

**T.C.
SAKARYAÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**BELEDİYELERİN SOSYAL BELEDİYECİLİK
UYGULAMALARINA YÖNELİK MEMNUNİYET:
ANKARA PURSAKLAR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Murat EZER

**Enstitü Anabilim Dalı : Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
Enstitü Bilim Dalı : Kamu Yönetimi**

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Halil İbrahim AYDINLI

OCAK – 2018

T.C.
SAKARYAÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

BELEDİYELERİN SOSYAL BELEDİYECİLİK
UYGULAMALARINA YÖNELİK MEMNUNİYET:
ANKARA PURSAKLAR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Murat EZER

Enstitü Anabilim Dalı : Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
Enstitü Bilim Dalı : Kamu Yönetimi

“Bu tez 02/01/2018 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI	İMZA
Prof.Dr. H. İbrahim Aydın	BASARILI	H. İbrahim Aydın
Doç. Dr. Özer KÖRŞEN	BASARILI	Özer Körsen
Doç. Dr. Muharrem E.	BASARILI	Muharrem E.

SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ SAVUNULABİLİRLİK VE ORJİNALLİK BEYAN FORMU

Sayfa : 1/1

Öğrenci Adı Soyadı	:	Murat EZER
Enstitü Anabilim Dalı	:	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi
Enstitü Bilim Dalı	:	Kamu Yönetimi
Programı	:	☒ YÜKSEK LİSANS ☐ DOKTORA
Tezin Başlığı	:	BELEDİYELERİN SOSYAL BELEDİYESİ UYGULAMALARINDAN MEMNUNİYET:ANKARA PURSAKLAR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ
Benzerlik Oranı	:	13%

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez çalışması ile ilgili gerekli düzenleme tarafımda yapılmış olup, yeniden değerlendirilmek üzere@sakarya.edu.tr adresine yüklenmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

İmza
Murat EZER

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda verilen öğrenci bilgilerinin doğru olduğunu beyan ederim.

Yukarıda bilgileri verilen tezin jüri karşısında savunulabilir olduğunu bilgilerinize arz ederim.

Danışman
Unvanı / Adı-Soyadı: Prof. Dr. Halil İbrahim AYDINLI

Tarih: 03.01.2018

İmza:

.....// 20.... tarih vesayılı EYK kararı ile tez savunma jürisine TEZ SAVUNULABİLİRLİK VE ORJİNALLİK RAPORUNUN gönderilmesine OYBİRLİĞİ/OYÇOKLU ile karar verilmiştir.

Enstitü Birim Sorumlusu Onayı

ÖNSÖZ

Bireylerinin yoksulluk, açlık, sefaletle boğuştuğu, hayatını idame ettirebilecek kadar asgari bir gelire sahip olmadığı, sağlık, eğitim ve diğer hizmetlerden yeterince ve hakça yararlanamadığı toplumların gelişmesinden ve mutlu olmasından söz edilemez.

Halkına insan haysiyetine, şeref ve onuruna yaraşır maddi ve manevi imkânları, asgari yaşam standartlarını sağlamayı temel hedef edinen günümüzün Sosyal Devletleri artık bu standartlara sahip olan vatandaşlarının yaşam kalitesini artırma, yaşam standartlarını yükseltme ve vatandaşını “*mutlu etme*” derdine düşmüştür.

Vatandaşın yaşam kalitesini yükseltme, vatandaşlarını mutlu etme tek başına devletin, merkezi yönetimin işi ve görevi değildir. Bu konuda yerel yönetimlere ve onun en önemli bileşeni olarak belediyelere büyük görev düşmektedir.

“*Tebessüm Şehri*” sloganıyla yola çıkan, vatandaşını“*mutlu etme*” yolunda çok ciddi çalışmalar yapan Pursaklar Belediyesi bu konuda örnek gösterilecek belediyelerimizden bir tanesidir.

Çalışmamız süresince yardımlarını ve desteklerini esirgemeyen başta sevgili hocam Prof. Dr. Halil İbrahim Aydınlı olmak üzere, Pursaklar Belediye Başkanı Sn. Selçuk Çetin’e ve Başkan Yardımcısı Nedim Erteçin’e şükranlarımı sunuyorum.

Murat EZER

02/01/2018

İÇİNDEKİLER

TABLO LİSTESİ	iv
ŞEKİL LİSTESİ.....	v
ÖZET.....	vi
SUMMARY	vii

GİRİŞ	1
--------------------	----------

BÖLÜM 1: YEREL YÖNETİMLERİN GELİŞİMİ VE TEORİK ÇERÇEVESİ ...6

1.1. Yerel Yönetimlerin Tarihsel Arka Planı	6
1.2. Yerel Yönetimlerin Ortaya Çıkışı	7
1.3. Sanayi Öncesi Dönem ve Yerel Yönetimler	9
1.4. Sanayi Döneminde Yerel Yönetimler	10
1.4.1. Liberalizm ve Yerel Yönetimler	11
1.4.2. Keynesyen Anlayış ve Yerel Yönetimler	13
1.5. Küreselleşme Sürecinde Yerel Yönetimler	13
1.6. Yerel Yönetimlerin Tanımı ve Dayandığı Değerler.....	14
1.6.1 Yerel Yönetimlerin Tanımı ve Niteliği	14
1.6.2. Yerel Yönetimlerin Varlık Nedenleri	15
1.6.3. Yerel Yönetimlerin Dayandığı Temel Değerler.....	17
1.6.3.1. Özgürlük ve Özerklik	17
1.6.3.2. Katılımcılık.....	18
1.6.3.3. Etkinlik	20
1.6.3.4. Hizmet, Yetki ve Kaynakların Bölüşümü.....	21
1.6.3.5. Kentsel Karakter	21
1.6.3.6. Demokrasi.....	22

BÖLÜM 2: SOSYAL BELEDİYECİLİK KAVRAMI VE UYGULAMALARI23

2.1. Sosyal Belediyecilik Kavramı.....	23
2.2. Sosyal Belediyeciliğin Tarihsel Gelişim Süreci ve Yasal Dayanakları	27
2.3. Sosyal Belediyeciliğin Konusu	28
2.4. Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Anlayışının Hukuksal Çerçevesi	28

2.4.1. 5393 sayılı Belediye Kanununda Sosyal Belediye	29
2.4.2. 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nda Sosyal Belediye	31
2.4.3. 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nda Sosyal Belediye.....	31
2.5. Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları	32
2.5.1. Yaşlılara Yönelik Hizmet ve Uygulamalar	33
2.5.2. Çocuklara Yönelik Hizmet ve Uygulamalar	35
2.5.3. Engellilere Yönelik Hizmet ve Uygulamalar	37
2.5.4. Gençlere Yönelik Hizmet ve Uygulamalar	37
2.5.5. Kadınlara Yönelik Hizmet ve Uygulamalar.....	38
2.5.6. Yoksullara Yönelik Hizmet ve Uygulamalar.....	39
2.6. Türkiye'de Sosyal Belediyecilik Alanında Yaşanan Temel Sorunlar	41

BÖLÜM 3: SOSYAL BELEDİYECİLİK ANLAYIŞI ÇERÇEVESİNDE

ANKARA PURSAKLAR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ.....	45
3.1. Araştırmanın Amacı	45
3.2. Araştırmanın Kapsamı ve Sınırlılıkları	45
3.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	45
3.4. Araştırmanın Yöntemi ve Araştırmada Kullanılan Ölçekler	47
3.5. Araştırmanın Bulguları ve Analizi	47
3.6. Pursaklar İlçe Belediyesi İle İlgili Bilgiler	48
3.7. Pursaklar Belediyesi Sosyal Belediyecilik Faaliyetleri.....	49
3.8. Pursaklar Belediyesi Anket Uygulamasından Elde Edilen Bulgular	49
3.8.1. Demografik bulgular	50
3.8.1.1 Cinsiyet.....	50
3.8.1.2. Eğitim Seviyesi.....	50
3.8.1.3. Yaş Aralığı.....	51
3.8.2. Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının Başarı Düzeyi.....	52
3.8.2.1. Hizmetlerden Haberdar Olma ve Yararlanma Düzeyi	52
3.8.2.2.Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının Yeterlilik Düzeyi	54
3.8.2.3. Sosyal Belediyecilik Uygulamalarına Yönelik Beklentiler.....	54
3.8.3. Sosyal Belediyecilik Uygulamalarından Duyulan Memnuniyet Düzeyi	55
3.8.3.1. Çocuklara Yönelik Sosyal Belediyecilik Hizmetleri.....	56

3.8.3.2. Gençlere Yönelik Sosyal Belediyecilik Hizmetleri.....	57
3.8.3.3. Yaşlılara Yönelik Sosyal Belediyecilik Hizmetleri.....	59
3.8.3.4. Engellilere Yönelik Sosyal Belediyecilik Hizmetleri.....	60
3.8.3.5. Hanımlara Yönelik Sosyal Belediyecilik Hizmetleri	61
3.8.3.6. Yoksullara Yönelik Sosyal Belediyecilik Hizmetleri.....	62
3.8.3.7. Diğer Sosyal Belediyecilik Uygulamaları	63
SONUÇ.....	70
KAYNAKÇA	75
EKLER.....	82
ÖZGEÇMİŞ.....	86

TABLO LİSTESİ

Tablo 1 : 0.05 için Örneklem Büyüklüğü.....	46
Tablo 2 : Cinsiyete Göre Dağılım	50
Tablo 3 : Mezuniyete Göre Dağılım	51
Tablo 4 : Yaşa Göre Dağılım	52
Tablo 5 : Katılımcıların Belediye Hizmetlerinden Haberdar Olma ve İstifade Etme Durumuna İlişkin Verileri	53
Tablo 6 : Katılımcıların Pursaklar Belediyesi Sosyal Belediyecilik Uygulamasına İlişkin Verileri	54
Tablo 7 : Katılımcıların Pursaklar Belediyesi Sosyal Belediyecilik Uygulaması Yeterlilik Düzeyi ile İlgili Verileri	55
Tablo 8 : Katılımcıların Pursaklar Belediyesi Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının Beklentileri Karşılmasına İlişkin Verileri	55
Tablo 9 : Katılımcıların Pursaklar Belediyesinin Çocuklara Yönelik Hizmetlerinin Yeterlilik Düzeyleri ve Memnuniyetleri ile İlgili Verileri	56
Tablo 10: Katılımcıların Pursaklar Belediyesi Gençlere Yönelik Hizmetin Yeterlilik Düzeylerine ilişkin verileri	58
Tablo 11: Katılımcıların Pursaklar Belediyesinin Yaşlılara Yönelik Hizmetin Yeterlilik Düzeyleri ile İlgili Verileri.....	59
Tablo 12: Katılımcıların Pursaklar Belediyesi Engellilere Yönelik Hizmetlerin Yeterlilik Düzeyleri ile İlgili Verileri.....	61
Tablo 13: Katılımcıların Pursaklar Belediyesi Hanımlara Yönelik Hizmetin Yeterlilik Düzeyleri ile İlgili Verileri.....	61
Tablo 14: Katılımcıların Pursaklar Belediyesi Yoksullara Yönelik Hizmetin Yeterlilik Düzeyleri ile İlgili Verileri.....	62
Tablo 15: Katılımcıların Pursaklar Belediyesinin Diğer Sosyal Hizmet Uygulamalarına İlişkin Verileri.....	64
Tablo 16: Uygulama ve Hizmetlerden Haberdar Olma İle Cinsiyet Arasındaki İlişki	67
Tablo 17: Hizmetlerden Yararlanma İle Yaş Arasındaki İlişki	69

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1. Cinsiyete Göre Dağılım	50
Şekil 2. Eğitim Durumuna Göre Dağılım	51
Şekil 3. Yaşa Göre Dağılım	52

Tezin Başlığı: Belediyelerin Sosyal Belediyecilik Uygulamalarına Yönelik Memnuniyet: Ankara Pursaklar Belediyesi Örneği	
Tezin Yazarı: Murat EZER	Danışman: Prof. Dr. Halil İbrahim AYDINLI
Kabul Tarihi: 03.01.2018	Sayfa Sayısı: vii (ön kısım) + 81 (tez) + 4 (ek)
Anabilimdalı: Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	Bilimdalı: Kamu Yönetimi
<p>İkinci dünya savaşı sonrası dünyada yükselen refah devleti kavramının yayılmasıyla birlikte ortaya çıkan sosyal belediyecilik uygulamaları ve bu bağlamda Türkiye'deki belediyelerin sunduğu hizmetler ile bu hizmetlerden duyulan memnuniyetin ölçülmesi bu tezin konusunu oluşturmaktadır. Türkiye'de belediyelere verilen sosyal belediyecilik görevleri 2005 yılında kabul edilen 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ile yeniden düzenlenmiştir. Ayrıca 2012 yılında kabul edilen 6360 sayılı Kanunla birlikte büyükşehir ve ilçe belediyelerinin sosyal belediyecilik hizmetlerini sunacakları ölçek de genişlemiştir.</p> <p>Bu çalışmada büyükşehir ilçe belediyesi olan Ankara Pursaklar Belediyesi örneğinde büyükşehir sınırları içindeki ilçe belediyelerinin yürüttüğü sosyal belediyecilik hizmetleri, bu hizmetlere yönelik farkındalık düzeyi ve hizmetlerden duyulan memnuniyetin ölçülmesi amaçlanmaktadır. Böylece 6360 sayılı Kanundan sonra yeniden düzenlenen büyükşehir-ilçe belediyesi ilişkileri, yetki ve görev paylaşımları ve mali konular sosyal belediyecilik uygulamaları açısından incelenmiş olmaktadır. Çalışmada Pursaklar Belediyesi hizmetlerinden yararlanan 303 kişiye yüz yüze anket uygulanarak veriler toplanmış ve SPSS programı ile analiz edilmiştir.</p> <p>Tezin ilk bölümünde yerel yönetimlerin ortaya çıkışı, gelişimi, önemi ve varlık sebebi incelenmiş. İkinci bölümünde yerel yönetimlerde sosyal belediyecilik uygulamaları ve Türkiye'de sosyal belediyeciliğin hukuki ve yönetsel durumu değerlendirilmiştir. Son bölümde ise Ankara'nın Pursaklar Belediyesi tarafından sunulan sosyal belediyecilik hizmetlerinden vatandaşların duydukları memnuniyet ve bu hizmetlere yönelik farkındalıklarının ölçüldüğü alan araştırması ortaya konulmuştur.</p>	
Anahtar Kelimeler: Yerel Yönetimler, Sosyal Belediyecilik, Sosyal Hizmet Politikaları, Pursaklar Belediyesi, Memnuniyet	

Title of the Thesis: Satisfaction About Social Municipality Applications of Municipalities: Ankara Pursaklar Municipality Case	
Author of the Thesis: Murat EZER	Supervisor: Prof. Dr. Halil İbrahim AYDINLI
Date of Acceptance: 03.01.2018	Number of Pages: vii (front part) + 81 (thesis) + 4 (annexes)
Department: Political Science and Management	Discipline: Public Administration
<p>The subject of this thesis includes social municipality applications, emerging upon dissemination of welfare state concept following the second world war and the services rendered by municipalities in Turkey in this respect as well as measuring the satisfaction about such services. Social municipality tasks, assigned to the municipalities in Turkey, were reformulated with Municipality Act no.5393 and Metropolitan Municipalities Act no. 5216, enacted in 2005. Furthermore, the scale of social municipality services to be rendered by metropolitan and sub-provincial municipalities were extended upon enactment of Law no. 6360 in 2012.</p> <p>In this study, it was aimed to measure social municipality services, carried out by district municipalities within the borders of metropolitan municipality in the case of Ankara Pursaklar Municipality, which is a metropolitan sub-provincial municipality, level of awareness with respect to such services and the satisfaction towards such services. Thus, metropolitan-district municipality relations, which were regulated again following the enactment of Law. No. 6360, authority and task distribution as well as financial issues were studied in terms of social municipality. In the study, the data were gathered thereby conducting face-to-face surveys to 303 persons making use of the services by Pursaklar Municipality and the same was analysed through SPSS program.</p> <p>In the first section of the thesis, formation, development, importance of, and the reason for availability of local administrations were studied. In the second section, social municipality applications in local administrations and the legal and administrative status of social municipality in Turkey was reviewed. In the last section, a field research was put forward in which the satisfaction held by citizens about the social municipality services rendered by Ankara Pursaklar Municipality and the awareness towards such services were measured.</p>	
Key Words: Local Administrations, Social Municipality, Social Service Policies, Pursaklar Municipality, Satisfaction	

GİRİŞ

Refah Devletinin ortaya çıkması ve küreselleşme ile birlikte dünyaya yayılmasıyla, yerel yönetimler ve yerel yönetimlerin sosyal hizmetleri önem kazanmıştır. Bu anlamda belediyelerin “Sosyal Belediyecilik” olarak adlandırılan, toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik ihtiyaçlarının toplumun tüm kesimlerini kapsayacak ve eşitsizlikleri giderecek şekilde karşılanmasında rol oynayan hizmetleri ön plana çıkmaktadır.

Ülkemizde belediyeler, son yıllarda küreselleşmenin de etkisiyle hizmetlerin merkezden yerele kaymasıyla daha ön plana çıkmış ve toplumun birçok konuda ki ihtiyaçlarının karşılayıcısı olmuşlardır. Refah devletinin gerçek manada sağlanabilmesi için hizmetlerin merkezden değil yerel yönetimler tarafından yerel halkla ilişki içinde sunulmasının daha etkin bir yöntem olduğu dünya çapında kabul edilmiş olması bu değişime yol açmıştır.

Yerel yönetimlerde sosyal belediyecilik; kamu harcamalarını sosyal yardımların yapılması için yönlendiren, yerel yönetimlere sosyal alanlarda planlama, düzenleme yetkisi veren, sosyo-kültürel faaliyetlerin gerçekleşmesi için gereken yatırımları yapan ve toplumsal kesimlerdeki sosyal güvenlik ve adalet kavramlarının güçlenmesini sağlamaya yönelik sosyal kontrol işlevlerini yüklenen bir modeldir. 1961 yılında dünyada “yoksulluk yasalarının” uygulanmasıyla başlayan sosyal belediyecilik, sosyal politika tarihinde 19. Yüzyılda İngiltere’de “Belediye sosyalizmi” uygulamalarının başlamasıyla 20. Yüzyılda belediyelere yön vermiştir (Bayramoğlu, 2015:20).

Türkiye’de belediyelere, sosyal belediyecilik anlamında pek çok alanlarda görevler yüklenmiştir. Bu görevler, merkezi yönetime yardımcı olmak, çevrenin korunması, eğitim ve sağlık hizmetleri, yardıma muhtaç ailelere ve kimsesizlere yardıma bulunmak, işsizlere istihdam olanağı sağlamak gibi görevlerdir. Belediyeler yardıma muhtaç aileleri kolayca tespit etmekte ve bu ailelere ürettiği imkânlar ve politikalar doğrultusunda giyecek, yakacak, yiyecek gibi yardımlarda bulunarak destek sağlayabilmektedir.

Belediyeler sosyal sorumluluk hizmetleriyle toplumla ilişkilerini düzenlemekte ve toplumsal ahlaki değerlerle iş ahlakının önemini arttırmaktadır. Belediyelerin sosyal sorumluluk ve iş ahlakına uygun davranışları, halkın refahının yanı sıra belediyelerin

geleceğini de etkilemektedir. Toplum belediyelerin sosyal olaylarla ilgilenmelerini, verimli çalışmalarını, iş ahlakı ile ilgili konulara duyarlı olmalarını istemektedir. Belediyeler halkın güvenini ve desteğini sağlayarak onların önerilerine ve dileklerine dayalı, katılımcı ve demokratik hizmetler sunmaya çalışmaktadır.

Üç bölümden oluşan bu çalışmanın birinci bölümünde yerel yönetimlerin tanımı, niteliği, varlık nedenleri, temel değerleri ele alınmış; yerel yönetimlerin kavramsal temeline değinilmiştir.

İkinci bölümde sosyal belediyeciliğin tanımı ve kavramı, Türkiye’de sosyal belediyecilik hizmetleri ve sosyal belediyecilik alanında yaşanan temel sorunlar açıklanmıştır.

Son bölümde ise Ankara ilinde bulunan Pursaklar ilçe belediyesinin yaptığı uygulamalar incelenmiş ve şehirde yaşayan insanlar ile yapılan anketle bu hizmetlerin halktaki karşılıkları birlikte değerlendirilmiştir.

Problem Tanımı

Sosyal belediyecilik günümüzde belediyecilik eğilimlerinden biri haline gelmiştir. Belediyeler pak, yol, ulaşım, su gibi geleneksel hizmetlerinin yanı sıra yerel grupların ve toplumların ihtiyaçlarını gidermek konusunda da hizmetlerde bulunmakta ve belediyeciliğin vizyonu haline getirmektedir. Belediyelerin bu durumu gereksiz kaynak kullanımını olarak düşünülse de, belediyelerin sosyal hizmet alanındaki sorumlulukları üstlenmeleri, demokratik yapıları ve varlık nedenlerinin gereğidir. Son yıllarda 5393 Sayılı Belediye Kanunu ve 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ile belediyelere birçok yasal düzenleme ile sosyal belediyecilik alanında geniş görev ve yetkiler verilmektedir. Bu düzenlemelerle belediyelerin sosyal belediyecilik alanlarında yasal altyapılarını oluşturdukları düşünülmektedir.

Merkezi yönetimlerin yanında yerel yönetimlerde günümüzde sosyal politika aktörleri olarak rol oynamaktadırlar. Son yıllarda Türkiye’de sosyal politika uygulamaları ön plana çıkmaktadır. Yerel yönetimlerde sosyal belediyecilik adını alan; Pursaklar belediyesinin sosyal hizmet uygulamalarında kentin sosyal dokusuna ait detaylı bir inceleme yapılmıştır, sosyal hizmet alanındaki uygulamalarda ihtiyaç sahiplerine yardım yapılması, genç, yaşlı, kadın, çocuk, yoksul ailelere sunulan sosyal hizmetlerin

ne derece yeterli olduğu, halkın bu uygulamalardan memnuniyetleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Çalışmada Pursaklar belediyesi sosyal belediyecilik anlayışının olumlu ve olumsuz etkileri incelenmiştir.

Araştırmanın genel problemi doğrultusunda aşağıda verilen sorulara cevap aranmaktadır.

- Belediyelerde sosyal belediyecilik uygulamaları ve bunların etkinlik düzeyi nedir?
- Büyükşehir ilçe belediyesi örneğinde halkın sosyal belediyecilik uygulamalarına ilişkin farkındalık ve bunlardan duyduğu memnuniyet düzeyi nedir?

Çalışmanın Amacı

Yerel yönetimlerde sosyal belediyecilik anlayışı ile Pursaklar Belediyesi halkın refah seviyesini arttıracak bir çok hizmeti uygulamaktadır. Genç, kadın, çocuk, yaşlı, yoksul bir çok aileye sunulan bu sosyal hizmetlerden vatandaşların hizmetleri ne derece kullandıkları, hizmetlerden memnuniyet dereceleri ve bu hizmetlerin belde halkına sosyal etkileri araştırılmak amaçlanmıştır.

Bu çalışmada sosyal belediyecilik anlayışında Ankara ili Pursaklar ilçe belediyesindeki sosyal hizmet uygulamaları incelenmiştir. Çalışmada Pursaklar ilçe belediyesinin sosyal belediyecilik alanında yaptığı hizmetleri ile ilgili şehirde yaşayan insanlara anket çalışması yapılmıştır. Yapılan anket çalışmasında bu hizmetlerin halktaki karşılıkları ile birlikte değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Çalışmanın Önemi

Bu araştırmada Pursaklar ilçe belediyesi sosyal hizmet uygulamalarının hangilerinin insanlar için daha önemli olduğunun tespit edilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Zira sosyal belediyecilik bütün belediyelerin uygulaması gereken önemli bir husustur. Çalışmada bu hizmetlerin sosyal, kültürel ve ekonomik önemi vurgulanmak istenmiştir.

Literatürde sosyal belediyecilik alanında çalışmalar bulunmaktadır. Ancak sosyal belediyecilik uygulamalarında halkın memnuniyetinin tespit edilmesi ile ilgili

çalışmalar az sayıdadır. Bu kapsamda bu araştırmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Mermer ve diğerlerinin (2016) yaptığı çalışma sonucunda belediyelerin altyapı, yol bakım ve onarımı, çöplerin toplanması, eğlenme ve dinlenme alanları gibi faaliyetlerden vazgeçemediği, sosyal politika ile ilgili alanlardaki hizmetlerde büyük oranda vazgeçme kararları aldıklarını belirtmişlerdir.

Pursaklar Belediyesi altyapı, yol bakım ve onarımı, çöplerin toplanması, park ve eğlence alanları faaliyetlerinin yanı sıra sosyal politika hizmetlerine bütçe ayırdığı ve bu hizmetlere önem verdiği görülmektedir. Pursaklar Belediyesi ile ilgili bu çalışma bundan sonra yapılacak olan çalışmalara kaynak olacağı ve sosyal belediyeçilik uygulamalarına örnek teşkil edeceği düşünülmektedir.

Çalışmanın Yöntemi

Sosyal belediyeçilik bir çok belediyenin sosyal dokuyu oluşturmak ve halkın refah düzeyini arttırmak amacıyla uyguladıkları sosyal politikalarıdır. Sosyal belediyeçilik adını alan Pursaklar Belediyesi sosyal hizmet alanında pek çok faaliyet göstermektedir. Bu uygulanan hizmetlerden halkın memnuniyetinin olduğu varsayılmaktadır. Bu varsayımdan hareketle Ankara ili Pursaklar ilçesinde faaliyet gösteren Pursaklar Belediyesi araştırmanın evrenini oluşturmaktadır.

Araştırmada %5 örneklem hatasıyla ana kütleli 5000 olan kütleli temsil eden örneklem büyüklüğü 303 olarak belirlenmiştir. Pursaklar ilçesinde ikamet eden vatandaşlara 400 anket uygulanmış, ancak 97'sinde sorulara yeterli düzeyde cevap verilmediği tespit edildiğinden 303 anket analize dahil edilmiştir.

Bu araştırmanın temelinde aşağıdaki varsayımlar yer almaktadır.

- Ankara ili Pursaklar ilçe belediyesinde yapılan sosyal hizmet uygulamaları ile ilgili araştırmaların temelini oluşturacağı düşünülmektedir.
- Çalışmada anket katılımcıları gönüllülük esası ile çalışmaya katılmışlardır.
- Katılımcılar anket sorularının hepsini cevaplandırmışlardır.
- Ölçümler sırasında bütün katılımcıların anket sorularını samimiyetle işaretlediği varsayılmaktadır.
- Ölçümleri yapılan katılımcıların diğer bütün halkı temsil ettikleri varsayılmaktadır.

Çalışmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın sonucunda elde edilen bulguların verileri toplanmada kullanılan örnekleme göre değişiklik gösterebileceği için araştırmanın bulguları verilerin toplandığı örnekleme sınırlıdır. Bu sebeple farklı örneklem için modelin test edilmesi gereklidir. Araştırmada incelenen değişkenlerin zaman içerisinde değişim göstereceği için araştırmanın bulguları uygulandığı zaman dilimi ile sınırlıdır. Ayrıca araştırma bir ilçe belediyesinde yürütülmüş olup, elde edilen sonuçlar Ankara'daki diğer ilçeler için genellenebilir nitelikte değildir.

Çalışmanın Kapsamı

Çalışmanın ilk bölümünde yerel yönetimlerin ortaya çıkışı, gelişimi, önemi ve varlık sebebi incelenmiş, İkinci bölümünde yerel yönetimlerde sosyal belediyecilik uygulamaları ve Türkiye'de sosyal belediyeciliğin hukuki ve yönetsel durumu değerlendirilmiştir. Son bölümde ise Ankara'nın Pursaklar Belediyesi tarafından sunulan sosyal belediyecilik hizmetlerinden vatandaşların duydukları memnuniyet ve bu hizmetlere yönelik farkındalıklarının ölçüldüğü alan araştırması ortaya konulmuştur.

BÖLÜM 1: YEREL YÖNETİMLERİN GELİŞİMİ VE TEORİK ÇERÇEVESİ

1.1. Yerel Yönetimlerin Tarihsel Arka Planı

Yerel yönetimler insanların bir arada yaşamaya başlamalarıyla ortaya çıkmış ve insanlık tarihinde dönem dönem farklılıklar göstererek günümüze kadar varlığını sürdürmüştür. Tarihsel yönden ele alındığında demokratik yerel yönetimler Antik Yunan ve Roma kentlerinde oluşan komünlerden meydana gelmiştir (Oktay, 2008: 119). Günümüzdeki belediyeciliğin temelini oluşturan ilk adımlar ise Yunan site devlerindeki Atina örneği ile başlamıştır. Yunan site devletlerinde demokratik kent yönetimi uygulamaları dikkat çekicidir. Kanun önündeki vatandaşların eşitliği ve kent meclislerinde söz sahibi olma hakkı bu uygulamalardandır. Kent yönetimindeki karar mercii halk odaklı bir yapıdır (Çukurçayır, 2009: 41-42). Yunan kent yönetimlerinde; mahkemelerin, meclis konseylerinin ve buralarda görevli personelin olması kurumsal kimlik adına büyük bir ilerleme olarak sayılır (Önder ve Güler, 2016).

Roma İmparatorluğu'na eklenen yeni topraklara municipe denilerek ticari ve idari yeni kimlikler kazandırıldığı izlenmektedir (Keleş, 2009: 32). Kent yönetimine eklenen bu yeni topraklar hukuki açıdan genişleme olarak tanımlanırken, Lopez bunu ' İçişlerinde özerk fakat iskeletin bütünü oluşturarak kent hücreleri olarak' tanımlamıştır. İmparatorluktaki kentlerin bu özerklik koşulları yerel yönetimlerin oluşmasına olanak sağlamıştır. Kentlerin hukuki statülerinin yasalarla desteklenmesi kurumsallaşma açısından önem taşımaktadır. Kentlerdeki yönetim birimlerinin merkezi birimlerce denetlenmesi ve ilişki içinde olması imparatorluğun yasal ve siyasi aktiviteleri için önem arz eder (Çiçek, 2014:532-64).

Orta Çağ'da görülen komün sistemi yerel yönetimler için bir diğer örneği teşkil eder. Roma İmparatorluğu'nun yıkılmasıyla merkezi otorite sarsılmış ve ortaya çıkan kargaşa kale kentleriyle giderilmeye çalışılmıştır. Bu feodal yönetim tarzı özerkliği zedelemiş ve kentsel gelişimin önünü kapatmıştır (Keleş, 2009: 32). Dönemin en belirgin karar mercii prens ve psikoposlardır. Kendi çıkarlarını vatandaşların çıkarlarının üstünde tutarak gücü yönetmişlerdir. Prenslerin kalelerinin etrafına yerleştirilen köylüler hem iş gücünü oluşturmuş hem de mali kaynağı meydana getirmişlerdir. Kentleşme tam anlamıyla

gerçekleşmemiş tüketim merkezli hareketlilik söz konusu olmuştur. Yerel özerkliğin tekrar gündeme gelmesi Avrupa'da 11. yüzyılda yaşanan ticari gelişmelerle sağlanmıştır. Ticari faaliyetler ve göç olaylarının yaşanmasıyla kale kentler önem kazanmış ve yeni yaşam alanları oluşmaya başlamıştır. Kentlerde gelişen ticaret ve artan nüfus yönetimde değişikliğe gidilmesini mecbur hale getirmiştir. Yıllar içinde yönetimle kendini tanımlayan birimler prenslerin ekonomik ihtiyaçlarına cevap vermeye başlamış ve arzu ettikleri hak ve avantajları elde etmişlerdir. Bu yeni oluşan yönetim birimlerine komün denilmiş ve hukuki, siyasi ve ekonomik yönden avantajlı konuma yükselmişlerdir (Görmez,1997:26). Komünler ortaya çıkışları gibi kendilerine özgü yönetim tarzlarına sahip olmuşlardır. Komünler içinde yer alan güçlü burjuva sınıftan söz edilmektedir. Vatandaşlardan elde edilen vergilerin komün sınıfına aktarılması komünlerin giderlerinin kaynağını oluşturmuştur. Komün yönetimindeki seçilmiş kurul üyeleri toplumun özgürlüğü adına kararlar almaktadır. Komünde esas olan toplumun özgürlüğüdür. Komünlerin kilit noktası halkın ihtiyaçlarını halk içinden seçilmiş kişilerce sağlamak ve kararlara katılma mekanizmasına işlerlik kazandırmaktır (Tileuberdi, 2014).

Ulus devletlerin güç kazanması ve merkezi yönetimi benimseyen devletlerin yer aldığı 16.yy ve sonrası yerel özgürlük ve yönetim teorileri arka plana atılmıştır. Merkezi otoritenin önem kazandığı yeni yönetim sistemlerinde yerel yönetimlerin eksikliklerini tamamlama yolunda olmuştur (Keleş, 2009: 35-36).

1.2. Yerel Yönetimlerin Ortaya Çıkışı

Yerel yönetimler yerel halkın ihtiyaçlarının karşılanması ve isteklerinin yerine getirilmesi amacıyla kurulan ve karar organlarını halkın seçtiği kamusal bir örgütlenme modelidir (Öncel, 1992:12). Merkezi yönetimler tarafından idaresi gerçekleştirilen kamusal nitelikteki görevlerin zamanla nitelik ve kapsamının yerel birimlere ulaştırılmasında yetersiz kalınmıştır. Daha etkin faaliyetler gerçekleştirmek amacıyla yerel yönetim birimlerine ihtiyaç duyulmuştur. Böylece merkezi birimlerden yerel birimlere devredilerek yeni bir yapılanma oluşmuştur. Diğer bir ifadeyle yerel yönetimler merkezi faaliyetlerin yerele taşınması ya da uyarlanması olarak da tanımlanabilir. Demokratik anlamada ilk yerel yönetimler komünlerden meydana gelmiştir. Antik Yunan ve Roma İmparatorluğu'nda ilk örneklerine rastladığımız yerel

yönetim birimleri belediyciliğin ilk adımlarını oluşturmuştur. Yunan site devlerinde Atina’da rastlanan kent yönetimi uygulamaları tarihte bilinen ilk demokratik nitelikte yönetimdir (Keleş, 2012:33-34).

Batı Avrupa’nın yerel yönetimler tarihi uzun bir geçmişe sahipken, Doğu’da yerel yönetimler devlet yapısı altında oluşum gösteren bir yönetim mekanizması olarak süregelmiştir. Batı Avrupa’da krallıklar, devrimler ve cumhuriyetle birlikte yerel yönetimler sürekli büyüme göstermiştir. Toplumsal değişme ve büyümeye bağlı olarak gelişen yerel yönetimler demokrasinin temelini oluşturan birimler olmuştur. Doğu’da ise durum farklıdır. Devletin otorite olduğu bir yönetim tarzı içinde özerklik kazanmaya çalışan yerel yönetimler hizmet sunmaya yönelik faaliyetler gerçekleştirmişlerdir (Ortaylı, 1995:553).

Yerel yönetimler belediyeler, il özel idaresi ve köylerden oluşmaktadır. Yerel yönetimler Osmanlı Devleti’nde 19. Yüzyıl sonlarına doğru Tanzimat döneminde (1839- 1876) ortaya çıkmıştır. Bu döneme kadar belediycilik hizmetleri kadılar, loncalar ve vakıflar yoluyla yürütülmüştür. Osmanlı Devleti’nde kadılık çok büyük öneme sahip olmuştur. Kadı adli, idari ve mülki sorumluluğu bulunan devletin önde gelen memurlarından biri olarak görevini yerine getirmiştir. Kadıların kentlerdeki hukuksal sorunlara çözüm üreten, vakıf denetimini yapan, beledi hizmetleri yerine getiren, kamusal sorumluluğu olan görevleri bulunur. Hükümet konağı, konut ve mahkeme aynı yerde toplanmıştır. Birden fazla göreve kadılar tek başlarına yetişemeyeceği için “ayak naib” ler yardımda bulunmuşlardır. İstanbul kenti İstanbul, Eyüp, Galata ve Üsküdar olmak üzere dört kadılıktan oluşmuştur (Nadaroğlu, 1998: 198).

1854’te Kırım savaşıyla birlikte İstanbul’daki müttefiklerin yarattığı karışıklık nedeniyle var olan beledi hizmetlerin yetersizliği sonucu belediyenin kurulması zorunlu hale gelmiştir. İlk belediye 1854’te İstanbul Şehremaneti’nin kurulmasıyla gerçekleşmiştir. Kurulan bu şehremaneti Takvim-i Vakayi gazetesinde resmi olarak duyurulmuştur. Şehremanetin başında bir şehremini ve yardımcı olan şehremaneti meclisi oluşturulmuştur. Modern anlamda belediye hizmetlerinin gerçekleştirilmesi için Şehremaneti’ne bağlı olarak 1858’de Altıncı Belediye Dairesi kurulmuştur. Galata ve Beyoğlu semtleri pilot bölge ele alınarak tasarlanan 14 belediye dairesi 1858 yılında

hizmete açılmıştır. 1877’de çıkarılan Vilayat Belediye Kanunu ve Dersaadet Belediye ile daire sayısı 14’ten 20’ye çıkartılmıştır. Böylelikle yerel yönetim sürecinde ilerleme kaydedilerek çözüm odaklı çalışmalar yürütülmüştür (www.ibb.istanbul).

1.3. Sanayi Öncesi Dönem ve Yerel Yönetimler

Yerel Yönetimlerin sanayi öncesi dönemdeki oluşumu coğrafi özelliklere göre farklılık göstermiştir. En eski örneklerine rastladığımız komün yönetimi günümüz belediye yönetiminin kurumsallaşmış ilk halini oluşturmuştur. Yerel yönetimler sanayileşme öncesinde Avrupa’da özerkliği olan kent yönetimleri olarak oluşmuşlar ve bu kent yönetimleri merkezi yönetimin gölgesinde süregelmişlerdir. Devletin güvenlik gibi ulusal sorunlarının çözümünde yetersiz kalınca Orta Çağ’da sorumluluklarını derebeylikleriyle paylaşmışlardır. Derebeylik rejiminde halk asiller, rahipler, burjuvalar, köylüler ve köleler olarak sınıflara ayrılmıştır. Devleti yöneten kral veya prensle bağlı olarak varlığını sürdüren yerel yönetimler, kent sınırları içinde özerkliklerini zamanla kazanmışlardır (Ersöz, 2011: 66).

Ortaçağ’da feodalite (derebeylik rejimi) yıkıldıktan sonra yine merkeziyetçi yapı önem kazanmıştır. Merkezden yönetim yeni yönetim tarzı olmuştur. Zamanla komünler güçlenerek devlet haline dönüşmüş, yeniçağda komünler yerel yönetimlerin demokratik temsili olarak sorumluluk almışlardır. Ticaretin ve ekonomik faaliyetlerin gelişmesiyle komünler güç kazanmıştır. Kırsaldan kente doğru göç dalgası başlamış ve ekonomik bağımsızlık büyük önem taşımıştır. Komün hareketi aslında sosyal eşitlik ve adalet arayışının bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. Devlete karşı özgürlük mücadelesi veren halk komünlere yerleşerek yeni yönetim bilincini oluşturmuştur (Tortop ve diğerleri, 2006:2).

Yeniçağ yerel yönetim birimlerine ihtiyaç olmadığı düşüncesinin hakim olduğu bir süreç olarak değerlendirilebilir. Özellikle Kant, Rousseau gibi düşünürler özgür devletin önemini yazınlarında dile getirmişlerdir. Toplumun ve ülkenin faydası adına düşünen diğer düşünürler Turgot veya Bentham gibi devletin nitelikli hizmet sunması için kendi altında kademelere sorumluluklar vermesi gerektiğini savunmuşlardır. Halkın toplumsal ihtiyaçlarının karşılanması için Mill ve Montesquieu gibi düşünürler yerel yönetimlerin merkezden özerk bir yapısının olması gerektiğini belirtmişlerdir (Ökmen ve Parlak,2012:25-26).

16. yüzyıl ve sonrası dönemde kentler büyük önem kazanmıştır. Yerel yönetimler devletle halk arasında bağ kuran birimler olarak işlevi göstermişlerdir. Günümüze kadar olan tarihi süreç izlendiğinde ilk oluşturulan yerel yönetim birimlerinin güvenlik, koruma, askeri düzen gibi tüm halkı koruma amaçlı sorunlar üzerinde durduğu görülmektedir. Merkezi yönetimin yapması gerektiği hizmetleri halka sunma olarak önümüze çıktığı görülmektedir (Keleş, 2009: 31).

1.4. Sanayi Döneminde Yerel Yönetimler

Sanayi Devrimi geleneksel üretim tarzının benimsendiği el ve kol gücüne dayalı üretimin makineye dayalı üretime geçmesiyle gerçekleşmiştir. Sanayi Devrimiyle birlikte süregelen geleneksel üretim tarzı yerini makineleşmeye bırakmış, makineleşmenin bir doğal sonucu olarak da işçi sınıfı ortaya çıkmıştır. Sanayi Devrimi öncelikli olarak 18. Yüzyılda İngiltere’de ortaya çıkmıştır (Tezgel, 2010:1). Sanayi üzerine kurulu yeni ekonomik model üretimi arttırmış ve çok sayıda insana iş imkânı sağlamıştır. Sanayi Devrimi kademli bir süreci temsil eder. Başlangıçta dokuma sektöründe ortaya çıkan makineleşme zamanla diğer sektörlerde de kendini göstermiştir. Sanayi Devrimiyle birlikte ekonomik büyümeyle birlikte nüfusta da artış yaşanmıştır (Türkdoğan, 1981:146). Bankacılık kurumu gelişmiş, ticarete büyük oranda büyümeler yaşanmış ve sermaye-yoğun üretim tarzı benimsenmiştir. Sanayi Devrimi’nin bir diğer sonucu ise işçi sınıfının oluşmasıdır. İşçi sınıfı artık köylerde yaşamak yerine sanayiye yakın olan kentlerde yaşamayı tercih eder hale gelmiştir. Nüfusun kentlere yönelmesiyle yeni kentler kurulmaya başlanmıştır. Yani kentler ticari faaliyetlerin merkezi haline gelmeye başlamıştır (Aydoğanoglu, 2011:5).

Sanayileşmeyle birlikte değişen toplum yapısı yerel yönetimlerin doğuşunu da hızlandırmıştır. Sosyal yapıdaki köklü değişimler kentleşmeye doğru açılımlar şeklinde kendini göstermiştir. İşçi sınıfına dâhil olan grupta refah artışı yaşanırken işçi sınıfına dâhil olmayan grupta yoksulluk ortaya çıkmıştır. Hastalıklar, suça eğilim ve yoksulluk kentleşmenin olumsuz sonuçlarıdır. Tüm bu sorunların çözümüne yerel yönetimler yetiştirilmiştir. Kamu hizmetlerinin gerçekleştirilmesinde özellikle barınma, su ihtiyacı ve elektrik gibi temel ihtiyaçların giderilmesinde yerel yönetimler büyük rol oynamıştır. İngiltere’de 1871’de “Yerel Yönetimler Yasası” oluşturulmuş, yerel nitelikli işler bu kanuna göre düzenlenmiştir (Güler, 2006: 103).

1.4.1. Liberalizm ve Yerel Yönetimler

Liberalizmin denildiğinde akla ilk gelen isim John Locke kabul edilir. 17. Yüzyıl'da her bir bireyin yaşam, özgürlük ve mülkiyet hakkının olduğunu savunan Locke sosyal sözleşme gereği bu hakların devlet tarafından da güvence altına alınması gerektiğini vurgulamıştır (Ekmekçi, İ.S, 2013).

Liberalizm, “özgürlükleri kapsayan sosyal, siyasi, ekonomiyi de içine alan sistemdir”. İlk ortaya çıktığı ve gelişme gösterdiği dönemlerde de liberalizmin ağırlıklı hedefi, özgürlük ortamında hakların elde edilmesi ve devamlılığının sağlanması olmuştur (Yayla, 2000: 158). Diğer taraftan liberalizm, kişisel özgürlükleri ve hakları esas alan siyasi bir ideolojidir (<https://tr.wikipedia.org/wiki/Liberalizm>, 2016). Demokrasi, fırsat eşitliği, katılımcılık, özgürlük liberal görüşün temellerini oluşturmaktadır. Locke ise “gece bekçiliği gibi çalışan bir devlet modelidir liberalizm” demiştir ve devletin sadece dış güçlerden koruma görevini yerine getirmesi gerektiğini savunmuştur (Karagöz,2002:277).

Hayek ise modern liberalizmin en önemli temsilcilerinden sayılmaktadır. Sivil toplumlardaki adaletsizliğin giderilmesi amacıyla minimum devlet müdahalesi benimsenmiş böylelikle sınırları çizen kurum devlet olarak yeniden bir yapılanmaya gidilmiştir. Hayek'e göre liberalizmde temel ilke, bireylerin faaliyetlerinde toplumun gelişmesi bakımından en az zorlamaya tabi tutulması olarak değerlendirilmiştir (Yüksel, 2009; 284).

Liberalizmde serbest piyasa ekonomisi söz konusudur. Piyasa ekonomisinin etkin işlediği durumlarda devletin ekonomiye müdahalesi olumlu karşılanmaz. Liberal devlet modeli hukukun üstünlüğünün savunulduğu, vatandaşların kanunlar önünde eşit ve adil yargılandığı kısacası fırsat eşitliğinin olduğu bir modeldir. Liberalizm doğduğu ilk zamanlarda mutlak ayrımcılığa karşı olarak çıkmışsa da zamanla devletin ekonomiye olan müdahalesine tepki haline dönüşmüştür. Fransa ve İngiltere'de temelleri “laissezfair” olan yani “Bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler” düşüncesine dayanan sosyo-ekonomik bir model halini almıştır (Türküne, 2007: 120).

19. yüzyılda orta sınıfın temel ideolojisi olan liberalizm, anayasal kökenini İngiltere'den; ekonomik kökenini Fransa/ Sanayi Devrimi'nden almıştır. Klasik

ekonomi ve faydacılık kavramları liberalizmle ortak paydaya sahiptir. 20. yüzyıl yerel yönetimlerin zirvede olduğu en önemli dönemdir. Merkezi yönetimin etkinliğini yerel yönetim birimleri ele geçirmiştir (Ökmen,2005:19-20). Kısacası merkezi yönetimin varlığı yerel yönetimlerin varlığı olduğu sürece güçlenerek devam etmiştir. Yerel yönetimlerin ekonomik anlamda kendi kaynaklarını oluşturduğu, halka daha çok hizmet ettiği ve demokrasinin önemli bir temsilcisi olduğu bu dönemde izlenmektedir (Eryılmaz, 2008: 131-133).

Liberalizm devlet baskılarından sıyrılmış, özgür birey düşüncesine bağlı gelişmiştir. Önceliği birey ve bireysel özgürlüktür. Bu bağlamda merkezi yönetimlerin katı kurallarını ve sınırlamalarını dengeleyici bir unsur olarak önümüze yerel yönetimler çıkmaktadır. Yerel bazda bireyin refahını maksimum seviyeye çıkarmak için sunulan hizmetler liberalizmin benimsediği bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir (Çelik ve Usta, 2010).

Kamusal hizmetlerin etkinliğinin gerçekleştirilmesi adına yerel yönetimler büyük rol oynamaktadır. Bu bağlamda kamu hizmetlerinin verimliliğinin gerçekleşmesini sağlayan ideoloji liberalizmdir (Köseçik ve Özgür, 2005;1). Yerel yönetimlerin karar organlarının seçilmesi, merkezden bağımsız süreci yönetebilmesi, karar alma mekanizmasının kendi içinde işleyişi ve kendi ekonomik kaynaklarına sahip olması liberalizmle ortak paydada buluştuğunun bir göstergesidir.

Liberalizm savunucuları yerel bazda halkın ihtiyaçlarının daha iyi karşılanacağını ve hizmetlerin sunumunda etkinlik sağlanacağını belirtmişlerdir. Yerel yönetimlerin güç kazanması demokratik bir yaşam standardı geliştirmesi açısından özgür bireye vurgu yapmışlardır. Bireylerin tercihlerinde devletin müdahalesinin olması seçim kısıtlaması getireceğinden, yerel yönetimlerin de merkezin kısıtlamadan korunması gerekmektedir (Ünlü, 1993:68). Böylece bireysel ve kamusal özgürlükler sağlanmış olur. Bireylerin özgürlüğü, eşitliği ve refahı gibi değerleri barındırması sebebiyle yerel yönetimler liberal ideolojiye en yakın yönetim tarzı kabul edilmiştir.

1.4.2. Keynesyen Anlayış ve Yerel Yönetimler

Keynesyen ekonomi modeli John Maynard Keynes tarafından ortaya konmuştur. Keynes liberal ekonomiye karşı çıkmış, etkin ekonomi politikaları için devletin ekonomiye müdahalesini gerekli bulmuştur. Keynes'in 1936 yılında "İstihdam, Faiz ve Paranın Genel Teorisi" adlı kitabı yayımlanmıştır. Keynes bu kitapta kapitalizmin devamını sağlamak için alternatifler sunmuş, toplam talebin artması için devletin müdahalede bulunması gerektiği maliye politikalarını tanımlamıştır. John Maynard Keynes "görünmeyen gizli bir el" ile tam istihdamın sağlanamayacağını dışarıdan müdahale edilmeksizin ekonomik refaha ulaşılamayacağını savunmuş ve bu yönde yeni politikalar belirlemiştir. Keynes'e göre talepteki etkinlik ekonomideki etkinliğe ivme kazandıracaktır. Keynes 1929 Ekonomik Buhranı'nı aşmak için 'piyasaların dokunulmazlığı' mekanizmasının krizlerde kaldırılması gerektiğini savunmuştur. Devletin ekonomiyi canlandırmak için vergi ve faiz indirimleri yapması gerekliliğini yazılarında dile getirmiştir. Tüm bu görüşlere ilk yanıt ABD başkanı tarafından gelmiştir. Franklin Roosevelt krizden kurtulmak için devletin müdahalelerde bulunduğu ekonomi politikasına geçiş yapıldığını duyurmuştur(<http://www.focusdergisi.com.tr>).

Devletin ekonomik ve sosyal hayata müdahalesi sonucu merkeziyetçi yapıda ilerleme görülmüştür. Yerel yönetim birimleri de merkezi yönetimlere daha bağlı olarak faaliyetlerini sürdürmüşlerdir. Merkezin görev yönetimi sebebiyle de yerel yönetim birimlerinin özerkliği belirli bir oranda kısıtlanmıştır (Erkan,2014).

1.5. Küreselleşme Sürecinde Yerel Yönetimler

Küreselleşme ekonomik, siyasi, sosyal, kültürel ve teknolojik boyutları olan bir kavramdır. Ülkeler arası ilişkilerin artmasıyla, kültürel ayrılıkların, maddi ve manevi değer farklılıklarının ortadan kalmasıyla küreselleşme çok yönlü anlamlar kazanmıştır. Küreselleşme ekonomik, sosyal ve kültürel kararların ülke sınırlarını aşarak dünya çapında ivme kazanmasıyla ortaya çıkan bir olgudur. Küreselleşme süreciyle birlikte liberal ekonomilerin ve demokratik düzenin ön plana çıktığı yenedünya düzeni oluşmuştur (Kartal, 2016).

Küreselleşme sürecinde, devletler uluslararası politikalar izlerken bir yandan da yerel bazda politikalar belirleyerek dengeyi sağlama odaklı çalışmışlardır. Uluslararası

firmaların hızla artan değeri, kültürlerarası işbirliğini ve haberleşmeyi tetiklemiştir (Emini, 2009:37). Böylece yereli güçlendiren devlet merkezde daha önemli işlevleri yürütmüştür. Yerel yönetimlere yol gösteren özelliğiyle güçlü devlet profili çizmiştir.

Neo-liberal ekonomi politikalarında sınırlı devlet görüşüyle serbest piyasalar etkinlik sağlamıştır. Devlet kuralları koyarak piyasanın işleyişine direk karışmadan dolaylı katkı sağlayarak ekonomik düzeni sağlamış olur. Küreselleşme sürecinde neo-liberal ekonomi politikalarıyla uluslararası ekonomi modellerinin bütünleşmesi gerçekleştirilmiştir. Devletin ekonomiye müdahalesinin olmadığı bu süreçte küreselleşme hızla büyüme göstermiştir. Küreselleşmeyle birlikte modern çağın değiştirdiği ve geliştirdiği yerel yönetimler kendi mali kaynakları elinde barındırmaları, yönetim birimlerinde özerklik kazanmaları ve hukuksal statüleri sayesinde merkezi yönetimler için vazgeçilemez bir kademe haline gelmiştir (Biber, 2008).

1.6. Yerel Yönetimlerin Tanımı ve Dayandığı Değerler

Yerel yönetimler aynı toprak parçası içinde yaşayan halkın yerel ve ortak ihtiyaçlarını gereksinimlerini karşılamak amacıyla oluşmuş belirli bir kamusal dayanağı olan siyasi nitelikli kuruluşlardır (Tortop ve diğerleri,2006; Özer, 1999). Bu bölümde yerel yönetimlerin kuramsal çerçevesi genel hatlarıyla açıklanacaktır.

1.6.1. Yerel Yönetimlerin Tanımı ve Niteliği

Toplumu ilgilendiren kamu hizmetlerinin yürütülmesi, toplumsal organizasyonun sağlanmasında karşımıza iki farklı yönetim şekli çıkmaktadır. “Merkezi Yönetim” ve “Yerel Yönetim”.

Merkezi Yönetim, tüm kamu hizmetlerinin merkez tarafından veya merkezin idaresinde olan kuruluşlarca yürütüldüğü, yönetsel ve siyasal görevi olan bir kurumdur. Yerel yönetimler, ulus sınırları içerisindeki değişik büyüklüklerde yaşayan insanların, yerel ve ortak nitelikteki gereksinimlerini karşılamak amacıyla kurulan ve hukuk düzeni içinde oluşturulmuş kurumlardır (Keleş, 2000:19).

Yerel yönetimler yerel halkın yönetime katılmasının ilk adımını oluşturur. Yerel yönetimler, kamusal mal ve hizmetleri etkin ve verimli kullanılmasını sağlamanın yanında, yerel demokrasinin güçlenmesine ve sivil toplumun idari süreçlere katılmasını

da sağlar. Yerel yönetimler sunduğu hizmetlerin taşra teşkilatlarına doğrudan ulaştırılmasının en iyi yoludur (TODAİE, 1991:1).

Merkezi devletlerde hizmetlerin taşraya ulaştırılmasında yerel yönetimleri kullanmaktadır. Yüzyıllar boyunca taşraya en iyi hizmetin ulaştırılması ve merkezle taşra açığının önüne geçilmesi adına yerel yönetim alanında pek çok yenilik yapılmıştır. Devlet yapıları, teknolojideki gelişmeler, yapılan reformların ilerleyen dönemlerde süreceğinin göstergesi olmakla birlikte Türkiye tarihindeki yerel yönetimler yeniden yapılanma, reform ve modernleşme süreçlerinde değerlendirilmiştir (Gözlükaya, 2007).

1.6.2. Yerel Yönetimlerin Varlık Nedenleri

Yerel veya ulusal boyuttaki hizmetlerin yerel veya merkezi birimlerce yürütülmesi gerekmektedir. Yerel yönetimlerin varlık nedeni bireylerin ihtiyaç ve gereksinimlerini hızlıca karşılayabilmektir (Ulusoy ve Akdemir, 2002). Mahalli düzeydeki kamusal mal ve hizmetlerin sağlanmasında yerel yönetimler görev alır. Merkezi yönetimlerin bireysel ihtiyaçlara ulaşmasındaki zorluk ve sınırlandırmaların yerini almayı hedeflemiştir. Yetki genişliği ve özerklik yerel yönetimlerin olmazsa olmaz faktörleri arasında sayılmaktadır. Yerel yönetimler etkinlik sağlamak için kararlara katılmada özgür ve demokratik bir işleyiş içinde olmalıdır (Kaypak, 2012:176-177). Yerel yönetimler yerel demokrasinin birer aracıdır. Aynı zamanda merkezi yönetimin politikalarını uygulayan ve bu sürece destek olan bir parçasıdır. Yerel yönetimler merkezi yönetimin belirlediği hukuksal statüye, hedeflere ve standartlara uymak zorundadırlar (Ökmen ve Çağatay,2014). Yerel yönetimlerin varlık nedenlerini 3 başlıkta toplamak mümkündür. Bunlar:

1.6.2.1. Sosyolojik Nedenler

Yerel halkın yerel ihtiyaçlarının karşılanması bağlamında sosyal, siyasal, ekonomik ve toplumsal birliktelik gerekliliği yerel yönetimlerin varoluş nedenleri arasında sayılmaktadır. Yerel yönetimlerin yerine getirmesi gerektiği bu işlevler kamu yararı gözetilerek demokratik, çoğulcu ve katılımcı değerlerle birlikte gerçekleştirilmelidir.

Ulusal boyutta ihtiyaçların (güvenlik, ekonomik refah vb.) giderilmesinde merkezi yönetimlerin etkinliği söz konusu iken, mahalli boyutta ihtiyaçların (barınma, ulaşım vb.) giderilmesinde yerel yönetimlerin etkinliği söz konusudur. Sosyal sorunların

çözümüne yerel birimler daha hızlı ve etkili çözüm geliştirerek toplumsal dengeyi daha rahat yönetebilirler. Yerel yönetimlerin ekonomiye, sosyal yaşama, kültürel faaliyetlere ve siyasal ilişkilere getirdiği çözümler merkezi yönetimlere de büyük katkı sağlamış olurlar (Uçaktürk ve diğerleri,2011).

Yerel yönetimlerin bu derece önem kazanmasının bir diğer nedeni ise sosyal nedenlerdir. Özellikle kentleşme ve kentleşmenin getirdiği sorunlar son yüzyılın en büyük sorunu haline gelmiştir. Hızlı nüfus artışı, göçle birlikte kırsaldan şehre gelen kitle, kaynakların yetersizliği, barınma sorunu, ulaşım ve sermayenin yetersizliği gibi sorunların merkezi yönetimlerce çözümü yerine yerel yönetimlerce hızlı ve etkin çözümler. Böylece yerel yönetimlerin sosyal hayata olan katkısı artmış olur (Akdoğan, 1999).

1.6.2.2. Demokratik Nedenler

Yerel halkın ihtiyaçlarının karşılanmasında kullanılan yöntemler kamu yararı gözetirken aynı zamanda demokratik niteliği de barındırmak zorundadır. Demokrasinin temel değerleri olan özgürlük, katılımcılık ve etkinlik halk yararı gözetilerek gerçekleştirilmelidir.

Yerel yönetim temsilcileri halk için halk tarafından seçilerek iş başına getirilir. Yerel halkın istek ve ihtiyaçlarına yönelik faaliyetler gerçekleştirir. Aynı zamanda katılımcılık ilkesi gereği halkın da yönetimde söz sahibi olmasına imkân tanır. Sadece devletin söz sahibi olmasını engelleyerek halkın da yönetimde söz sahibi olması yerel yönetimlerin demokrasinin hayata geçirilmesinde ne kadar önemli bir role sahip olduğunu gösterir. Katılımcılık, özgürlük ve çoğulculuk sağlandığında daha demokratik bir yönetimin varlığından söz edilir. Yerel yönetimlerin varlığı merkezi yönetimlerin gücünün yerel yönetimlerle dengelenmesinde, halkın kamu politikalarına katılmasına, halk için halkın temsil edilmesinde sonuç olarak demokratik yönetimin işlevsellik kazanmasında çok büyük önem taşır (Tortop ve diğerleri, 2006).

1.6.2.3. Kamusal Hizmetlerin Etkinliği

Yerel yönetimlerde sosyolojik ve demokratik nedenler kadar kamu hizmetlerinin etkinliği de büyük paya sahiptir. Yerel halkın sorunlarının tespiti yerel yönetimlerce daha hızlı yapılır. Halk kararlara katılarak kendi sorunlarını daha rahat dile getirir ve

çözüm olarak yerel yönetimlere tekliflerde bulunabilir. Kaynakları yaratarak halkın sorunlarına duyarlılık kazanan yerel yönetimler kamu hizmetlerinin etkinlik kazanmasında sorumluluk taşır (Tortop ve diğerleri,2006).

Merkezi yönetimlerin yönetsel işleyiş ve farklılıkları halkın ihtiyaçlarını gerçekleştirmede yetersiz kalacağından, yerel yönetimler toplumsal fayda çerçevesinde demokratik anlayış geliştirir. Verimli kamu politikaları belirleyerek, etkin ve yerinde hizmetler sunar. Yerel halkın yerel ihtiyaçlarının üretiminde yerel yönetimler aktif rol oynayabilir. Ayrıca yerel yönetimlerin mal ve hizmet üretiminde etkinlik sağlanması kamu hizmetlerinin etkinliğiyle paralel düzeyde ilerler. Tüm bu hizmetlerin sunulması yerel yönetimlerin var oluş nedenlerini arasında sayılmaktadır (Eryılmaz, 2007).

Yerel yönetimlerin ihtiyaca cevap verebilen nitelikte olması, halk için halka yakın ilişkiler kurması ve tüm bunları gerçekleştirirken de kamusal düzeni sağlaması toplumsal refahın artmasına böylece demokratik yönetim işleyişinin devamının sağlanmasına olanak tanır.

1.6.3. Yerel Yönetimlerin Dayandığı Temel Değerler

Yerel yönetimlerin ortaya çıkışında “kurulma” değil “kendiliğinden oluşum” tanımı yapılmaktadır. Yerel yönetimler devletin değil toplumun bir ürünüdür. Yerel yönetimlerin kendine dair;

- Özerklik ve özgürlük,
- Etkinlik,
- Katılımcılık
- Kentsel karakter,
- Hizmet, yetki ve kaynakların bölüşümü,
- Demokratiklik şeklinde sıralanan temel değerleri ve esasları vardır (Henden ve Henden, 2005:48-66).

1.6.3.1. Özgürlük ve Özerklik

Bireylerin tek olarak değil, yerel yönetimin bir bütün olarak özgürlüğüdür. Burada bütünden kasıt, birey sayısının toplamından daha fazlası, toplumsal kaynaşmayı ifade etmektir. Özgürlükten kasıt ise tüzel kişiliğin kâğıt üzerinde kalmamış, içselleştirilmiş

halidir. Yerel yönetimde özerkliğin temeli burada bahsedilen özgürlük anlayışıdır. Toplumsal özgürlük, bireysel özgürlüğü koruma işlevi kazanmaktadır. Bu iki kavram birbirlerini destekler (Karaaslan, 2007).

Yerel yönetimler, politik ve ekonomik gücün tekelleşmesine engel olmakta, özgürlüğe katkıda bulunmaktadır. Yerel yönetimlerin, üretici gücüyle girişimde bulunması ise özgürlüğün somutlaştığı boyuttur. Özgürlüğün, merkezi yönetimle yerel yönetim arasında bir çatışma alanı doğurup doğurmayacağı ise demokrasi kültürünün içselleştirilmesiyle ilgilidir. Demokrasi kültürünün henüz oluşmadığı toplumlarda yerel yönetimlerle merkezi yönetim arasında çatışmanın olduğu gözlemlenmektedir. Demokrasi kültürünün içselleştirildiği toplumlarda ise, çağdaş değerlerin yaşandığı bir uzlaşmaya tanık olunmaktadır (Ökmen, 2005).

Yerel yönetimlerde özerlik denildiğinde yerel makamların, kanunlar çerçevesinde, kamuyla ilgili işlerin kendi sorumlulukları ve nüfusun hakları doğrultusunda düzeltme ve yönetme imkânı sağlar. Bu hak, genel katılımı bir seçimle serbestçe seçilmiş üyelerden müteşekkil olan meclisler tarafından kullanılır (Coşkun, 1996).

1.6.3.2. Katılımcılık

Yerel yönetimlerde katılım, kamu hizmetlerinin kalitesini ve gereksinimlere ilişkin taleplerini kapsamamakta, yönetimde katılım veya yönetimi denetim amaçlarına yönelik, temsil edici demokrasinin eksiklerini giderici, yönetime çoğulu temsilen içerik sağlayan vatandaş katılımını içermektedir (Geray, 1998: 323).

Demokratikleşme sürecinin en belirgin uygulama alanı yönetime ve karar alma süreçlerine halkın katılımının sağlanmasıdır. Katılım mekanizması ile birey ulusal siyasette de rol alabilir. Demokrasi gelişim, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınma süreci bağlamında toplumdaki tüm kesimlerin katılımı esasına dayanır.

Yerel yönetime halkın duyarlıklarını anlamanın ve yönetime katılımın sağlanması için sıkça izlenen bazı yollar vardır. Bunlar (Çukurçayır, 2000: 211):

- **Enformasyon Teknolojilerinin Sağladığı E-Katılım Yolları:** Bu teknolojiler ile gelen karşılıklı iletişim ve yenilikler yerel yönetimi

etkinleştirecek, demokrasiyi yaygınlaştıracak imkânlar sağlar (Geymen ve Karas, 2006).

- **Dilekçe Hakkı:** Anayasa hukukunda da tanımlı bir hak olarak dilekçe hakkı, politik bir haktır. Vatandaşın yönetime istek ve gereksinimlerini iletmesinin en yaygın yoludur. Dilekçe hakkının politik bilinç düzeyinin yüksek olduğu toplumlarda başarıyla kullanıldığının altı sıkça çizilmektedir (Oruç, 2013).

- **Elektronik Demokrasi:** Doğrudan etkileşime dayalı olan elektronik demokrasi, doğrudan demokrasiye yaklaşmanın bir yolu olarak addedilir. Bu kabul, demokratik katılımı hızlandırılacağı ve böylece katılımda artış sağlanacağı varsayımına dayanır. Diğer pek çok katılım yolu gibi burada da politik kültür ve katılım olanaklarının kurumsallaşması ile elektronik demokrasi arasında yüksek bir korelasyonun olduğu belirtilmektedir.

- **Görevin Erken Son Bulması:** Vatandaşların seçtikleri kişilerin görev süreleri dolmadan, belli bir oranda kayıtlı seçmenin yazılı başvurusu ve halkoylaması ile bu görevlerine son verebilme hakkına sahip olmalarıdır. Bu yol, kayıtlı seçmenlerin belirli bir orandaki çoğunluğunun yazılı başvuru yaparak halk oylaması istemesi sonucu gerçekleştirilmektedir.

- **Gönüllülük:** Vatandaşın zorlama olmaksızın ve sadece sosyal sorumluluğa dayalı olarak politik ve sosyal alana katkıda bulunmasını ifade eder. Gönüllülük, politik sosyalleşmeyi başarmış toplumlarda daha etkili olarak tercih edilen katılım yollarındandır.

- **Halk Toplantıları:** Halkı bilgilendirmek, onların görüş ve düşüncelerini öğrenmek, isteklerini almanın geleneksel bir yoludur. Bu yol, yüz yüze demokrasinin de temelini oluşturmakta, doğrudan demokrasi fikrine kaynaklık etmektedir (Yiğit, 2008: 52-53).

- **Kamuoyu Araştırmaları:** Kamunun belli konulardaki fikirlerini öğrenmeye yönelik araştırmalardır (Demir, 2008: 51).

- **Kent Meclisi:** Yöre halkının, yıllık olarak toplanıp seçmeni oldukları yerel yönetimi ilgilendiren hukuki düzenlemeleri görüşüp karara bağladıkları genel karar organını ifade eder (Usta, 2011: 207).

- **Mahalle Kurulları:** Yerel yönetim ölçeği içinde de birebir ilişki yoğunluğunun en fazla görüldüğü birimler olarak mahallelerde oluşturulan kurullardır. Hem tartışma ve gündemi belirlemede aidiyet yaratıcı, ortaklık duygusunu güçlendiren bir forum hem de hizmetin yerine getirilmesinde kamu denetçisi işlevini gören bir yapı arz etmekte olduğunun altı çizilmektedir (Oruç, 2013).

- **Planlama Çemberleri:** Tamamen rastlantısal bir şekilde belirlenen bir grup vatandaşın bir araya getirilerek sorunların çözümü için bir çalışma grubu kurulmasıdır.

- **Seçim, Halkoylaması, Halk Denetçisi Yollarından Bir ya da Birkaçı ile Hesap Verme:** Siyasi yetki, güç ya da iktidar kullananların “emanetlerini” uygun şekilde ifa edip etmediklerini ispatlama sorumluluğunu ifade etmektedir.

- **Sivil Toplum Kuruluşlarına Katılma:** Hemen her konuda çalışabilen sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarına bizzat katılarak ya da destek vermek katılım yollarından biridir.

- **Yuvarlak Masa Toplantıları ve Forumlar:** Sorun alanları ile ilgili uzmanların katılımıyla oluşmuşlardır. Bu yapılara demokratik bir nitelik kazandırılması amacıyla katılımcıların demokratik temsil yeteneğini taşıması beklenmektedir (Demir, 2008).

- **Senaryo Çözümlemeleri:** Belirli konularda bir araya gelenlerin eleştiri, fantezi ve uygulama gibi üç temelde fikir üretmesine dayanır. Tespitlerden sonra fikirlerin gerçekçiliği kontrol edilir. Tüm bunlar için katılımcıları eşgüdüm içinde tutan bir moderatöre ihtiyaç duyulur.

Bunlara ek olarak, bireylerin yargıya başvurabilme hakkı da katılım uygulamalarından biri olarak sayılmaktadır.

1.6.3.3. Etkinlik

Yerel yönetim, yerel kamu hizmetinin halka sunulmasında en etkili araçtır. Yerel yönetim kurumlarında çalışan personelin o yörede yaşayanlardan oluşması, yerel hizmetlerin yöre halkının ihtiyaçlarına uygun, rantabil şekilde çözüme ulaştırılmasına katkı sağlar.

Kamu hizmetleri sorumluluğuna göre yerel yönetimler merkezi yönetime göre daha ileri düzeydedir. Yerel yönetimlerdeki etkinliğin artırılması için ise (Keleş ve Yavuz, 1989: 34):

- Uygunluğu tespit edilen hizmet alanlarının gözden geçirilmesi,
- Yerel yönetim birimlerinin sayı olarak azaltılmaya gidilmesi,
- Alanında uzmanlaşmış personel ve iyi bir görev dağılımı yapılması gerekmektedir.

1.6.3.4. Hizmet, Yetki ve Kaynakların Bölüşümü

Yerel yönetimlerin etkin bir şekilde işlevini yerine getirebilmesi için öncelikle yetki ve görevlerin tanımlanması gerekmektedir.

Merkezi idareler toplumun geneli için uygulanabilen genel politikaların belirlenmesi ve bu politikaların izlenmesi, değerlendirilmesi ve denetlenmesi gibi yetkilere sahiptir. Yerel idarelerse, yerel halkın örgütlenme ve yerel ihtiyaçların icrasını yönetebilmelidir. Türkiye’de merkezi idare ile yerel idare arasında yetkiler, kaynaklar gibi nitelikler açısından hep mücadelenin de olduğu görülmektedir. Türkiye’de yapılan mahalli idareler reformları ile gerçekleştirilen tüm düzenlemelerde yerel yönetimlerin sürekli olarak güçlendiği görülmektedir (Bilgiç, 1998). Yetkileri, maddi kaynakları ve sorumluluk alanları artıkça yerel yönetimler de güçlenmektedir.

1.6.3.5. Kentsel Karakter

Kent denildiğinde kırsal alandan çok farklı geçim kaynaklarının olduğu, ekonomilerinin çeşitli ve kapsamlı, nüfusunun daha büyük, sınırları içinde yaşayan nüfusun faaliyetlerinin yoğun olduğu bir yerleşim birimi akla gelir (Ulusoy, 2001;8). Sanayileşme ile birlikte sanayi alanlarındaki yoğunlaşmanın doğal bir sonucu olarak kentler meydana gelmiştir. Hızlı nüfus artışıyla birlikte sanayileşme sonucu, yerel birimler kentleşmek durumunda kalmıştır.

Kentlerde yaşayan nüfusun sürekli olarak artması nedeniyle toplum yapısında örgütlenme, işbölümü ve uzmanlaşma ihtiyacı doğmuştur. Kentin ve kentteki yaşamın planlanması ve organize edilmesi için yerel yönetimlere ihtiyaç duyulur. Yerel yönetimlere verilen görev ve yetkilerin mantığı; yerel birimleri etkinleştirmek adına faaliyetlerde bulunabilmelerini sağlamaktır (Oruç, 2013).

1.6.3.6. Demokrasi

Demokrasinin olmazsa olmazları: politik kararlara vatandaşların katılması; bu kararların oylamaların sonuçlarına göre alınması; halkın politik eğitiminin devamlılığını sağlamaktır. Yerel yönetimlerin temelinde yerel demokrasi ilkeleri bulunmaktadır. Asıl amaç demokratik bir toplumun oluşturulmasıdır. Yerel yönetimler, sivil toplum kurumu görevleriyle yurttaşlık bilincini geliştirerek siyasal katılıma sağlanmasında, demokratiklik özelliğini ortaya koymaktadır (Tekelli, 1983:4).Ayrıca yerel yönetimler bir tür demokrasi eğitiminin verildiği siyasi liderlerin çekirdekten yetiştiği bir kurum özelliği de taşımaktadır.

BÖLÜM 2: SOSYAL BELEDİYECİLİK KAVRAMI VE UYGULAMALARI

2.1. Sosyal Belediyecilik Kavramı

Yerel yönetim birimleri aynı toprak parçası üzerinde yaşayan halkın ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulan, kamu hizmetlerinin halka taşınmasına hizmet eden, siyasi niteliği olan kuruluşlardır. Yerel yönetimler seçimle iş başına gelirler, yasaların verdiği görevleri yapan ve kamu tüzel kişiliği bulunan birimlerdir (Ökmen ve Parlak, 2008: 18). Sanayileşme sonrası hızla artan kentleşmeyle birlikte sosyal politikaları uygulayan yerel yönetimler daha da fonksiyonel bir hale bürünmüştür. Sanayi devriminden önce gönüllü kuruluşlarca üstesinden gelinen barınma, eğitim, sağlık ve gıda gibi ihtiyaçlar kentleşme sonrası çözülemeyen bir hale dönüşmüştür. Bu bakımdan yerel yönetimler merkezi yönetimlerin yerine getiremediği boşlukları doldurmak için görevi onlardan almıştır (Karakış, 2009: 166).

Yerel yönetimler, kamusal mal ve hizmetleri etkin ve verimli kullanılmasını öngören birimler olduğundan, sivil toplumların idari süreçlere katılması ve yerel demokrasinin gelişimine çok büyük katkı sağlar. Yerel yönetimler sunduğu hizmetlerin taşra teşkilatlarına doğrudan ulaştırılmasının en iyi yoludur. Merkezi devletlerde hizmetlerin taşraya ulaştırılmasında yerel yönetimleri kullanmaktadır. Halkın ihtiyaçlarını tespit etmede ve karşılamada yerel yönetimler daha aktiftir (Seyyar, 2008: 30). Merkezi ve yerel yönetimlerin amaçları aynı yönlü olsa bile uygulamada bazı sorunlar yaşanabilir. Yerel sosyal politika araçları kendi coğrafyalarına uygun bir sosyo-ekonomik çerçevede bu imkânları sunar (Demir, 2006: 58).

Yerel yönetimler denildiğinde akla ilk belediyeler gelmektedir. Belediyeler halkın ihtiyaçlarını merkezi idarenin emirlerinden çıkmamak koşuluyla, özerk ve kendi mali yapısı içinde çözüme ulaştırarak idari birimlerin halk için varoluşu bilincini yaygınlaştırmayı hedefler. Demokratik yollarla halkın yönetime katılımını destekler. Merkezi idaredeki resmi erişim uçurumunu ortadan kaldırmayı amaçlar. Halk için yürütülen hizmetlerin etkin ve verimli şekillenmesinin önünü açar. Yerel demokrasi değerlerine sahip çıkar. Özetle halkın refah ve huzur içinde olmasını sağlayarak devletin huzur ve refahına katkıda bulunur (Akdoğan, 2006).

Toplumda her geçen gün artan sosyal ihtiyaçların karşılanması ve giderilmesi sosyal devletin temel görevlerindedir. Türkiye bu görevi merkezi idare ve yerel yönetimlerle yerine getirmektedir.

Sosyal belediyecilik, belediyelerin sosyal etkilerini arttırarak ve sosyal yaşamda aktif rol almalarını sağlayan bir anlayıştır. Sosyal belediyecilik, sosyal sorunların çözümünde yerel yönetimlere ciddi sorumluluk yükler. Sosyal belediyecilik anlayışı ile belediyeler, mahalli idareye sosyal alanda planlama ve düzenlemenin yanında sosyalleştirme ve sosyal kontrol işlevleri de yükler.

Sosyal belediyecilik bağlamında belediyeler tarafından sosyal yardım, gözetme, rehberlik, dezavantajlı grupların entegrasyonu gibi hizmetler yapılabilir. Sosyal belediyelerin sunması gereken sosyal hizmetler şunlardır (Pekküçükşen, 2004: 461):

- Çocuklar için: Okul öncesi eğitim kurumları açabilir; parkları bahçelere çocukların gelişimine faydası olacak şekilde düzenleyebilir, beslenme politikaları hazırlayabilir.
- Gençler için: Devlete ait olan her kademedeki okul binasının yapımıyla bakım ve onarımını yaptırabilmekte ya da yapabilmektedir. Okulların her türlü malzeme, araç ve gereç ihtiyaçlarını temin edebilir. Gençlik merkezleri, kulüpler, oyun alanları, spor alanları ve merkezleri yapabilir.
- Kadınlar için: Anne çocuk sağlığı merkezleri kurabilir, kadın sığınma evleri açabilir, sağlık merkezleri veya meslek edindirme kursları açabilir.
- Yaşlılar için: Huzurevleri tahsisinde bulunabilir, hobi merkezleri açabilir, giyecek, yakacak ve gıda yardımlarında bulunabilir.
- Risk grupları: rehabilitasyon merkezleri açabilir, psikolojik yardım birimleri oluşturabilir, sosyalleşmenin sağlanacağı çeşitli sportif faaliyetler yürütebilir.
- Kriz dönemi hizmetler: Doğal afet durumunda gıda, kıyafet, erzak yardımında bulunabilir ve ilgili kuruluşları yardıma davet edebilir.
- Sosyal belediyecilik hizmetleri arasında şunlarda yer almaktadır:
- Çocuk yuvaları ve çocuk esirgeme kurumları açmak,
- Huzurevleri gibi yaşlılara koruma evleri açmak,
- Sokak çocuklarının güvenle kalabilecekleri evler tesis etmek,
- Gezici sağlık birimleri oluşturmak, ön tanı merkezleri açmak,

- Kütüphane, sinema ve tiyatro gibi faaliyetleri sunmak,
- Spor tesisleri kurmak,
- Aşevleri açarak yoksullara ve evsizlere yemek yardımı yapmak,
- İmarethaneler açmak,
- Meslek eğitimi kursları açmak,
- Engellilerin gelişimine katkı sağlayacak ulaşım, sağlık ve kültürel hizmetler sunmak,
- Parkları genişletmek, yeşil alanları çoğaltmak,
- Gençlere yönelik mesleki rehberlik birimleri kurmak,
- İlaç, giyecek, yakacak ve yiyecek yardımlarında bulunmak (Akdoğan, 2006).

Sosyal belediyeciliğin işlevleri, sosyal kontrol ve rehabilitasyon, sosyalleşme; rehberlik ve kılavuzluk etme, mobilize etme, yardım etme, yönlendirme, yatırım ve gözetme olarak sıralanabilir. Sosyalleşme, kişinin mesleki örgütler, okul, aile gibi içerisinde bulunduğu toplumsal kurumların, kültürel ortamların kendisinden beklenen şekilde davranmasını ve diğer bireyler ile uyum içinde yaşamasını öğrenme sürecidir. Kişilerin devletin sosyalleşme ağının dışında yer alması pek çok soruna neden olabilmektedir (Toplumsallaşamama, toplumdan dışlanma). Belediyeler bu bağlamda sosyal eğitim işlevi görebilmektedirler. Yüksek sesle müzik dinlemek, bahçede hayvan beslemek, etrafa hoş olmayan görüntü ve koku yayarak çevreye rahatsızlık verilmesi ile ilgilenme yetkisi cezai açıdan belediyelere aittir. Yerel yönetimler toplumsal düzenin sağlanmasına yönelik sosyal kontrol mekanizması işlevi görmelidir. Bunun için belediyeler halk meclisleri, afişler, mahalle kütüphaneleri, esnaf gezileri aracılığı ile halka mesajlar verebilmelidir. Yönlendirme, mobilize etme, rehberlik ve kılavuzluk etme: toplumsal kesimlere danışmanlık hizmeti vermek, bireyleri belli günlere ve olaylara yönlendirmek, bireylerin sorunlarının hangi kurumlar tarafından ve nasıl çözüleceği konusunda yardımcı olmak gibi işlevler belediyeler tarafından yürütülmelidir (Uçaktürk ve diğerleri, 2011).

Yardım etme ve gözetme; belediyeler muhtaç ve fakir halkın bilgilerine sahip olmalı, onların sosyal ve ekonomik durumlarını izlemeli, yaşam sınırı asgari olanlara kömür, gıda, tekerlekli sandalye, kırtasiye malzemesi, ilaç vb. yardımlarda bulunmalıdır.

Yatırım; belediyeler halkın geçim sıkıntısının giderilmesine yönelik köklü tedbirler almamakta, kolaylaştırıcı hizmetlere yönelmektedirler. Ekmek fabrikaları, tanzim satış mağazaları, sığınma evleri, aşevleri, mahalle kütüphaneleri, sağlık ocakları bunlardan bazılarını oluşturur. Bu hizmetlere yönelik belediyelerin yatırımlara girişimlerinin zorunluluk olduğu görülmektedir (Akdoğan, 1999).

Kültür hizmetleri, yetişkin ve özürlü çocuklara sahip çıkılması, vatandaşların kendilerini geliştirmeleri, gençlik merkezlerinin oluşturulması, konut yapımı sosyal belediyeçilik anlayışıyla oluşturulacak olan projelere örnek olarak gösterilebilir.

Ülkemizde sosyal belediyeçiliğin kökeni Osmanlı dönemine dayanmaktadır. İlk belediye teşkilatı 1954'te kurulmuştur. 1930 yılında belediyeçilik ile ilk kapsamlı düzenleme yürürlüğe girmiştir ve 75 yıl boyunca bu yasa çerçevesinde belediyeler faaliyetlerini sürdürmüşlerdir. 1950'li yıllarda göçler ve kent nüfusunun artması ile belediyeler sosyal politikadan ziyade kentsel altyapı ve hizmetlerin karşılanması hususuna yönelmişlerdir. Kaynak sorunu ile günümüzde dahi birçok belediye kentsel hizmetleri yerine getirememektedir. 1990'lı yıllarda nispeten gelirlerde artış olan belediyeler, bir taraftan kültür ve eğitim düzeyleri değişen, kentsel ve sosyal hizmet talepleri büyüyen, çeşitlenen nüfus ile diğer taraftan ülkenin art arda yaşadığı krizler nedeni ile göç ile gelen ve gittikçe yoksullaşan kentlilerin ihtiyaçlarının karşılamak amacıyla sosyal hizmet ve sosyal yardım merkezli sosyal politika önlemleri için fazla pay ayırmaya başlamışlardır (Uçaktürk ve diğerleri, 2011).

1990'lı yıllardan sonra belediyelerde sosyal yardım nitelik, kapsam ve tür olarak artış gösterirken farklı belediye kurumları tarafından ihtiyaçlara cevap verilmiştir. Huzurevleri, özürhüner merkezleri, kadın sığınma ve çocuk evleri ve merkezleri, poliklinik ve sağlık merkezleri, hastaneler, meslek ve beceri kazandırma kursları gibi hizmetler büyükşehir belediyesinin temel hizmetleri arasına girmiş, bazı belediyeler tarafından giderek yaygınlaşmıştır (Ersöz, 2007: 148-149).

2.2. Sosyal Belediyeciliğin Tarihsel Gelişim Süreci ve Yasal Dayanakları

1950'lerde Türkiye'de kentleşme sürecinin hızlanmasıyla, kentlerde nüfus artmış ve belediyeler sosyal politikadan çok, kentlerin altyapı hizmetlerinin karşılanması ile ilgili çalışmalara önem vermek zorunda kalmışlardır. O yıllarda 1930 tarihli Belediye Kanunu ve çeşitli yasalar ile belediyelere pek çok sosyal içeriği olan görevler verilmesine rağmen ilgisizlik ve kaynak yetersizliği nedeni ile merkezi yönetimler bu görevleri yerine getirmişlerdir (Keleş, 2008: 41).

1970'li yıllarda sosyal belediye uygulamaları kısmen yerel yönetimlerde kurumsallaşmaya ve yaygınlaşmaya başlamıştır. O dönemlerde belediyeler şirketler, birlikler, kooperatiflerin katılımlarını arttırarak ve sendika, meslek örgütleri ile sivil toplum kuruluşlarını da yönetime katarak sosyal belediyecilik uygulamalarını gerçekleştirmeye başlamışlardır (Keskin, 2008: 97). Bu uygulamalar 1990'lı yıllarda ivme kazanmıştır. Böylelikle geliri artan belediyeler, bir taraftan eğitim seviyesi yükselen sosyal ve hizmet talepleri büyüyerek çeşitlenen nüfusun, öteki taraftan da göç ederek kente yerleşen ve gittikçe yoksullaşan kent kitlelerinin ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacı ile sosyal hizmet politikalarına daha fazla yer vermişlerdir.

Önceki dönemlerde kimsesiz, fakir, yaşlı ve özürlü kişilere aşevinde yemek, giyecek, yiyecek verilmesi gibi sosyal yardımlar, 1990 yıllarından sonra hem kapsam, nitelik ve tür bakımından artış yaşanmış, hem de farklı belediyeler tarafından bu yardımlar sağlanmaya başlamıştır. Huzurevi, özürlü merkezleri, meslek ve beceri kursları, poliklinik, sağlık merkezleri, hastanelerin kurulması ve pek çok belediyenin temel hizmetlerinden biri olmuştur (Ersöz, 2006: 148-149).

1994 yılından sonra Desantralizasyon/Yerelleşme anlayışının etkisiyle yerel yönetimler, yoksullukla mücadeleye, yerel kalkınmadan istihdama kadar inisiyatif kullanmaya başlamışlardır. Kalkınma çabaları, önceden merkezi hükümet dâhilinde düşünülüyorken, 1994 yılından sonra belediyeler özellikle yerel kalkınma projeleri uygulamaya başlamışlardır (Keskin, 2008: 102). Sosyal belediyecilik uygulamaları büyükşehir ve ilçe belediyeleri tarafından başlatılmış ve günümüze kadar devamlılığını sağlamıştır.

Türkiye’de taleplerin artmasıyla çok sayıda yasal düzenlemeler yapılmıştır. Büyükşehir Belediye Kanunu (2004), Belediye Kanunu (2005), Mahalli İdare Birlikleri Kanunu (2005), İl Özel İdare Kanunu (2005), İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun (2008) bunlardan birkaçıdır. Bu düzenlemeler ile belediyelere ve yerel yönetimlere yeni görevler ve işlevler yüklenmiştir. Günümüzdeki sosyal nitelikli belediyelerin görevlerinin temel dayanağı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi ve 5393 sayılı Belediye Kanunlarıdır (Pektaş, 2010: 12).

2.3. Sosyal Belediyeciliğin Konusu

Sosyal belediyeciliğin konusu sosyal iyileşme sağlamaktır. Sosyal yapının rehabilitesi sosyal belediyeciliğin ana temasını oluşturur. Dezavantajlı grupları muhtaçlıktan alıkoymak, gruplar arası adaletsizliği en aza indirmek, sosyal yapının işlevselliğini kazandırmaktır.

Sosyal yapının rehabilite edilmesiyle aşağıdakiler gerçekleşecektir (Şen, 2007);

- Bireyin yaşadığı yeri sahiplenmesi,
- Bireyin kente uyumu,
- Sosyal değerleri sahiplenme bilincinin gelişmesi,
- Şehrin sorunlarının giderilmesi,
- Benlik ve aitlik arasındaki ilişkinin güçlenmesi,
- Şehirden beklentilerin giderilmesi,
- Bireyin kararlara katılımının gerçekleşmesi,
- Şehrin özgür bir yapıya kavuşmasına sebep olacaktır.

2.4. Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Anlayışının Hukuksal Çerçevesi

1982 anayasasının giriş kısmında, her Türk vatandaşı temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adaletten yararlanarak, milli kültür, medeniyet, hukuk düzeni içinde refah bir hayat sürdürmek, manevi ve maddi varlığını geliştirerek hak ve özgürlüğüne doğuştan sahip olduğunu açıklamıştır (Uran, 2015: 223-248). Yine giriş bölümünde devletin görevi ve amaçları, Türk milletinin bağımsızlığı ve bütünlüğü, ülkenin bölünmezliği demokrasiyi ve cumhuriyeti korumak, bireylerin toplumun huzur, mutluluk ve refahını

sağlamak; bireylerin temel hak ve özgürlüklerini, adalet ilkeleri ve sosyal hukuk devleti ile bağdaşmayacak suretle kısıtlayan ekonomik, sosyal ve siyasal engelleri kaldırmayan kişilerin maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gereken şartları hazırlamaya çalışması olarak belirtilmiştir (www.mevzuat.gov.tr, 2014).

Yerel yönetimler Türkiye’de 1982 Anayasasının 123 ve 127. Maddelerince düzenlenmiştir. 123 madde idarenin bütünlüğünü vurgulamak, idarenin hem yerinden hem de merkezi yönetim esasına dayandığı belirtilmektedir; 127. Madde yerel yönetimlerin kuruluşu seçimler ve idari vesayetini hangi durumda kullanılacağını belirtmektedir (Toksöz ve diğerleri, 2009: 49).

1980 yıllarında Belediye kanunu ve Yerel Yönetim Birimleri Teşkilat Kanunu, Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısı, kamu yönetiminde talep ve ihtiyaçların sonucunda ortaya çıkmıştır. AB (Avrupa Birliği) üyelik sürecinde yapılan düzenlemeler süreci hızlandıran en önemli faktör olmuştur. Yönetimde, halkın katılımı, şeffaflık, yerindelik, hesap verilebilirlik gibi yönetim ilkeleri yerel yönetim kanunlarının altyapısının temelini oluşturmaktadır (Özden ve Zorlu, 2010: 39). Dolayısı ile Türkiye’de Sosyal Belediyeciliğin hukuksal çerçevesinin çizilebilmesi için 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun incelenmesi gereklidir (Pektaş, 2010: 12).

2.4.1. 5393 sayılı Belediye Kanununda Sosyal Belediye

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun pek çok maddesinde sosyal belediyecilik alanında kanuni altyapı oluşturacak hükümlere yer verilmiştir. Bu kanun belediyelere sosyal yardım ve sosyal hizmet konusunda yetki verirken, bu hizmetleri sayma yöntemi ile belirlemeyerek genel yetkiler vermiştir (Çelik, 2014).

5393 sayılı kanuna göre belediyeler, belde vatandaşlarının yerel ve ortak nitelikli gereksinimlerini, karşılamak amacıyla kurulan, karar organları seçmenler tarafından seçilen, mali ve idari özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi olarak tanımlanmıştır (www.mevzuat.gov.tr, 2014). Bu kanunla belediyelere sosyal hizmetler ve sosyal politika ile ilgili görevler verilmektedir. Söz konusu görevler aşağıdaki gibi sıralanabilmektedir (www.mevzuat.gov.tr, 2014):

- Herkes yaşadığı bölgenin hemşehrisidir. Böylelikle belediyenin yardımlarından yararlanma haklarına sahiptir. Yardımlar kişilerin onurları zedelenmeyecek şekilde sunulmaktadır (md 13/1).
- Belediyeler, hemşehrilerin sosyo-kültürel ilişkilerinin gelişmesi ve kültürel değerlerin korunması hususunda gereken çalışmaları yapmalıdır. Bu çalışmalarda sendikaların, üniversitelerin kamu kurumu niteliğinde olan meslek kuruluşlarının uzman kişilerin ve sivil toplum kuruluşlarının katılımlarını sağlayacak önlemler alınmalıdır (md 13/3).
- Belediyeler (mahalli müşterek nitelikte olmak koşuluyla), nikah, sosyal hizmet ve yardım, beceri ve meslek kazandırma; ticaretin ve ekonominin geliştirmek için hizmetler yapar ya da yaptırmakla görevlidirler (md 14/a).
- Büyükşehir Belediyeleri 50.000 nüfusun üzerinde belediyeler, çocuklar ve kadınlara yönelik koruma evleri açmalıdırlar (md 14/a).
- Belediyeler (mahalli müşterek nitelikte olmak koşuluyla) gıda bankacılığı yapabilmektedirler (md. 14/b).
- Belediyeler hizmetlerinde yaşlı, engelli, dar gelirli ve düşkünlerin durumlarına göre yöntemler uygulamalıdır (md.14/b).
- İl sınırları içerisinde bulunan Büyükşehir Belediyeleri, mücavir ve belediye sınırları içindeki il belediyeleriyle nüfusu 10.000'in üzerinde olan belediyeler, meclis kararı ile; eğitim, sağlık ve sosyal hizmet projelerini İçişleri Bakanlığı'nın onayı ile düşük bir bedelle ya da ücretsiz amacı dışında kullanılmaması şartıyla arsa tahsis edebilmektedir (md. 15).
- Belediyeler, yoksul, dar gelirli, engelli, muhtaç ve kimsesizlere sosyal hizmet ve yardım hususunda bütçeye ödenek koymak ve harcama yapabilmektedirler (md 60/i)
- Belediyeler afete maruz kalan ve dar gelirli kişilere arsa tahsisi yapabilmektedirler (md. 69/3).
- Belediyeler, sağlık, çevre, eğitim, sosyal yardım ve sosyal hizmetleri ile kadın, yaşlı, çocuk, engelli, düşkün ve yoksullara yönelik hizmetlerin yapılması için beldede dayanışmayı ve katılımı sağlamak, hizmetlerde tasarruf, verimliliği ve etkinliği arttırmak maksadı ile gönüllü kişilerin katılımlarına yönelik programlar uygulayabilmektedirler (md.77/1).

2.4.2. 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nda Sosyal Belediye

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'na göre belediyeler sosyal belediyecilik anlamında görevleri aşağıdaki şekilde sıralanabilir (www.mevzuat.gov.tr, 2014):

- Büyükşehirlerin bütünlüğüne hizmette bulunan sosyal donatılar, hayvanat bahçeleri, barınaklar, parklar, spor, müze, kütüphane, eğlence gibi yerleri yaptırmak, işletmek ya da işletmek; gereken durumlarda amatör spor kulüplerine malzeme vermek, gereken desteği sağlamak, amatör takımlar arasında spor müsabakası düzenlemek, yurt dışı ve yurt içinde müsabakalarda başarı gösteren ya da dereceye giren sporculara belediyeler meclis kararı ile ödül vermek (md. 7/m).
- Gerektiğinde kültür, sağlık ve eğitim hizmetleri için tesisler ve binalar yapmak, kamu kurumlarına ait bina ve tesislerin bakım ve onarımını yaparak gereken malzemelerin desteğini sağlamak (md.7/n).
- Gezici sağlık üniteleri, sağlık merkezleri, hastaneler ile yaşlılar, yetişkinler, kadınlar, engelliler, çocuklar ve gençlere yönelik sosyal ve kültürel hizmetleri geliştirmek, yürütmek, meslek ve beceri kurları açmak, sosyal tesisler kurmak, işletmek veya işletmek ve hizmetleri yürütülürken üniversiteler, meslek liseleri, yüksek okullar, kamu kuruluşlar ve sivil toplumlar ile işbirliği içinde olmak (md. 7/v).

Yürürlükten kaldırılan 1580 sayılı Belediye Kanununa göre sosyal belediyecilik ile ilgili düzenlemeler olmadığı için bu kanunla belediyelerin faaliyetlerinde yetersiz kaldığı düşünülmektedir. Yeni yasa ile belediyeler sosyal belediyecilik faaliyetleri görev ve sorumlulukları şeklinde yüklenmiştir. 1580 sayılı kanunda belediyeler kentin altyapısı ve üstyapısıyla ilgili düzenlemeler için yetkileri bulunurken, yeni kanunda belediyelere sosyal alanlarda belediyecilik yapmanın yolları açılmıştır. Bu anlamda belediyelerin yeni yasalar ile sosyal belediyecilik ile ilgili uygulamalara daha fazla yer verdikleri görülmektedir (Sevinç, 2015).

2.4.3. 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nda Sosyal Belediye

04.03.2005 tarihli, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu, ildeki halkın yerel nitelikli ihtiyaçlarının karşılanması ve karar organlarının seçmenler tarafından seçilerek oluşturulması, mali ve idari özerkliğe sahip olan kamu tüzel kişi olarak

tanımlanmaktadır (md.3/a). İl özel idarenin görevleri, il sınırlarındaki görevleri ile belediye sınırları dışındaki görevleri olarak iki şekilde ayrılmaktadır. Böylelikle il özel idareleri mahalli müşterek nitelikte olmak koşulu ile (md.6):

- İl sınırları içerisinde; sanayi, ticaret, tarım, sağlık; il çevre düzeni planı, bayındırlık ve iskân, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, yoksul ailelere mikro kredi verilmesi, sosyal hizmet ve yardımlar, yetiştirme yurtları ve çocuk yuvaları, ilk ve orta öğretim kurumlarının binaların yapımları, arsa temini, bakım ve onarım ile ilgili ihtiyaçlarının karşılanması ile ilgili hizmetler,
- Belediye sınırlarının dışında; su, yol, katı atık, kanalizasyon, acil yardım ve kurtarma, çevre, kültür, gençlik ve spor, turizm; orman köylerin desteklenmesi, park, bahçe ve ağaçlandırmaya ilişkin hizmetleri yapmak ile yetkili ve görevli kılınmıştır. İlgili kanunda belediyeler gibi il özel idarelerde sosyal hizmet ve yardımlarla ilgili görevler verilmiştir. Aynı zamanda yoksul, dar gelirli, kimsesiz ve muhtaçlara yapılacak sosyal hizmetler ve yardımlar (md. 43/h), il özel idaresinin giderleri arasında sayılarak, bütçede muhtaç ve yoksullar için ayrılan ödeneği kullanma yetkileri valiye verilmiştir (md. 30/n).

2.5. Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Günümüzde sosyal Belediyecilik uygulamaları belediyelerin temel hizmetlerinden biridir. Bu hizmetler nüfusunun önemli bir kısmını oluşturan dar gelirli kişiler için yaşamsal bir öneme sahiptir. Bu kişilerin ilk ulaşacağı kamu kurumu belediyelerdir ve hizmet olarak ise sosyal içerikli hizmetlerden yararlanmaktadırlar (Keskin, 2008:103).

Sosyal belediyecilik hizmetleri, engelliler, dar gelirliler, kadınlar, yaşlılar, gençler, çocuklara sunulmaktadır. Belediyeler bu kesimlere “Sosyal Hizmetler”, “Sağlık ve Sosyal Hizmetler”, “Kültür ve Sosyal İşler”, “Sağlık İşleri”, “Eğitim ve Kültür İşleri” gibi isimlerle örgütlenen hizmet birimleri sosyal belediyecilik alanındaki hizmetlerin başlıcaları aşağıdaki gibi sıralanabilir (Pektaş, 2010):

- Ana-çocuk sağlığı merkezi, gezici sağlık otobüsleri, sağlık ocakları, tanı merkezlerini kurmak
- Çevresel koşulları düzenlenen ucuz konut alanlarını sağlamak

- Kimsesizlere, evsizlere, sokakta kalan ya da sokağa düşme ihtimali olan bireylere barınma hizmeti sağlamak
- Engellilerin, kadınların, gençlerin sosyalleşmesi için dayanışma ve psikolojik yardım merkezi açmak
- Hastanelerin etrafında hasta yakınlarına misafirhaneler oluşturmak
- İhtiyaç sahiplerine yakacak, giyecek ve yiyecek yardımları yapmak
- İhtiyaç sahipleri için imarethaneler ve aşevleri kurmak
- İstihdam ofisi kurarak personel arayan işverenler ile iş arayanları bir araya getirerek işlerini kolaylaştırmak
- İş kurmak isteyen genç ve kadınlara yönelik rehberlik hizmeti vermek, ekipman ve makine desteği sağlamak
- Kimsesiz çocuklara yönelik kreş ve çocuk yuvaları yapmak
- Kültür, sanat, spor tesisleri açarak, kütüphane, sinema, tiyatro ve kültür eğitim bursları vermek
- Sağlık sorun olan muhtaç kimselere ücretsiz tedavi hizmeti sağlamak
- Beceri, sanat ve meslek edindirme kursları (BELMEK, İSMEK vb) açmak
- Madde bağımlıları, sokak çocukları için koruma, meslek edindirme ve rehabilite etme odaklı merkezler (İSMEM vb) oluşturmak
- Sivil toplum kuruluşları, kitle örgütleri, sosyal gruplara rehberlik hizmeti vermek, dayanışma ve yardımlaşmanın gelişmesini sağlamak
- Giyim ve gıda bankaları, tanzim satış mağazaları, ekmek fabrikaları açarak ucuz ekmek satışını yapmak
- Yaşlılar ve düşkünlere yönelik güçsüzler yurdu, bakım evleri, huzur evleri açmak ve evde yaşayan kişilere evlerinde bakım hizmeti sunmak.

2.5.1. Yaşlılara Yönelik Hizmet ve Uygulamalar

Sosyal belediyeciliğin en büyük adımlarından bir tanesi de yaşlılara yönelik uygulamalardır. Yaşlılara yönelik uygulamaların önem kazanması, onların refah seviyelerinin istikrarının devamı için gereklidir. Yaşlılara yönelik bakım harcamalarının yapılması ekonomik bağımlılığa neden olmaktadır. Aile içerisindeki yaşlıların konumu yönündeki değişimle birlikte refah rejiminde de değişim meydana gelmektedir (Taşçı, 2010: 181). Yaşlılara yönelik sağlanan bakım harcamaları ve sağlık harcamaları devlet

için büyük bir sorunsal yaratmaktadır. Ersöz'e göre yaşlı nüfusunun sağlık harcamalarının gün geçtikçe artması ve yapılan harcamaların büyük hacimli olması gelişmiş ülkelerin evde bakım hizmetleriyle veya ulaşım hizmetleriyle sağlanması gerekliliği üzerinde vurgu yapmıştır (Ersöz, 2011: 170).

Türkiye'de yerel yönetimlerin yaşlıları korumaya ve yaşlıların refahını arttırmaya yönelik birçok sosyal politikası mevcuttur. Özellikle yaşlılara dair sosyal hizmetler büyük önem taşır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14. maddesinde hizmet sunulması gereken toplum üyelerinden yaşlılara ayrıca dikkat çekmektedir.

Belediyeler yaşlıların korunması ve geliştirilmesi için sağlıktan kültüre kadar birçok alanda hizmet sunmaktadır. Bu hizmetler şu şekilde sıralanabilir: huzurevlerinin açılması-işletilmesi, ücretsiz sağlık hizmetlerinin sunulması, fizik tedavi uygulamalarının erişilebilir olması, evde bakım hizmetleri, ulaşımda ücretsiz tarifeler, kültürel geziler ve etkinlikler düzenlenmesi, eğitim faaliyetlerinin sağlanması gibi birçok alanda etkinlik sağlarlar. Ayrıca belediyeler huzurevleri ve yaşlı bakım merkezlerinin kurulması için il ve ilçe sosyal hizmetler müdürlüğüne arsa tahsisinde bulunabilir (Çiçek, 2012: 104).

Sosyal politikaların belirlenmesinde merkezi yönetimler ve özel sektörün varlığı büyük rol oynamaktadır. Huzurevlerinin ve bakıma muhtaç vatandaşların hizmetine sunulmasında belediyeler bu iki büyük gücün yanında yetersiz kalabilmektedir. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Yerel Yönetimlere Ait Huzurevleri Haziran 2014 verilerine göre Türkiye'de sadece 21 belediyeye ait 2087 kişi kapasiteli huzurevi bulunmaktadır (<http://eyh.aile.gov.tr/kuruluslarimiz/kuruluslarimiz-yasli/diger-huzurevleri/yerel-yonetimlere-ait-huzurevleri>). Oysa Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı 13.286 kişi kapasiteli 129 huzurevi bulunmaktadır (<http://www.eyh.aile.gov.tr/kuruluslarimiz/kuruluslarimiz-yasli/genel-mudurlugumuze-bagli-huzurevleri>).

2.5.2. Çocuklara Yönelik Hizmet ve Uygulamalar

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 7. madde (v) bendinde “... çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütme, geliştirme ve bu amaçla sosyal tesisler kurma, ...”büyükşehir belediyesinin görevleri arasında saymaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu, belediyenin görevlerini saydığı 14. Maddesinin (a)bendinde *büyükşehir belediyelerinin ve nüfusu 100.000’i geçen belediyelerin kadınlar ve çocuklar için sığınma evi açacağı*, (b) bendinde ise belediyelerin *okul öncesi eğitim kurumları açabileceğini; devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabileceğini veya yaptırabileceğini, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabileceğini* belirtmiştir.

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu da, il özel idaresinin görevlerini saydığı 6.maddesinin (a) bendinde il özel idarelerini *il sınırları içinde çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları, ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri yürütmekle yükümlü* tutmuştur.

Sosyal belediyecilik kapsamında belediyeler çocuk bakımevleri, çocuk kulüpleri, çocuk meclisleri gibi hizmetleri sunarlar.

Çocuk Kulüplerinin amacı; şehirlerde mahallelerde yaşayan çocuklara yönelik temel hizmetlerin sunulması, eşitsizliklerin azaltılması ve giderilmesidir. Ayrıca çocukları olumsuz alışkanlıklardan uzaklaştırarak pozitif yönlü alışkanlıklar kazandırmak, sosyalleşmelerini sağlamak ve kültürel gelişimlerine katkıda bulunmaktır (<http://www.ankara.bel.tr/sosyal-hizmetler/cocuk-hizmetleri/cocuk-kulupleri>).

Çocuklara çağdaş dünya görüşü kazandırmak, bilimsel düşünce aşlamak, ruh ve beden sağlığını korumak, barışı güdüleyen yaklaşımlar oluşturmak, toplumsal ve kurumsal sorumluluk adına belediyelerin sunabileceği temel hizmetlerdendir.

Çocukların geleceğe dair güvenle bakabilmeleri, içinde bulunduğu toplumun değerlerini benimsemeleri, çocukların genel sorunlarına çözümler üretebilmeleri, ihtiyaçlarını ve beklentilerini dile getirmeleri için çocuk meclisleri kurulmuştur. Çocukların kendilerini

temsil ettiği bu meclislerde demokratikleşme adına ilk adımlar daha çocukken atılmaya başlanır.

Belediyelerin çocuklara yönelik hizmetleri şu şekilde sıralanabilir;

- Sokakta çalışan çocukları ve ailelerini eğitmek,
- Okula gidemeyen çocukları eğitime yeniden kazandırmak,
- İmkânları el vermediği için eğitimden kopartılmış çocuklara yardımda bulunmak,
- Çocuk istismarını engellemek,
- Çocuklara sportif faaliyetler sunmak,
- Çocukların ruhsal ve bedensel gelişimlerine katkıda bulunmak,
- Tiyatro, sinema ve kitap okuma gibi etkinlikler düzenlemek,
- Sağlıklı nesiller yetişmesi için gezici sağlık birimleri oluşturmak,
- Beslenmeye yönelik geliştirici politikalar belirlemek,
- Psiko-sosyal ihtiyaçlarını karşılamak olarak belirlenmiştir.

Çocuk Koruma Evleri ise belediyeler bünyesinde kurulur ve kimsesiz çocuklara “ev tipi bakım” hizmeti sunar. 0-18 yaş aralığındaki bakıma muhtaç çocuklara aile düzeni sunmak, çocuğun ailesinden uzak kalmasıyla açılan yaraların toparlanması amacına hizmet eder.

Çocuk gündüz bakım evleri ise 3-6 yaş arası çocuklara nitelikli hizmet sunarak onların eğitimine katkı sağlamak amacı güder. Huzurlu, güçlü ve sağlıklı nesillerin yetişmesi çocukluk çağında verilen eğitime bağlıdır. Bunu gerçekleştirmek adına belediyeler üzerlerine düşen sorumlulukları çocuk gündüz bakım evleri açarak yerine getirirler.

Belediyelerin bir diğer çocuklara yönelik hizmeti de toplu sünnet şölenleri düzenlemektir. İmkânı olmayan ailelere destek vermek amacıyla böyle bir hizmet sunulur.

6360 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'na göre nüfusu 100.000'i geçen yerleşim birimlerinde çocuk koruma evleri kurulması zorunluluğu getirilmiştir.

2.5.3. Engellilere Yönelik Hizmet ve Uygulamalar

Belediyelerin hizmet verdiği bir diğer grupta engellilerdir. Engelliler sosyal yaşamda ulaşımdan, sağlığa kadar birçok alanda büyük sorunlar yaşamaktadır. Engelli bireylere yönelik yapılan bazı uygulamalar sorunların çözümüne ilişkin kalıcı nitelik sunmayı amaçlar (Elmacı, 2014).

5393 sayılı Belediyecilik Kanunu engellilere de dikkat çekmektedir. 5216 sayılı Kanun'a 01.07.2005 yılında 5378 sayılı Kanun'la eklenen madde ile özürlü hizmet birimleri oluşturulması ve bu hizmetlerin engellilere hizmet için kurulmuş dernek, vakıf ve bunların üst kuruluşlarıyla işbirliği içerisinde sürdürülmesini öngörülmüştür. "Büyükşehir Belediyeleri Özürlü Hizmet Birimleri Yönetmeliği" engellilerin rehabilitasyon hizmetlerine ek olarak hazırlanmıştır (Çiçek, 2012: 106).

Türkiye'de belediyeler engellilere yönelik şu hizmetleri sunarlar:

- Evde bakım hizmetleri sağlamak,
- Rehabilitasyon birimleri tesis etmek,
- Ayni ve nakdi yardımlar yapmak,
- Eğitimler ve kültürel faaliyetler sunmak,
- Rehberlik hizmeti sunmak,
- İstihdam imkânı yaratmaktır (Ersöz, 2011: 176).

2.5.4. Gençlere Yönelik Hizmet ve Uygulamalar

Türkiye genç nüfus dinamiği ile ön plana çıkan bir ülkedir. TÜİK 2014 Genç Nüfus raporlarında Türkiye nüfusunun %16,5'ini "15-24" yaş aralığındaki genç nüfus oluşturmaktadır. Belediyeler faaliyet alanlarını belirlerken bu kesimi ön plana alarak politikalar oluşturur.

Belediyelerin öğrencilere yönelik eğitim faaliyetleri sosyal belediyeciliği geliştirmek adına önemlidir. Öğrencilere burslar ve krediler vermek, özel etüt büroları temin etmek, mesleki gelişime yönelik kurslar açmak, spor faaliyetleri sunmak, kültürel ve sanatsal etkinlikler düzenlemek eğitim sürecine katkı olarak değerlendirilebilir (Yelboğa, 2017). Gençlerin istihdamını sağlamak refahın artmasını ve sosyal gelişimi sağlar.

2.5.5. Kadınlara Yönelik Hizmet ve Uygulamalar

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun görevlerinin sayıldığı madde 14'de "Büyükşehir belediyeleriyle nüfusu 50.000'i aşan belediyeler, çocuklar ve kadınlar için koruma evleri açar" diyerek kadınları ve çocukları koruma altına aldığını taahhüt eder (Alkan, 2006).

Sosyal belediyeciliğin bir gerekliliği olarak belediyeler kadınlar için aşağıdaki hizmetleri sunarlar:

- Meslek edindirme kursları açmak,
- Kadın meclislerinde kararlara katılma fırsatı tanımak,
- Lokaller açmak,
- Sanatsal ve kültürel etkinlikler düzenlemek,
- Spor faaliyetleri sunmak olarak sıralanabilir.

Hanım lokallerinin açılmasıyla ev hanımları ve çalışan hanımlar arasındaki sosyal ilişkilerin güçlendirilmesi amaçlanmıştır. Aynı zamanda öğrencilerle ev hanımlarının aynı düzlemde buluşturulması karşılıklı ihtiyaçların karşılanması anlamında olanak tanımıştır (Özsoy ve Sipahi, 2016). Belediyenin tesis ettiği hanımlar lokali hanımların şehre aidiyet duygusunu geliştirirken, kararlara katılım mekanizmasını güçlendirir. Spor faaliyetlerine katılımın sağlanması, kültürel ve sanatsal etkinliklerde ortak paylaşımın olması hanımların sosyalleşmesine imkân tanır. Aile içinde yaşanan sözel veya fiziki kötü davranışlar aile içi şiddet olarak tanımlanır. Böyle bir durumun yaşanması hem ruhsal hem de fiziksel derin yaralara yol açar. Sağlıklı nesillerin yetişmesi için şiddetten uzak durulması gerekmektedir. Belediyelerin aile içi şiddeti önlemeye yönelik politikalar benimsemesi ve uygulamaya koyması gerekmektedir. Toplumu oluşturan temel taşlar ailelerdir ve ailelerde yaşanan şiddet olayları yayılarak toplumun bütününe etki eder (www.ankara.bel.tr, 2015).

Kadın sığınma evlerinin kurulma amacı şiddete maruz kalan kadınlara ve çocuklarına barınma, eğitim, psikolojik destek ve rehabilitasyon hizmeti sunmaktır. Kadınları ve çocukları korumak amacıyla belediyeler kadın sığınma evi açarak koruma misyonunu yerine getirirler (Karataş ve diğerleri, 2008).

2.5.6. Yoksullara Yönelik Hizmet ve Uygulamalar

İnsanın temel ihtiyaçlarını karşılayamayacak kadar gelire sahip olamama durumu yoksulluk olarak ifade edilir. Yoksulluk ayrıca asgari yaşam standardı sağlayamayan üretim faktörlerine erişememe durumu (Aktan, 2002: 1043) olarak da betimlenebilir. Ekonomik, sosyal ve kültürel gereksinimlere ulaşamamak da yoksulluk kapsamındadır. Kentsel yoksulluk ekonomik açıdan yetersizlikleri, politika istikrarsızlıkları, eğitim, sağlık ve barınma gibi temel ihtiyaçların karşılanamaması gibi tüm alanları içine alır (Es, 2007: 25).

Sosyal belediyeçilik örneği olarak yoksullara yapılan ayni ve nakdi yardımlar, toplu konut tesisi, barınma hizmetleri sunulması, aşevleri gibi hizmetler sayılabilir (Genç ve Barış, 2015).

5393 sayılı Belediye Kanununun 14. maddesinde konut yapmak ve yaptırmak belediyenin görevleri arasında sayılmaktadır. Ayrıca arsa ve konut üretiminin düzenlendiği 69. maddede, belediyenin; düzenli kentleşmeyi sağlamak, beldenin konut, ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, konut ve toplu konut yapma, kiralama, satma ve bu amaçlar ile arazi satın alma yetkisine sahip olduğu belirtilmektedir.

Yerel yönetimler yoksullara ucuz konut imkânı, düşük kira sınırlaması gibi toplum yararını gözeten politikalar benimserler. Böylece toplumsal refah artar, konut sektörü rant aracı olmanın dışına çıkar (Kamalak ve diğ., 2009: 39).

Birçok ülkede “homeless” olarak da bilinen konut sorunun en acı yüzü evsizlerdir. Tüm dünya nüfusunda evsiz insanların sayısı gün geçtikçe çoğalmakta ve uluslararası çözülmeyi bekleyen bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Sokaklarda kutuların üzerinde barınan, çadırlarda göçebe yaşam süren veya spor salonlarında yaşamını devam ettirmeye çalışan birçok insan bulunmaktadır. Belediyeler kalıcı ve modern çağın gerektirdiklerine uygun bir çözüm bulmak sorumluluğundadır. Yoksulluğun getirdiği diğer bir büyük sorun ise dilenen insanların varlığıdır. Dilencilik çözülemeyen ve üstü kapatılan bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Dilencilerle ilgili kesin bir rakam elde edilememektedir. Zabıta dilencilik yapan kişileri toplayıp belirli yaptırımlar uygulasa da sonuç bu insanların serbest bırakılması yönündedir. Dilencilikğin neden oluştuğu bilimsel temeller ışığında araştırılmalı ve bu insanların topluma

kazandırılması adına belediyelerin teoriler üretmesi gerekmektedir. Dilencilik yapan bireylerin yaş, cinsiyet ve yetkinliklerine göre analiz edilip uygun mesleklerde istihdam edilmesi çözüm önerileri arasında değerlendirilir. Şayet dilencilik yaptırılan çocuksa onların sokaktan alınıp eğitime dâhil edilmesi ve koruma altına alınması dilencilikle mücadele çalışmaları arasında yer alır (Karataş, 2001: 221, 222).

Belediyeler aşevleri açarak yoksullara gıda yardımında bulunur. Aşevleri en çok etkin olarak sunulan hizmetlerden bir tanesidir. Ayrıca belediyelerin tahsis ettiği gezici aşevleri daha fazla yoksul insana ulaşmayı amaçlar. Giyecek, yakacak ve sosyal yardımların hepsinin ortak paydası dezavantajlı gruplara sosyal hizmetleri adil bir şekilde bölüştürmektir. Toplu sünnet törenleri, sağlık taramaları ve evde bakım hizmetlerinin sunulması da bunlar arasında sayılmaktadır (Yıldırım ve Göktürk, 2008: 251).

Aynı ve nakdi yardımların yapılması sırasında yardımları yapan kurum insanlık onurunu zedeleyici davranış sergileyemez. Bireyin ve ailesinin ekonomik koşulları bilimsel temeller ışığında incelenmeli, muhtaçlık durumu iyi tespit edilmelidir (Karataş, 2001: 222).

5393 sayılı Belediye Kanunu 13. maddesinde; Herkes yaşadığı beldenin hemşerisidir. Hemşerilerin, belediye kararları ve hizmetlerine katılma, belediyenin faaliyetleri ile ilgili bilgilenme ve belediye yardımlarından yararlanma hakları bulunmaktadır. Yardımlar insanların onurlarını zedelemeyecek şekilde yapılması zorunlu olmaktadır. Belediye, hemşeriler arasında sosyo-kültürel ilişkilerin gelişmesi ve kültürel değerlerin korunması hususunda gerekli çalışmaları yapmalıdır” denilerek hemşeri hukuku düzenlemiştir (Akyazan, 2005).

Sosyal yardımların temeli kısa süreli geçici iyileştirmeler sağlamak yerine, uzun vadeli politikalar oluşturarak bireyin/ailesinin ihtiyaçlarını kimseye muhtaç olmadan karşılayabilecek gücü kazandırmaktır (Karataş, 2001: 222). Belediyeler bu koşulu sağlayabilirse sosyal belediyeciliği gerçekleştirmiş olurlar.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14. Maddesinde belediyenin görev ve sorumlulukları yer almıştır. Belediyeler “Gıda bankacılığı yapabilir ” hükmüyle gıda, giyecek, yakacak

ve temizlik malzemeleri gibi geniş kapsamlı bir sistemdir; gıda bankacılığı ile çöpe atılması ihtimal ürünlerin ihtiyaç sahiplerine ulaştırılmasını amaçlar.

2.6. Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Alanında Yaşanan Temel Sorunlar

Günümüzde özellikle büyükşehir belediyelerinde sosyal belediyecilik uygulamaları bir tarafta belde vatandaşlarının refah seviyesini arttırırken öte taraftan da sosyal adalet tesisini sağlayarak, kentsel kalkınmaya ciddi oranda katkı sağlamaktadır. Sosyal belediyecilikte bir çok sorun da yaşanmaktadır. Bu sorunlar aşağıdaki gibi sıralanabilir (Pektaş, 2010)

- Sosyal politika gelişmiş ülkelerde ekonomik ve sosyal gelişme ile ortaya çıkan devletin, sendikaların, sivil toplum örgütlerinin benzer kurumların ortak çabaları ile şekillenen bir tedbirler bütünü olmasına rağmen, gelişmekte veya az gelişmiş ülkelerde bütün bu tedbirler, ülkenin ekonomik ve sosyal gelişmelerini tamamlayamamasından dolayı kamu yönetimi tarafından uygulanmaktadır. Türkiye’de de bu durum bu şekilde gerçekleşmektedir (Seyyar, 2008:37). Bu sebeple yerel politikaların uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi süreçlerinde, sivil toplum kuruluşları ile toplumun büyük bir kısmının katılımı sağlanarak kolaylaştırıcı önlemler alınmalı, halkın demokratik duyarlılığıyla kente sahip çıkması ve çözüme ortak olması bilinci arttırılmalıdır.
- Türkiye’de belediyelere yasalarla sosyal hizmetlere yönelik geniş yetki ve görev verilse bile, sosyal belediyecilik uygulamaları henüz istenilen seviyede değildir. Pek çok kamu yöneticileri sosyal politikanın önemini, sosyal kalkınma ve sosyal barışa sağladığı katkıları anlamakta zorlanmakta ve bu hizmetlerin mali olanakların yetersiz olmasına rağmen yürütülen politikaları gereksiz harcamalar olduğunu düşünmektedirler (Keleş, 2008:109). Bazı belediyeler sosyal politika uygulamalarını kendi görevi olarak görmemekte, merkezi yönetimin görevi olarak düşünmektedir. Bu nedenle sosyal harcamalara yol açmayan mevsimlik ve kısa vadeli projeleri uygulamaktadırlar (Seyyar, 2008: 37). Bazı belediyeler ise siyasi rant sağlayıcı nitelikteki “fakirlere erzak ve kömür yardımı”, “öğrencilere burs verme” gibi mal ve para yardımlarını tercih etmektedirler.

- Sosyal belediyeçilikte uygulanan en önemli faaliyetlerden biri de sosyal doku (tasarım) çalışmalarıdır. Beldede yaşayanların envanterlerini (sağlık, yaş, kültür ve gelir bilgileri gibi) çıkarmak bu çalışmaları uygulayan belediyelere fiziki ve sosyal yatırımlarda yol gösterici olur. Sosyal belediyeçilik uygulamalarında gerçek ihtiyaç sahiplerinin tespit edilmesinde sosyal dokunun önemli bir rolü bulunmaktadır (Keleş, 2008: 110). Bu çalışmalar maddi yardıma ihtiyacı olan, kent yönetiminden yardım talebinde bulunmayan ailelere ulaşma imkânı sağlamaktadır (Orhan, 2007: 58). Yalnız bazı belediyelerde bu çalışmalar yeterli düzeyde değildir, hangi yardımların hangi aralıklarda verileceği, ne tür yardım yapılacağı, asıl ihtiyaç sahiplerinin kimlerin olduğu bilinmemektedir. Bu durumda sağlıklı ve sistematik hizmet sunumu sağlanamamaktadır.
- Sosyal belediyeçilik uygulamaları net kurallara bağlanmadığından dolayı etkin denetimler yapılamaması, denetimlerin kayırmacı nitelikte uygulanması sonucuna neden olmaktadır. Açıklık/şeffaflık, Tarafsızlık/nesnellik gibi ilkelerin yerini partizanlık, öznellik, kayırmacılık, keyfilik, tarafgirlik gibi uygulamalar alabilmektedir. Belediyeler partizanca uygulamaları ile kendilerini iktidar yapan seçmenlere vefa borcunu öderken, öte taraftan da yeni seçim dönemi için oyları garantilemeyi planlayabilmektedirler. Hemşehri, akraba, eş-dost, siyasi yakınlık ilişkileri ile yapılan sosyal nitelikteki hizmetler belediyeleri bir kamu kurumu olmaktan çıkartarak, küçük bir grup ve kulüp seviyelerine indirmektedir (Keskin, 2008: 148-150). Bu sebeple kayırmacılık ve partizanlık gibi uygulamalar engellenerek, adaletli kaynak bölüşümü sağlanmalı şeffaflığı ve rasyonelliği esas alan evrensel standartlarda yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Öte taraftan sosyal belediyeçilik hizmetleri denetime açık biçimde olmalıdır. Bu denetimler belediye meclisleri eli ile, hemşehriler ve sivil toplum kuruluşları tarafından yapılmalıdır.
- Sosyal yardımların ve hizmetlerin anayasal güvenceye dayalı “ekonomik ve sosyal hak” olduğu belediye yönetimlerince göz ardı edilebilmektedir. Bu uygulamalar “halk için her şeyi yapan devlet baba” yaklaşımı ve anlayışı ile sunulabilmektedir. Sosyal belediyeçilik siyasal rant elde etmek amacıyla

değil, vatandaşın anayasal hakkının teslim edilmesi biçiminde görülmesi gereklidir. Bu hizmetler kişilerin manevi kişiliklerini rencide etmeden yürütülmelidir.

- Sosyal hizmet alanında merkezi yönetim ve belediyeler arasında görev ve yetki paylaşımlarında karmaşıklık söz konusudur. Hizmet alanının açık şekilde tespit edilmemesi kişilerin/kurumların görev ve sorumluluklarında çakışmalara yol açmaktadır (Keskin, 2008: 146). Sosyal politika alanında çok sayıdaki yetki ve görevli birimlerin olması, hizmet yarışının sağlanması ve sosyal sorumluluğu diğer aktörlere yükleme sonuçlarını doğurabilmektedir. Bu durum kaynak israfına neden olmakta, hizmetlerin etkisini sınırlandırmaktadır. Bazen çok başlı yönetim şekliinden kaynaklı suistimaller ya da mükerrer yararlanmalar görülebilmektedir. Bu sebeple yerel kamu yöneticilerinin görev, sorumluluk ve yetkileri tekrar gözden geçirilmeli faaliyetler arasındaki koordinasyonlar sağlanmalıdır. Sosyal politikalarla ilgili plan, program yapılmalı ve geliştirilmeli, hizmet gönüllüsü tüzel ve gerçek kişilerin, sivil toplum kuruluşlarının, akademik çevrenin katılımları sağlanmalıdır (Seyyar, 2008: 37-40).
- Sosyal belediyecilik uygulamalarının yapılması ve yerel kalkınmanın sağlanabilmesi için yerel yönetimlerin yeterli mali kaynaklar ile desteklenmesi gereklidir.
- Sosyal belediyecilik uygulamalarında, fiziksel, sosyo-kültürel hizmetler bir bütün olarak düşünölmeli ve birbirlerini tamamlayan unsurlar şeklinde görölmelidir. Diğer taraftan pedagojik ve sosyal unsurları içermeyen, yalnızca maddi desteğe dayalı sosyal yardım anlayışları ve uygulamaları gelişme, ahlak ve sosyal barış gibi sosyal politika amaçlarının uygulanmasını zorlaştırmaktadır. Yabancılaşma, aile içi şiddet kültürel yozlaşma vb. sosyal tehlikelere karşı sosyal ve kültürel hizmetlerin uygulanması gereklidir (Seyyar, 2008: 41).
- Sosyal belediyecilik uygulamaları kentte bulunan dar gelirli aileler için yaşamsal önem taşımaktadır, uygulanan bu hizmetlerin acil ve geçici çözüm aracı şeklinde görülmesi gereklidir (Seyyar, 2008: 41). Özellikle diğer sosyal hizmetler ile istihdamı arttıran hizmetlerin uygulanması gereklidir. Aksi

durumda yardıma alışan kişiler yoksulluk tuzağına düşebilmektedir. Yardımların devamlılığı bu kişileri miskinliğe ve tembelliğe sevk edebilmektedir. Bu yardımlar kısa vadede olmalı orta ve uzun vadeli uygulamalarda yoksullara istihdam ve kalkınma amaçlı uygulamalar ön plana çıkmalıdır (Keskin, 2008: 156). Özürlü, çalışamayacak durumda olan, malul ve yaşlılara bu yardımlar şartsız şekilde verilmelidir. Belediyeler sosyal hizmet finansmanında, sivil toplum kuruluşları ve özel sektörün girişimciliğinden yararlanmalıdır. Kamunun finansman değerini korumak, sosyal duyarlılığı ve hizmetlerin kalıcı olmasını sağlamak açısından hizmetlere gönüllü katılımcıların özendirilmesi belediyeler için akıllı bir tercih olmaktadır (Seyyar, 2008: 42-43).

BÖLÜM 3: SOSYAL BELEDİYECİLİK ANLAYIŞI ÇERÇEVESİNDE ANKARA PURSAKLAR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

3.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Ankara Pursaklar ilçesinde ikamet eden vatandaşların Pursaklar Belediyesi tarafından sunulan belediye hizmetlerini nasıl algıladıklarını ve belediye hizmetlerine duyulan memnuniyet seviyelerini belirlemektir.

3.2. Araştırmanın Kapsamı ve Sınırlılıkları

Tez konusunun sınırları ve kapsamı bağlamında araştırmanın yalnızca Pursaklar Belediyesi hizmetlerinden yararlanan kişilerle sınırlı kalmasıdır. Pursaklar ilçesinde yaşayan kişiler ve bütün mahallelerdeki yaşayanların hepsi kapsam dışında bırakılmıştır. Pursaklar ilçesinde yaşayan ve her mahallelerden kişilerin kapsam dışı olmasının nedeni belediye hizmetlerinin tamamını bilmedikleri ve katılmadıkları düşünülmüştür. Bu kişilerde yapılacak ankette memnuniyeti ölçmek için doğru sonuca ulaşamayacağı düşünülmüştür.

Çalışmada diğer bir kısıtlama da anket çalışmalarına katılan kişilerin yaş sınırlamışdır. En az 18 yaş ve üzeri kişiler çalışmaya alınmış, oy kullanılabilecek kişiler katılımcı olarak seçilmişlerdir.

3.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Pursaklar 1987 yılında Ankara'da kurulmuş bir beldedir. 5747 sayılı ve 06.06.2008 tarihli kanun ile Pursaklar ilçe olmuştur. Pursaklar ilçesi kurulduktan sonra ilçe belediyesi faaliyet göstermeye başlamıştır. Pursaklar Belediyesi ilçede yaşayan halkın refah düzeyini arttırmak amacıyla sosyal hizmet uygulamalarını gerçekleştirmektedir. Bu uygulamalara 5000'in üzerinde katılım olduğu görülmektedir. Araştırma evreni olarak Pursaklar Belediyesinde 21 adet sosyal hizmet uygulama alanı seçilmiştir. Pursaklar Belediyesi sosyal hizmet uygulama alanları, Çocuklara yönelik hizmet, Gençlere yönelik hizmet, Yaşlılara yönelik hizmet, Engellilere yönelik hizmet, Dede-Torun Evleri, Erdemli Gençlik Merkezi, Nezaket Okulları, Hoşgeldin küçük hemşehrim uygulamaları, Engelli hizmet aracı, Dedeler-Nineler ikinci bahara koşuyor uygulaması, şehir kitapları kütüphanesi, Bay- Bayan spor merkezi, Meslek Edindirme Kursları, Diyet ve Sağlıklı Beslenme Merkezi, Tebessüm Yardım Çarşısı, Ücretsiz

Kültür ve Turizm Turları, Cenaze ve Defin Uygulamaları, Abdurrahim Karakoç Kültür Merkezi ve Saray Selçuklu Kongre Merkezi uygulaması, Belediyenin Nikah ve Evlilik Hizmetleri uygulaması, Kapalı Semt Pazarı hizmetleridir. Araştırma Evrenini Pursaklar Belediyesi sosyal hizmet uygulama alanlarına katılan ve oyu kullanma yeterliliğine sahip 5200 birey oluşturmaktadır.

Örnekleme yöntemi olarak kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kolayda örnekleme yöntemi, ucuz ve hızlı olarak veri elde etmenin en kısa yoludur (Nakıp, 2008: 140). Araştırmada 400 adet anket uygulanmıştır. Ancak yanlış ve hatalı doldurulan anketler analiz dışında tutularak 303 adet anket araştırmaya dâhil edilmiştir.

Tablo 1
0.05 için Örneklem Büyüklüğü

Evren Büyük lülüğü	± 0.03 Örneklem Hatası (D)			± 0.05 Örneklem Hatası (D)			± 0.10 Örneklem Hatası (D)		
	p=0.5	p=0.8	p=0.3	p=0.5	p=0.8	p=0.3	p=0.5	p=0.8	p=0.3
	q=0.5	q= 0.2	q=0.7	q=0.5	q= 0.2	q=0.7	q=0.5	q= 0.2	q=0.7
100	92	87	90	80	71	77	49	38	45
500	341	289	321	217	165	196	81	55	70
750	441	358	409	254	185	226	85	57	73
1000	516	406	473	278	198	244	88	58	75
2500	748	537	660	333	224	286	93	60	78
5000	880	601	760	357	234	303	94	61	79
10000	964	639	823	370	240	313	95	61	80
25000	1023	665	865	378	244	319	96	61	80
50000	1045	674	881	381	245	321	96	61	81
100000	1056	678	888	383	245	322	96	61	81
1000000	1066	682	896	384	246	323	96	61	81
100 milyon	1067	683	896	384	245	323	96	61	81

Kaynak: Yazıcıoğlu, Y.& Erdoğan, S. (2004).

Tablo 1’de verilen bilgiler doğrultusunda %5 örneklem hatası ile ana kütleli 5000 olan kütleli temsil edilecek örneklem büyüklüğü 303’tür (Yazıcıoğlu, Erdoğan, 2004: 50). Alan çalışmasında uygulanan anket sonuçlarından elde edilen ve kullanılan anket sayısının 303 olması sonuçların güvenilir olduğunu ve örneklemin temsil edildiği göstermektedir.

3.4. Araştırmanın Yöntemi ve Araştırmada Kullanılan Ölçekler

Araştırma verileri için anket uygulanmıştır. Çalışmada yüz yüze (Kişisel) görüşme teknikleri yöntemi tercih edilmiştir. Pursaklar ilçesinde ikamet eden vatandaşların belediyenin sunduğu hizmetlerden memnuniyet düzeylerini ve uygulamalara katılma ve katılmama oranlarını ortaya koymak amacıyla uygulama merkezine katılanları temsil edilen 10 Nisan – 25 Nisan 2017 tarihleri arasında 21 hizmet alanına 23 adet soru sorulmuştur. Memnuniyet derecesini ölçmek için Akyıldız (2012) tarafından hazırlanan “Belediye Hizmetleri ve Vatandaş Memnuniyeti: Uşak Belediyesi Örneği” ve Özdemir (2016) tarafından hazırlanan “Belediyelerin Altyapı Hizmeti Sunumunda Vatandaş Memnuniyeti: Anamur Belediyesi Örneği” adlı çalışmalardan yararlanılmıştır.

Araştırmada aşağıdaki hipotezler geliştirilerek test edilmiştir.

H1: Hizmetlerin farkında olma ile cinsiyet arasında ilişki yoktur.

H2: Hizmetlerden yararlanma ile yaş arasında ilişki yoktur.

3.5. Araştırmanın Bulguları ve Analizi

Araştırmanın bu bölümünde ileri sürülen hipotez testlerinin sonuçlarına yer verilmiştir. Analiz sonuçlarına göre 2 hipotezin 2 tanesi de ret edilmiştir. Demografik özelliklerle ilgili sorular hariç tümü altı (6) basamaklı Likert tipinde olan ve daha sonra güvenilirliği ve geçerliliği farklı çalışmalarda kanıtlanan ölçeklerden faydalanılarak 23 sorudan elde edilen veriler SPSS 22.0 istatistiksel paket programı ile değerlendirilmiştir.

Verilerin analizleri; ankete katılan Pursaklar ilçesinde yaşayan ve belediye hizmetlerinden yararlanan vatandaşların cinsiyet, yaş ve eğitim durumları gibi demografik özellikleri ve Pursaklar belediyesinin sunduğu hizmetlere katılım ve memnuniyet derecesini ölçmek için sorulan sorulara ait frekans tablolarına yer verilmiştir.

Güvenirlilik Analizi

Çalışmanın güvenirlilik düzeyinin belirlenmesi için güvenirlilik analizi yapılmış ve cronbach alfa katsayısı elde edilmiştir.

Cronbach' s Alfa Katsayısının değerlendirilmesinde uyulan değerlendirme ölçütü;

$0.00 \leq \alpha < 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0.40 \leq \alpha < 0.60$ ise ölçek düşük güvenirliliktedir.

$0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise ölçek oldukça güvenilirdir.

$0.80 \leq \alpha < 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilirdir.

Çalışmada elde edilen Chronbach Alfa katsayısı 0,93 olup yüksek derecede güvenilir olduğu görülmektedir.

3.6. Pursaklar İlçe Belediyesi İle İlgili Bilgiler

Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde ilçe kurulması hakkındaki 6 Mart 2008 tarihli 5747 sayılı kanunla kurulan Pursaklar ilçesi, coğrafi olarak Ankara'nın kuzeyine düşmektedir. İlçe, Ankara-Çubuk arasında havaalanı güzergahında yer almakta olup Ankara'nın merkezi sayılan Ulus'a 12 km mesafededir. Pursaklar resmi kayıtlarda 91.742 nüfuslu, gayri resmi kayıtlarda ise 120.000 nüfuslu bir ilçedir.

Pursaklar Belediyesinin Sosyal Belediyecilik Alanındaki Vizyonu:

Pursaklar Belediyesi sosyal belediyecilik alanındaki vizyonunu

“Örf ve adetlere saygılı, kültürel ve manevi değerlere bağlı, kaynakları verimli kullanan, değişim ve gelişime açık, çevreyi ve insanı esas alan, herkese eşit davranan, hesap verebilir, halka hizmetlerini Hakka hizmet olarak gören, pursaklar belediyesi; sosyal alanları zengin, alt yapısını tamamlamış, çevresel ve görsel kirliliğin olmadığı, eğitimli personeli ile kaliteli hizmet sunan, sosyal alanları zengin, şehircilik bilincine sahip insanların olduğu, halkın beklentilerine cevap verebilen “Örnek Şehir” olma kimliğine kavuşmaktır”

olarak ifade edilmektedir.

Pursaklar belediyesi temel ilkelerini;

- Vatandaş Odaklılık
- Çevreye Duyarlılık
- Şeffaflık
- Katılımcılık ve
- Sürekli İyileştirme olarak belirlemiştir.

3.7. Pursaklar Belediyesi Sosyal Belediyecilik Faaliyetleri

Pursaklar Belediyesi, Sosyal Belediyecilik alanında aşağıdaki hizmet ve faaliyetleri yapmaktadır.

- Nikâh ve Evlendirme Hizmetleri
- Dedeler Neneler İkinci Bahara Koşuyor Projesi
- Kültür- Sanat Gezi ve Etkinlikleri
- Cenaze Hizmetler
- Sağlık Hizmetleri
- Erdemli Gençlik Kulübü ve Gençlik Hizmetleri
- Bay Bayan Spor Merkezleri
- Kurs Etkinlikleri ve Meslek Edindirme Kursları
- Dede Torun Evleri
- Konferans Salonları
- Nezaket Okulları
- Diyet ve Sağlıklı Beslenme
- Tebessüm Yardım Çarşısı
- İş Hizmeti (işçi Bankası Hizmeti)
- Hasta ve Yaşlı bakım Hizmetleri
- Engellilere Yönelik Hizmetler ve Engelli Ulaşım Aracı
- Hoş geldin Küçük Hemşerim Projesi

3.8. Pursaklar Belediyesi Anket Uygulamasından Elde Edilen Bulgular

Pursaklar ilçesi sınırlarında Pursaklar Belediyesinin Sosyal Belediyecilik Hizmetlerinden yararlanan bireyler üzerinde yapılan araştırmada sosyal belediyecilik uygulamalarının ne derecede yeterli olduğu, bu hizmetlerden yararlanan kişilerin ne

derece de memnuniyet duyduğu ve belediyenin diğer hizmetlerinden ne kadar haberdar olduklarını belirlemek için anket çalışması uygulanmıştır. Anket sorularında katılımcıların demografik özelliklerinin ardından sosyal belediyeçilik hizmetleri ile ilgili görüş ve önerilere yer verilmiştir.

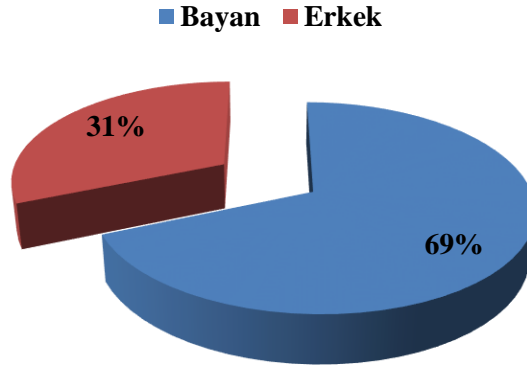
3.8.1. Demografik bulgular

3.8.1.1 Cinsiyet

Katılımcıların cinsiyetlerine göre dağılımı incelendiğinde; %68,6'sının kadın (208 kişi), %31,4'ünün ise erkek (95 kişi) olduğu görülmektedir. Bu durumda araştırmaya katılanların çoğunluğunu bayanların oluşturduğu görülmektedir. Tablo 2 ve Şekil 1'de katılımcıların cinsiyet verilerinin dağılımları görülmektedir.

Tablo 2
Cinsiyete Göre Dağılım

		n	%
Cinsiyet	Kadın	208	68,6
	Erkek	95	31,4
	Total	303	100,0

Şekil 1. Cinsiyete Göre Dağılım

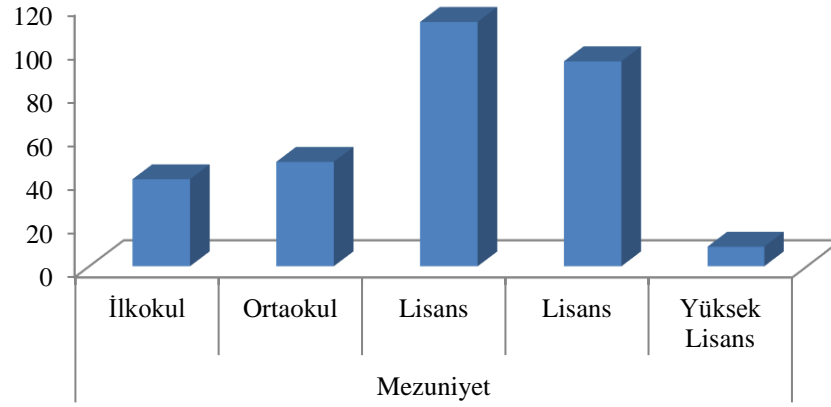
3.8.1.2. Eğitim Seviyesi

Araştırma alanında hangi eğitim seviyesinden kişilerin bulunduğunu öğrenebilmek için katılımcılara “eğitim seviyeniz nedir” şeklinde soru sorulmuştur. Katılımcıların %13,2'si ilkokul (40 kişi), %15,8'i ortaokul (48 kişi), %37'si lise (112 kişi), %31'i

lisans, %3'ü yüksek lisans mezunlarından oluşmaktadır. Araştırma sonucuna göre katılımcıların çoğunluğunu lise ve lisans mezunlarından oluştuğu görülmektedir. eğitim seviyesinin yüksek olması nedeniyle katılımcıların sosyal belediyeçilik uygulamaları ve hizmetleri ile ilgili bilgilerinin daha fazla olduğu düşünülmektedir. Tablo 3 ve Şekil 2'de katılımcıların eğitim seviyeleri verilerinin dağılımları görülmektedir.

Tablo 3
Mezuniyete Göre Dağılım

		n	%
Mezuniyet	İlkokul	40	13,2
	Ortaokul	48	15,8
	Lise	112	37,0
	Lisans	94	31,0
	Yüksek Lisans	9	3,0
	Total	303	100,0

Şekil 2. Eğitim Durumuna Göre Dağılım

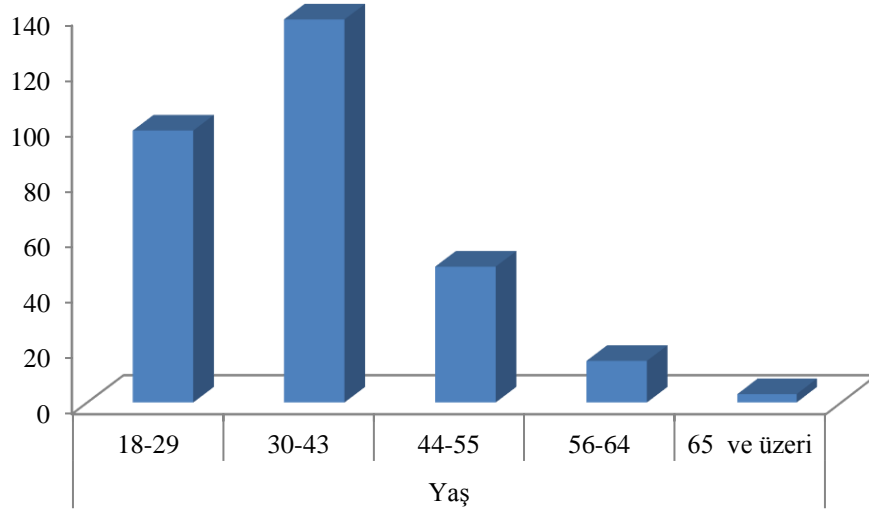
3.8.1.3. Yaş Aralığı

Katılımcıların %32,3'ü (98 kişi) 18-29 yaş, %45,5'i (138 kişi) 30-43 yaş, %16,2'si (49 kişi) 45-55 yaş, %5'i (15 kişi) 56-64 yaş aralığındadır. Dolayısı ile araştırma saatleri içerisinde alanda bulunan katılımcıların çoğunluğu 30-43 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Bu durumda orta yaş grubu kişilerin sosyal belediyeçilik

uygulamalarını daha fazla önemsedikleri görülmektedir. Tablo 4 ve Şekil 3’de anket katılımcılarının yaş aralığı verilerinin dağılımları görülmektedir.

Tablo 4
Yaşa Göre Dağılım

		n	%
Yaş	18-29	98	32,3
	30-43	138	45,5
	44-55	49	16,2
	56-64	15	5,0
	65 ve üzeri	3	1,0
	Total	303	100,0

Şekil 3. Yaşa Göre Dağılımı

3.8.2. Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının Başarı Düzeyi

3.8.2.1. Hizmetlerden Haberdar Olma ve Yararlanma Düzeyi

Katılımcıların Belediye hizmetlerinden haberdar olma durumu ve istifade etme durumları öğrenilmek üzere soru sorulmuştur. Buna göre en fazla bilinirliği olan hizmetler incelendiğinde, %77 ile kapalı semt pazarları, %70,8 ile Nezaket Hanım Evleri, %64,8 ile Meslek edindirme Kursları, %60,5 ile Nezaket Okullarıdır. En az bilinirliği olan hizmetler incelendiğinde ise Erdemli Gençlik Merkezi %25,6; Hasta

Hizmetleri %21,3; Diyet ve Sağlıklı Beslenme Merkezi %20,6 ve işçi Bankası %5,3 ile en az bilinen hizmetlerdir. En fazla istifade edilen hizmetler incelendiğinde ise %66,7 ile kapalı semt pazarları, %37,4 ile Nezaket Hanım Evleri, %35,2 ile Kültür ve Kongre Merkezi, %29,3 ile Bay-bayan spor merkezleridir. En az istifade edilen hizmetler incelendiğinde ise %9,9 ile dede-torun evleri, tebessüm yardım çarşısı, %9,2 ile yaşlı bakım hizmetleri, %8,8 ile nezaket okulları, dedeler-nineler ikinci bahara koşuyor, diyet ve sağlıklı beslenme merkezi, %7,7 ile hasta hizmetleri, %7,3 ile gıda-giyim ve sosyal yardımlar, %5,5 ile engelli hizmet aracı, %1,8 ile işçi bankası uygulamalarıdır. Bu durumda araştırma verilerine göre katılımcıların en çok kapalı semt pazarlarından haberdar oldukları ve buralardan daha çok istifade ettikleri görülmektedir. Tablo 5’de Araştırma katılımcılarının belediye hizmetlerinden haberdar olma ve istifade etme durumlarına ilişkin verileri gösterilmektedir.

Tablo 5
Katılımcıların Belediye Hizmetlerinden Haberdar Olma ve İstifade Etme Durumuna İlişkin Verileri

	Haberdar	İstifade
Dede Torun Evleri	55,8%	9,9%
Nezaket Hanım Evleri	70,8%	37,4%
Erdemli Gençlik Merkezi	25,6%	12,1%
Nezaket Okulları	60,5%	8,8%
Hoş Geldin Küçük Hemşerim	28,6%	12,5%
Yaşlı Bakım Hizmetleri	36,2%	9,2%
Engelli Hizmet Aracı	28,6%	5,5%
Dedeler Nineler 2. Bahara Koşuyor	52,8%	8,8%
Şehir Kitapları Kütüphanesi	27,9%	11,0%
Bay –Bayan Spor Merkezleri	58,5%	29,3%
Meslek Edindirme Kursları	64,8%	23,8%
Diyet ve Sağlıklı Beslenme Merkezi	20,6%	8,8%
Tebessüm Yardım Çarşısı	45,8%	9,9%
Hasta Hizmetleri	21,3%	7,7%
İşçi Bankası	5,3%	1,8%
Gıda- Giyim vs. Sosyal Yardımlar	34,2%	7,3%
Cenaze ve Defin Hizmetleri	48,2%	17,9%
Kültür ve Kongre Merkezleri	54,2%	35,2%
Nikah ve Evlilik Hizmetleri	49,8%	20,9%
Kapalı Semt Pazarları	77,7%	66,7%

3.8.2.2.Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının Yeterlilik Düzeyi

Katılımcılara Pursaklar Belediyesinin Sosyal Belediyecilik Uygulamalarını yeterli bulma düzeyleri ile ilgili görüşleri sorulmuştur. Katılımcıların %34,7'si (105 kişi) orta derecede başarılı, %30,4'ü (92 kişi) başarılı, %12,5'i (38 kişi) başarısız, %9,2'si (28 kişi) fikrim yok, %8,9'u (27 kişi) çok başarılı, %4,3'ü (13 kişi) çok başarısız olduğunu belirtmiştir. Araştırma verilerine göre katılımcıların çoğunluğu Pursaklar Belediyesini sosyal belediyecilik uygulamalarında orta derecede başarılı bulduklarını ifade etmişlerdir. Bu durumda belediyenin bu konuda biraz daha çalışma yapması gerektiği düşünülmektedir. Tablo 6'da Pursaklar Belediyesi sosyal belediyecilik uygulaması yeterlilik düzeyi ile ilgili verileri gösterilmektedir.

Tablo 6
Katılımcıların Pursaklar Belediyesi Sosyal Belediyecilik Uygulaması Yeterlilik Düzeyi ile İlgili Verileri

	Fikrim yok		Çok başarısız		Başarısız		Orta derecede başarılı		Başarılı		Çok başarılı	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Pursaklar Belediyesinin Sosyal Belediyecilik Uygulamalarını yeterli buluyor musunuz?	28	9,2%	13	4,3%	38	12,5%	105	34,7%	92	30,4%	27	8,9%

3.8.2.3. Sosyal Belediyecilik Uygulamalarına Yönelik Beklentiler

Katılımcılara "Pursaklar'da yaşayan bir vatandaş olarak Pursaklar Belediyesinin Sosyal Belediyecilik alanındaki çalışmaları ve uygulamaları Beklentilerinizi karşılıyor mu?" şeklinde soru sorulmuştur. Katılımcıların %32,3'ü (98 kişi) orta derecede başarılı, %27,7'si (84 kişi) başarılı, %15,2'si (46 kişi) başarısız, %11,6'sı fikrim yok, %7,9'u (24 kişi) çok başarılı, %5,3'ü (16 kişi) çok başarısız olduğunu belirtmiştir. Bu durumda katılımcıların çoğunluğu Pursaklar Belediyesinin sosyal belediyecilik alanındaki çalışmaları ve uygulamalarında beklentileri orta derecede karşıladığını bu nedenle orta derecede başarılı bulduklarını ifade etmişlerdir. Tablo 7'de katılımcıların Pursaklar Belediyesi sosyal belediyecilik uygulamalarının beklentileri karşılmasına ilişkin görüşlerine ait veriler gösterilmektedir. Tablo 7'de katılımcıların Pursaklar Belediyesi sosyal belediyecilik uygulamalarının beklentileri karşılmasına ilişkin verileri gösterilmektedir.

Tablo 7
Katılımcıların Pursaklar Belediyesi Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının
Beklentileri Karşılmasına İlişkin Verileri

	Fikrim yok		Çok başarısız		Başarısız		Orta derecede başarılı		Başarılı		Çok başarılı	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Pursaklar'da yaşayan bir vatandaş olarak Pursaklar Belediyesinin Sosyal Belediyecilik alanındaki çalışmaları ve uygulamaları Beklentilerinizi karşılıyor mu?	35	11,6%	16	5,3%	46	15,2%	98	32,3%	84	27,7%	24	7,9%

3.8.3. Sosyal Belediyecilik Uygulamalarından Duyulan Memnuniyet Düzeyi

Pursaklar Belediyesinin sosyal belediyecilik uygulamaları ile ilgili başarı ve memnuniyet derecelerinin ölçülmesi ile ilgili görüşlere yer verilmiştir. Pursaklar Belediyesi sosyal belediyecilik uygulamalarını katılımcıların %34,7'si (105 kişi) başarılı, %31'i (94 kişi) orta derecede başarılı, %13,9'u (42 kişi) çok başarılı, %8,3'ü (25 kişi) fikrim yok, %7,9'u (24 kişi) başarısız, %4,3'ü (13 kişi) çok başarısız olduğunu belirtmiştir. Araştırma verilerine göre katılımcıların çoğunluğu Pursaklar Belediyesinin sosyal belediyecilik uygulamalarını başarılı bulduklarını ifade etmişlerdir. Bu durumda Pursaklar Belediye'sinin sosyal belediyecilik uygulamalarına önem verdiği düşünülmektedir. Tablo 6'da katılımcıların Pursaklar Belediyesi sosyal belediyecilik uygulaması ile ilgili görüşlerine ile ilgili veriler bulunmaktadır. Tablo 8'de katılımcıların Pursaklar Belediyesi sosyal belediyecilik uygulamasına ilişkin verileri gösterilmektedir.

Tablo 8
Katılımcıların Pursaklar Belediyesi Sosyal Belediyecilik Uygulamasına İlişkin
Verileri

	Fikrim yok		Çok başarısız		Başarısız		Orta derecede başarılı		Başarılı		Çok başarılı	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Pursaklar Belediyesini Sosyal Belediyecilik alanında başarılı buluyor musunuz?	25	8,3%	13	4,3%	24	7,9%	94	31,0%	105	34,7%	42	13,9%

3.8.3.1. Çocuklara Yönelik Sosyal Belediyecilik Hizmetleri

Tablo 9

Katılımcıların Pursaklar Belediyesinin Çocuklara Yönelik Hizmetlerinin Yeterlilik Düzeyleri ve Memnuniyetleri ile İlgili Verileri

	Fikrim yok		Çok başarısız		Başarısız		Orta derecede başarılı		Başarılı		Çok başarılı	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Pursaklar Belediyesinin Çocuklara Yönelik Hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?	63	20,8%	8	2,6%	37	12,2%	83	27,4%	75	24,8%	37	12,2%
Pursaklar Belediyesinin yeni doğan bebeklere ve ailelerine yönelik Hoş Geldin Küçük Hemşehrim uygulamasını nasıl buluyorsunuz?	92	30,4%	3	1,0%	10	3,3%	59	19,5%	92	30,4%	47	15,5%
Pursaklar Belediyesinin çocuklar için hizmete sunduğu Nezaket Okulları'nı nasıl buluyorsunuz?	93	30,7%	4	1,3%	12	4,0%	69	22,8%	88	29,0%	37	12,2%

Katılımcıların çocuklara yönelik hizmetlerini ne derecede yeterli bulduklarını öğrenmek için “Pursaklar Belediyesinin Çocuklara Yönelik Hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Katılımcıların %27,4’ü (83 kişi) orta derecede başarılı, %24,8’i (75 kişi) başarılı, %20,8’i (63 kişi) fikrim yok, %12,2’si (37 kişi) çok başarılı, %12,2’si (37 kişi) başarısız, %2,6’sı çok başarılı bulduklarını belirtmişlerdir. Araştırma verilerine göre katılımcıların çoğunluğu Pursaklar Belediyesinin çocuklara yönelik hizmetlerini orta derecede başarılı bulduklarını ifade etmişlerdir.

Katılımcıların belediyenin çocuklara yönelik hizmetlerinden olan Hoş Geldin Küçük Hemşehrim uygulamasını ile ilgili görüşlerini öğrenmek için “Pursaklar Belediyesinin yeni doğan bebeklere ve ailelerine yönelik Hoş Geldin Küçük Hemşehrim uygulamasını nasıl buluyorsunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Araştırma katılımcılarının %30,4’ü (92 kişi) başarılı, %30,4’ü (92 kişi) fikrim yok, %19,5’i (59 kişi) orta derecede başarılı, %15,5’i (47 kişi) çok başarılı, %3,3’ü (10 kişi) başarısız, %1’i (3 kişi) çok başarısız bulduklarını belirtmişlerdir. Araştırma katılımcılarının çoğunluğunun bir kısmı

belediyenin Hoş Geldin Küçük Hemşerim Uygulamasını başarılı bulduğunu ifade ederken aynı oranda diğer bir kısım böyle bir uygulamadan haberdar olmadıklarını belirtmişlerdir.

Katılımcıların Nezaket Okullarına yönelik hizmetlerini ne derecede yeterli bulduklarını öğrenmek için “Pursaklar Belediyesinin çocuklar için hizmete sunduğu Nezaket Okulları’nı nasıl buluyorsunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Katılımcıların %30,7’si (93 kişi) fikrim yok, %29’u (88 kişi) başarılı, %22,8’i (69 kişi) orta derecede başarılı, %12,2’si (37 kişi) çok Başarılı, %4’ü (12 kişi) başarısız, %1,3’ü çok başarısız bulduklarını belirtmişlerdir. Araştırma katılımcılarının çoğunluğu belediyenin Nezaket Okullarına yönelik hizmetlerini bilmediklerini ifade etmişlerdir.

Belediyenin gençlere ve çocuklara yönelik uygulamaları sosyal belediyecilik açısından çok beğenilen ve başarılı bulunan uygulamalar olmakla birlikte halk tarafından bilirlilik ve yararlanma oranları oldukça düşük çıkmaktadır.

3.8.3.2. Gençlere Yönelik Sosyal Belediyecilik Hizmetleri

Katılımcıların gençlere yönelik hizmetlerini ne derecede yeterli bulduklarını öğrenmek için “Pursaklar Belediyesinin Gençlere Yönelik Hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Katılımcıların %30,4’ü (92 kişi) orta dereceli başarılı, %22,8’i (69 kişi) başarılı, %21,8’i (66 kişi) fikrim yok, %13,5’i (41 kişi) başarısız, %7,9’u (24 kişi) çok başarısız, %3,6’sı (11 kişi) çok başarısız olduğunu belirtmiştir. Bu durumda katılımcıların çoğunluğu belediyenin gençlere yönelik hizmetlerini orta derecede yeterli olduğunu ve bu konu biraz daha çalışma yapması gerektiğini ifade etmişlerdir. Tablo 10’da katılımcıların Pursaklar Belediyesi gençlere yönelik hizmetin yeterlilik düzeylerine ilişkin verileri gösterilmektedir.

Tablo 10**Katılımcıların Pursaklar Belediyesi Gençlere Yönelik Hizmetin Yeterlilik Düzeylerine ilişkin verileri**

	Fikrim yok		Çok başarısız		Başarısız		Orta derecede başarılı		Başarılı		Çok başarılı	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Pursaklar Belediyesinin Gençlere Yönelik Hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?	66	21,8%	11	3,6%	41	13,5%	92	30,4%	69	22,8%	24	7,9%
Pursaklar Belediyesinin Gençler ve öğrenciler için hizmete sunduğu Erdemli Gençlik Merkezi'ni nasıl buluyorsunuz?	145	47,9%	2	,7%	13	4,3%	64	21,1%	53	17,5%	26	8,6%
Pursaklar Belediyesinin Şehir Kitapları Kütüphanesi hizmetini nasıl buluyorsunuz?	146	48,2%	8	2,6%	10	3,3%	49	16,2%	56	18,5%	34	11,2%

Katılımcıların Erdemli Gençlik Merkezine yönelik hizmetlerini ne derecede yeterli bulduklarını öğrenmek için “Pursaklar Belediyesinin Gençler ve öğrenciler için hizmete sunduğu Erdemli Gençlik Merkezi'ni nasıl buluyorsunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Katılımcıların %47,9'u (145 kişi) fikrim yok, %21,1'i (64 kişi) orta derecede başarılı, %17,5'i (53 kişi) başarılı, %8,6'sı (26 kişi) çok başarılı, %4,3'ü (13 kişi) başarısız, %0,7'si (2 kişi) çok başarısız bulduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların büyük çoğunluğu belediyenin erdemli gençlik merkezi ile ilgili hizmetinden haberdar olmadıklarını belediyenin bu konuda kendilerini bilgilendirmediğini ifade etmişlerdir. Tablo 10'da katılımcıların Pursaklar Belediyesi Erdemli Gençlik Merkezi uygulamalarına ilişkin verileri gösterilmektedir.

Katılımcıların belediyenin şehir kitapları kütüphanesi uygulamasını ne derecede yeterli bulduklarını öğrenmek için “Pursaklar Belediyesinin Şehir Kitapları Kütüphanesi hizmetini nasıl buluyorsunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Araştırma katılımcıların %48,2'si (146 kişi) fikrim yok, %18,5'i (56 kişi) başarılı, %16,2'si orta derecede başarılı, %11,2'si (34 kişi) çok başarılı, %3,3'ü (10 kişi) başarısız, %2,6'sı (8 kişi) çok başarısız bulduklarını belirtmişlerdir. Araştırma katılımcılarının büyük bir çoğunluğu belediyenin şehir kitapları kütüphanesi uygulaması ile ilgili fikrinin olmadığını çünkü bu konu ile ilgili bilgilerinin bulunmadığını ifade etmişlerdir. Bu durumda belediyenin şehir kitapları kütüphanesi uygulamasını daha yaygın bir şekilde sunması gerektiği düşünülmektedir.

3.8.3.3. Yaşlılara Yönelik Sosyal Belediyecilik Hizmetleri

Tablo 11

Katılımcıların Pursaklar Belediyesinin Yaşlılara Yönelik Hizmetin Yeterlilik Düzeyleri ile İlgili Verileri

	Fikrim yok		Çok başarılı		Başarısız		Orta derecede başarılı		Başarılı		Çok başarılı	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Pursaklar Belediyesinin Yaşlılara Yönelik Hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?	80	26,4%	6	2,0%	21	6,9%	78	25,7%	78	25,7%	40	13,2%
Pursaklar Belediyesinin Yaşlı ve Çocuklar için hizmete sunduğu Dede Torun Evleri'ni nasıl buluyorsunuz?	137	45,2%	4	1,3%	11	3,6%	55	18,2%	52	17,2%	44	14,5%
Pursaklar Belediyesinin yaşlılarımızın spor yaparak sağlıklı kalmalarını teşvik eden Dedeler ve Nineler İkinci Bahara Koşuyor projesini nasıl buluyorsunuz?	99	32,7%	8	2,6%	15	5,0%	67	22,1%	70	23,1%	44	14,5%

Katılımcıların yaşlılara yönelik hizmetlerini ne derecede yeterli bulduklarını öğrenmek için “Pursaklar Belediyesinin Yaşlılara Yönelik Hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Katılımcıların %26,4’ü (80 kişi) fikrim yok, %25,7’si (78 kişi) başarılı, %25,7’si (78 kişi) orta dereceli başarılı, %13,2’si (40 kişi) çok başarılı, %6,9’u (21 kişi) başarısız, %2’si (6 kişi) çok başarısız seçeneklerini işaretlemişlerdir. Katılımcıların çoğunluğu yaşlılara yönelik hizmetlerle ilgili fikirlerinin bulunmadığını bu konu ile ilgili bilgiye sahip olmadıklarını belirtmişlerdir. Tablo 11’de katılımcıların Pursaklar Belediyesi yaşlılara yönelik hizmetin yeterlilik düzeyleri ile ilgili verileri gösterilmektedir.

Katılımcıların Dede-Torun evlerine yönelik hizmetlerini ne derecede yeterli bulduklarını öğrenmek için “Pursaklar Belediyesinin Yaşlı ve Çocuklar için hizmete sunduğu Dede Torun Evleri’ni nasıl buluyorsunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Araştırma katılımcılarının %45,2’si (137 kişi) fikrim yok, %18,2’si (55 kişi) orta derecede başarılı, %17,2’si (52 kişi) başarılı, %14,5’i (44 kişi) çok Başarılı, %3,6’sı (11 kişi) başarısız, %1,3’ü (4 kişi) çok başarısız olduklarını belirtmiştir. Katılımcılarının büyük çoğunluğu Dede-Torun evlerinden haberdar olmadıklarını ifade etmişlerdir. Pursaklar Belediyesi Dede-Torun evleri ile ilgili hizmetlerinde belde halkını bilgilendirmesi gerektiği düşünülmektedir.

Araştırma katılımcılarının belediyenin Dedeler-Nineler İkinci Bahara Koşuyor uygulaması ile ilgili görüşlerini öğrenmek için “Pursaklar Belediyesinin yaşlılarımızın spor yaparak sağlıklı kalmalarını teşvik eden Dedeler ve Nineler İkinci Bahara Koşuyor projesini nasıl buluyorsunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Katılımcıların %32,7’si (99 kişi) fikrim yok, %23,1’i (70 kişi) başarılı, %22,1’i orta derecede başarılı, %14,5’i (44 kişi) çok başarılı, %5’i (5 kişi) başarısız, %2,6’sı (8 kişi) çok başarısız bulduklarını belirtmişlerdir. Araştırma katılımcılarının çoğunluğu belediyenin bu uygulamasından haberdar olmadıklarını ifade etmişlerdir. Tablo 11’de katılımcıların Pursaklar Belediyesi dedeler-nineler ikinci bahara koşuyor uygulamasına ilişkin verileri gösterilmektedir.

3.8.3.4. Engellilere Yönelik Sosyal Belediyecilik Hizmetleri

Katılımcıların engellilere yönelik hizmetlerini ne derecede yeterli bulduklarını öğrenmek için “Pursaklar Belediyesinin Engellilere Yönelik Hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Katılımcıların %32’si (97 kişi) Fikrim yok, %22,8’i (69 kişi) başarılı, %20,8’i (63 kişi) orta derecede başarılı, %10,6’sı (32 kişi) başarısız, %9,9’u (30 kişi) çok başarılı, %4’ü (12 kişi) çok başarısız bulduklarını belirtmişlerdir. Araştırma katılımcılarının çoğunluğu Pursaklar Belediyesinin engellere yönelik hizmetlerinden haberdar olmadıklarını ifade etmişlerdir. Bu durumda belediye engellere yönelik hizmetleri ile ilgili belde halkını bilgilendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Tablo 12’de katılımcıların Pursaklar Belediyesi engellere yönelik hizmetin yeterlilik düzeyleri ile ilgili verileri gösterilmektedir.

Tablo 12

Katılımcıların Pursaklar Belediyesi Engellilere Yönelik Hizmetlerin Yeterlilik Düzeyleri ile İlgili Verileri

	Fikrim yok		Çok başarısız		Başarısız		Orta derecede başarılı		Başarılı		Çok başarılı	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Pursaklar Belediyesinin Engellilere Yönelik Hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?	97	32,0%	12	4,0%	32	10,6%	63	20,8%	69	22,8%	30	9,9%
Pursaklar Belediyesinin Engelli vatandaşlarımız için Hizmete sunduğu Engelli Hizmet Aracı’ni nasıl buluyorsunuz?	137	45,2%	3	1,0%	11	3,6%	49	16,2%	68	22,4%	35	11,6%

Katılımcıların belediyenin Engelli Hizmet Aracı uygulaması ile ilgili görüşlerini öğrenmek için “Pursaklar Belediyesinin Engelli vatandaşlarımız için Hizmete sunduğu Engelli Hizmet Aracı’nı nasıl buluyorsunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Katılımcıların %45,2’si (137 kişi) fikrim yok, %22,4’ü (68 kişi) başarılı, %16,2’si (49 kişi) orta derecede başarılı, %11,6’sı (35 kişi) çok başarılı, %3,6’sı (11 kişi) başarısız, %1’i çok başarısız bulduklarını belirtmişlerdir. Araştırma katılımcılarının büyük çoğunluğu belediyenin engelli hizmet aracı uygulamasını bilmediklerini ifade etmişlerdir. Bu durumda belediye engelli hizmet aracı uygulaması ile ilgili belde halkını bilgilendirmesi gerektiği düşünülmektedir. Tablo 12’de katılımcıların Pursaklar Belediyesi engelli hizmet aracı uygulamasına ilişkin verileri gösterilmektedir.

3.8.3.5. Hanımlara Yönelik Sosyal Belediyecilik Hizmetleri

Katılımcıların hanımlara yönelik hizmetlerini ne derecede yeterli bulduklarını öğrenmek için “Pursaklar Belediyesinin Hanımlara Yönelik Hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Katılımcıların %33 ‘ü (100 kişi) Başarılı, %20,8’i (63 kişi) orta derecede başarılı, %19,8’i (60 kişi) çok başarılı, %17,2’si (52 kişi) fikrim yok, %6,6’sı (20 kişi) başarısız, %2,6’sı (8 kişi) çok başarısız olduğunu belirtmiştir. Araştırma verilerine göre katılımcıların çoğunluğu belediyenin hanımlara yönelik hizmetlerini başarılı bulduklarını ifade etmişlerdir. Araştırma katılımcılarının çoğunluğunu bayan katılımcılar oluşturduğuna göre bayanların bu hizmetleri takip ettikleri ve bu hizmetlerden istifade ettikleri düşünülmektedir. Tablo 13’de katılımcıların Pursaklar Belediyesi hanımlara yönelik hizmetin yeterlilik düzeyleri ile ilgili verileri gösterilmektedir.

Tablo 13

Katılımcıların Pursaklar Belediyesi Hanımlara Yönelik Hizmetin Yeterlilik Düzeyleri ile İlgili Verileri

	Fikrim yok		Çok başarısız		Başarısız		Orta derecede başarılı		Başarılı		Çok başarılı	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Pursaklar Belediyesinin Hanımlara Yönelik Hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?	52	17,2%	8	2,6%	20	6,6%	63	20,8%	100	33,0%	60	19,8%
Pursaklar Belediyesinin Bay-Bayan Spor Merkezleri hizmetini nasıl buluyorsunuz?	77	25,4%	6	2,0%	11	3,6%	67	22,1%	89	29,4%	53	17,5%

Katılımcıların belediyenin Bay- Bayan Spor Merkezleri hizmetleri ne derecede yeterli bulduklarını öğrenmek için “Pursaklar Belediyesinin Bay- Bayan Spor Merkezleri hizmetini nasıl buluyorsunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Araştırma katılımcıların %29,4’ü (89 kişi) başarılı, %25,4’ü (77 kişi) fikrim yok, %22,1 (67 kişi) orta derecede başarılı, %17,5’i (53 kişi) çok başarılı, %3,6’sı (11 kişi) başarısız, %2’si (6 kişi) çok başarısız bulduklarını belirtmişlerdir. Araştırma katılımcılarının çoğunluğu belediyenin bay-bayan spor merkezleri hizmetlerini başarılı bulduklarını ve bu hizmetlerden yararlandıklarını ifade etmişlerdir. Bu durumda belediye bay-bayan spor merkezleri hizmetlerinde belde halkının memnuniyetini kazandığı görülmektedir.

3.8.3.6. Yoksullara Yönelik Sosyal Belediyecilik Hizmetleri

Katılımcıların yoksullara yönelik hizmetlerini ne derecede yeterli bulduklarını öğrenmek için “Pursaklar Belediyesinin Yoksullara Yönelik Hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Katılımcıların %27,7’si (84 kişi) fikrim yok, %26,7’si (81 kişi) başarılı, %21,5’i (65 kişi) orta derecede başarılı, %12,2’si çok başarılı, %7,9’u (24 kişi) Başarısız, %4’ü çok başarısız olduğunu ifade etmiştir. Araştırma katılımcılarının çoğunluğu yoksullara yapılan hizmetlerden haberdar olmadıklarını belirtmişlerdir. Tablo 14’te katılımcıların Pursaklar Belediyesi yoksullara yönelik hizmetin yeterlilik düzeyleri ile ilgili verileri gösterilmektedir.

Tablo 14

Katılımcıların Pursaklar Belediyesi Yoksullara Yönelik Hizmetin Yeterlilik Düzeyleri ile İlgili Verileri

	Fikrim yok		Çok başarısız		Başarısız		Orta derecede başarılı		Başarılı		Çok başarılı	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Pursaklar Belediyesinin Yoksullara Yönelik Hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?	84	27,7%	12	4,0%	24	7,9%	65	21,5%	81	26,7%	37	12,2%
Pursaklar Belediyesinin Tebessüm Yardım Çarşısı hizmetini nasıl buluyorsunuz?	126	41,6%	4	1,3%	9	3,0%	64	21,1%	66	21,8%	34	11,2%

Katılımcıların belediyenin tebessüm yardım çarşısı uygulamasını ne derecede yeterli bulduklarını öğrenmek için “Pursaklar Belediyesinin Tebessüm Yardım Çarşısı

hizmetini nasıl buluyorsunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Katılımcıların %41,6’sı (126 kişi) fikrim yok, %21,8’i (66 kişi) başarılı, %21,1’i (64 kişi) orta derecede başarılı, %11,2’si (34 kişi) çok başarılı, %3’ü (9 kişi) başarısız, %1,3’ü (4 kişi) çok başarısız bulduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların büyük çoğunluğu belediyenin tebessüm yardım çarşısı uygulamaları hakkında bir fikirlere olmadığını böyle bir yardım uygulamasını bilmediklerini ifade etmişlerdir. Bu durumda belediyenin belde halkını bu hizmeti ile ilgili bilgilendirmesi gerektiği düşünülmektedir. Tablo 14’de Pursaklar Belediyesi tebessüm yardım çarşısı uygulamasına ilişkin verileri gösterilmektedir.

3.8.3.7. Diğer Sosyal Belediyecilik Uygulamaları

Katılımcıların belediyenin meslek edindirme kursları uygulamasını ne derecede yeterli bulduklarını öğrenmek için “Pursaklar Belediyesinin Meslek Edindirme Kursları hizmetini nasıl buluyorsunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Katılımcıların %28,7’si (87 kişi) başarılı, %26,1’i (79 kişi) fikrim yok, %22,1’i (67 kişi) orta derecede başarılı, %19,8’i (60 kişi) çok başarılı, %2,3’ü (7 kişi) başarısız, %1’i (3 kişi) çok başarısız bulduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların çoğunluğu belediyenin meslek edindirme kurslarını başarılı bulduklarını ve beğendiklerini ifade etmişlerdir. Belediye bu hizmeti ile halkın memnuniyeti kazandığı görülmektedir.

Katılımcıların belediyenin Abdurrahim Karakoç Kültür Merkezi ve Saray Selçuklu Kongre Merkezleri uygulamasını ne derecede yeterli bulduklarını öğrenmek için “Pursaklar Belediyesinin Abdurrahim Karakoç Kültür Merkezi ve Saray Selçuklu Kongre Merkezleri hizmetini nasıl buluyorsunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Araştırma katılımcıların %42,9’u (130 kişi) fikrim yok, %28,4’ü (86 kişi), %12,9’u (39 kişi) çok başarılı, %11,9’u orta derecede başarılı, %2,3’ü (7 kişi) çok başarısız bulduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların çoğunluğu belediyenin bu merkezleri ile ilgili fikirlerinin olmadığını bu merkezlere katılım sağlamadıklarını ifade etmişlerdir. Bu durumda Pursaklar Belediyesinin bu merkezlere katılımları sağlamak için daha fazla çalışma yapması gerektiği düşünülmektedir. Tablo 15’de katılımcıların Pursaklar Belediyesi Abdurrahim Karakoç Kültür Merkezi ve Saray Selçuklu Kongre Merkezleri uygulamasına ilişkin verileri gösterilmektedir.

Katılımcıların belediyenin ve Evlilik Hizmetleri uygulamasını ne derecede yeterli bulduklarını öğrenmek amacıyla “Pursaklar Belediyesinin Nikah ve Evlilik hizmetlerini

nasıl buluyorsunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Araştırma katılımcıların %35,3’ü (107 kişi) başarılı, %26,4’ü (80 kişi) orta derecede başarılı, %23,1’i (70 kişi) çok başarılı, %9,9’u (30 kişi) fikrim yok, %4’ü (12 kişi) başarısız, %1,3’ü çok başarısız bulduklarını belirtmişlerdir. Araştırma katılımcılarının büyük çoğunluğu belediyenin evlendirme ve nikâh hizmetlerini başarılı bulduklarını ve bu hizmetten memnun olduklarını ifade etmişlerdir. Bu durumda pursaklar belediyesi bu hizmeti ile belde halkının memnuniyetini kazandığı görülmektedir.

Tablo 15

Katılımcıların Pursaklar Belediyesinin Diğer Sosyal Hizmet Uygulamalarına İlişkin Verileri

	Fikrim yok		Çok başarısız		Başarısız		Orta derecede başarılı		Başarılı		Çok başarılı	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Pursaklar Belediyesinin Meslek Edindirme Kursları hizmetini nasıl buluyorsunuz?	79	26,1%	3	1,0%	7	2,3%	67	22,1%	87	28,7%	60	19,8%
Pursaklar Belediyesinin Abdurrahim Karakoç Kültür Merkezi ve Saray Selçuklu Kongre Merkezleri hizmetini nasıl buluyorsunuz?	130	42,9%	5	1,7%	7	2,3%	36	11,9%	86	28,4%	39	12,9%
Pursaklar Belediyesinin Nikah ve Evlilik hizmetlerini nasıl buluyorsunuz?	30	9,9%	4	1,3%	12	4,0%	80	26,4%	107	35,3%	70	23,1%
Pursaklar Belediyesinin Ücretsiz Kültür ve Turizm Turları hizmetini nasıl buluyorsunuz?	100	33,0%	12	4,0%	16	5,3%	46	15,2%	72	23,8%	57	18,8%
Pursaklar Belediyesinin Cenaze ve Defin hizmetlerini nasıl buluyorsunuz?	88	29,0%	1	,3%	12	4,0%	48	15,8%	83	27,4%	71	23,4%
Pursaklar Belediyesinin Kapalı Semt Pazarları hizmetini nasıl buluyorsunuz?	129	42,6%	4	1,3%	4	1,3%	46	15,2%	72	23,8%	48	15,8%
Pursaklar Belediyesinin Diyet ve Sağlıklı Beslenme Merkezi hizmetini nasıl buluyorsunuz?	149	49,2%	11	3,6%	12	4,0%	50	16,5%	51	16,8%	30	9,9%

Katılımcıların belediyenin ücretsiz kültür ve turizm turları uygulamasını ne derecede yeterli bulduklarını öğrenmek için” Pursaklar Belediyesinin Ücretsiz Kültür ve Turizm Turları hizmetini nasıl buluyorsunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Araştırma katılımcıların %33’ü (100 kişi) fikrim yok, %23,8’i (72 kişi) başarılı, %18,8’i (57 kişi) çok başarılı, %15,2’si (46 kişi) orta derecede başarılı, %5,3’ü (16 kişi) başarısız, %4’ü (12 kişi) çok başarısız bulduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların büyük çoğunluğu belediyenin ücretsiz kültür ve turizm turları uygulaması ile ilgili fikrinin olmadığını bu uygulamalara katılmadıklarını ifade etmişlerdir.

“Pursaklar Belediyesinin Cenaze ve Defin hizmetlerini nasıl buluyorsunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Katılımcıların %29’u (88 kişi) fikrim yok, %27,4’ü (83 kişi) başarılı, %23,4’ü (71 kişi) çok başarılı, %15,8’i (48 kişi) orta derecede başarılı, %4’ü (12 kişi) başarısız, %0,3’ü (1 kişi) çok başarısız bulduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların çoğunluğu belediyenin cenaze ve defin hizmetlerinden haberleri olmadığını ve bu nedenle fikir belirlemediklerini ifade etmişlerdir

Katılımcıların belediyenin kapalı semt pazarları hizmeti uygulamasını ne derecede yeterli bulduklarını öğrenmek için “Pursaklar Belediyesinin Kapalı Semt Pazarları hizmetini nasıl buluyorsunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Katılımcıların %42,6’sı (129 kişi) fikrim yok, %23,8’i (72 kişi) başarılı, %15,8’i (48 kişi) çok başarılı, %15,2’si (46 kişi) orta derecede başarılı, %1,3’ü (4 kişi) başarısız, %1,3’ü (4 kişi) çok başarısız seçeneklerini işaretlemişlerdir. Katılımcıların büyük çoğunluğu belediyenin kapalı semt pazarları hizmeti uygulamaları ile ilgili fikirlerinin olmadığını kapalı semt pazarlarından yararlanmadıklarını ifade etmişlerdir

Katılımcıların belediyenin diyet ve sağlıklı beslenme merkezi uygulamasını ne derecede yeterli bulduklarını öğrenmek için” Pursaklar Belediyesinin Diyet ve Sağlıklı Beslenme Merkezi hizmetini nasıl buluyorsunuz?” şeklinde soru sorulmuştur. Araştırma katılımcılarının %49,2’si (149 kişi) fikrim yok, %16,8’i (51 kişi) başarılı, %16,5’i (50 kişi) orta derecede başarılı, %9,9’u (30 kişi) çok başarılı, %4’ü (12 kişi) başarısız, %3,6’sı (11 kişi) çok başarısız bulduklarını belirtmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu belediyenin diyet ve sağlıklı beslenme merkezi uygulamaları ile ilgili fikirleri olmadığını böyle bir uygulamadan haberdar olmadıklarını ifade etmişlerdir.

3.8.3. Uygulama ve Hizmetlerden Haberdar Olma İle Cinsiyet Arasındaki İlişki

Hipotez: “Hizmetlerin farkında olma haberdar olma ile cinsiyet arasında ilişki yoktur.”

Uygulama ve hizmetlerden haberdar olma durumu ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde; Nezaket Hanım Evleri, Erdemli Gençlik Merkezi, Bay –Bayan Spor Merkezleri, Meslek Edindirme Kursları, Cenaze ve Defin Hizmetleri ve Kapalı Semt Pazarları hizmetlerinden haberdar olma durumu ile cinsiyet arasında anlamlı düzeyde ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$).

Nezaket Hanım Evleri’nden erkeklerin %51,6’sı, kadınların %78,8’i, Erdemli Gençlik Merkezi’nden erkeklerin %35,8’i kadınların %20,7’si, Bay- Bayan Spor Merkezleri’nden erkeklerin %44,2’si, kadınların %64,4’ü, Meslek edindirme kurslarından erkeklerin %52,6’sı kadınların %69,7’si, Cenaze ve Defin Hizmetleri’nden erkeklerin %63,2’si kadınların %40,9’u, Kapalı Semt Pazarlarından ise erkeklerin %87,4’ü, kadınların %72,6’sı haberdardır.

Hipotez Nezaket Hanım Evleri, Erdemli Gençlik Merkezi, Bay –Bayan Spor Merkezleri, Meslek Edindirme Kursları, Cenaze ve Defin Hizmetleri ve Kapalı Semt Pazarları için reddedilmiştir.

Tablo 16
Uygulama ve Hizmetlerden Haberdar Olma İle Cinsiyet Arasındaki İlişki

		Bayan		Erkek		Ki kare	p
		n	%	n	%		
Dede Torun Evleri	Hayır	98	47,1%	37	38,9%	1.761	0,114
	Evett	110	52,9%	58	61,1%		
Nezakat Hanım Evleri	Hayır	44	21,2%	46	48,4%	23.221	0,000*
	Evett	164	78,8%	49	51,6%		
Erdemli Gençlik Merkezi	Hayır	165	79,3%	61	64,2%	7.862	0,004*
	Evett	43	20,7%	34	35,8%		
Nezakat Okulları	Hayır	85	40,9%	36	37,9%	0,24	0,359
	Evett	123	59,1%	59	62,1%		
Hoş Geldin Küçük Hemşehrim	Hayır	149	71,6%	68	71,6%	0,000	0,548
	Evett	59	28,4%	27	28,4%		
Yaşlı Bakım Hizmetleri	Hayır	136	65,4%	58	61,1%	0,531	0,273
	Evett	72	34,6%	37	38,9%		
Engelli Hizmet Aracı	Hayır	147	70,7%	70	73,7%	0,291	0,346
	Evett	61	29,3%	25	26,3%		
Dedeler Nineler 2. Bahara Koşuyor	Hayır	103	49,5%	41	43,2%	1.058	0,183
	Evett	105	50,5%	54	56,8%		
Şehir Kitapları Kütüphanesi	Hayır	155	74,5%	64	67,4%	1.664	0,125
	Evett	53	25,5%	31	32,6%		
Bay –Bayan Spor Merkezleri	Hayır	74	35,6%	53	55,8%	10.943	0,001*
	Evett	134	64,4%	42	44,2%		
Meslek Edindirme Kursları	Hayır	63	30,3%	45	47,4%	8.294	0,003*
	Evett	145	69,7%	50	52,6%		
Diyet ve Sağlıklı Beslenme Merkezi	Hayır	162	77,9%	79	83,2%	1.114	0,184
	Evett	46	22,1%	16	16,8%		
Tebessüm Yardım Çarşısı	Hayır	119	57,2%	46	48,4%	2.032	0,097
	Evett	89	42,8%	49	51,6%		
Hasta Hizmetleri	Hayır	162	77,9%	77	81,1%	0,393	0,321
	Evett	46	22,1%	18	18,9%		
İşçi Bankası	Hayır	199	95,7%	88	92,6%	1.206	0,203
	Evett	9	4,3%	7	7,4%		
Gıda- Giyim vs. Sosyal Yardımlar	Hayır	140	67,3%	60	63,2%	0,501	0,281
	Evett	68	32,7%	35	36,8%		
Cenaze ve Defın Hizmetleri	Hayır	123	59,1%	35	36,8%	12.987	0,000*
	Evett	85	40,9%	60	63,2%		
Kültür ve Kongre Merkezleri	Hayır	102	49,0%	38	40,0%	2.143	0,09
	Evett	106	51,0%	57	60,0%		
Nikah ve Evlilik Hizmetleri	Hayır	110	52,9%	43	45,3%	1.515	0,134
	Evett	98	47,1%	52	54,7%		
Kapalı Semt Pazarları	Hayır	57	27,4%	12	12,6%	8.092	0,003*
	Evett	151	72,6%	83	87,4%		

*p<0,05

3.8.4. Hizmetlerden Yararlanma İle Yaş Arasındaki İlişki

Hipotez: “Hizmetlerden yararlanma ile yaş arasında ilişki yoktur”

Hizmetlerden yararlanma ile yaş arasındaki ilişki incelendiğinde; Dede Torun Evleri, Yaşlı Bakım Hizmetleri, Dedeler Nineler 2. Bahara Koşuyor, Gıda- Giyim vs. Sosyal Yardımlar, Cenaze ve Defin Hizmetleri ve Kapalı Semt Pazarları hizmetlerinden yararlanma ile yaş arasında anlamlı düzeyde ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$).

Dede ve Torun evleri hizmetinden 18-29 yaş arasındakilerin %4,1'i, 30-43 yaş grubundakilerin %9,4'ü, 44-55 yaş grubundakilerin %10,2'si, 56-64 yaş grubundakilerin %33,3'ü, yararlanırken, 65 ve üzeri yaş grubunun ise hiçbirisi yararlanmamıştır.

Yaşlı Bakım Hizmetlerinden 18-29 yaş arasındakilerin %3,1'i, 30-43 yaş grubundakilerin %8,7'si, 44-55 yaş grubundakilerin %12,2'si, 56-64 yaş grubundakilerin %20'si, 65 ve üzeri yaş grubunun ise %20'si yararlanmıştır.

Dedeler Nineler 2. Bahara Koşuyor hizmetinden 18-29 yaş arasındakilerin %4,1'i, 30-43 yaş grubundakilerin %5,1'i, 44-55 yaş grubundakilerin %14,3'ü, 56-64 yaş grubundakilerin %33,3'ü, 65 ve üzeri yaş grubunun ise %33,3'ü yararlanmıştır.

Gıda- Giyim vs. Sosyal Yardımlar hizmetinden 18-29 yaş arasındakilerin %1'i, 30-43 yaş grubundakilerin %8'i, 44-55 yaş grubundakilerin %8,2'si, 56-64 yaş grubundakilerin %20'si, 65 ve üzeri yaş grubunun ise %33,3'ü yararlanmıştır.

Cenaze ve Defin Hizmetlerinden 18-29 yaş arasındakilerin %6,1'i, 30-43 yaş grubundakilerin %14,5'i, 44-55 yaş grubundakilerin %30,6'sı, 56-64 yaş grubundakilerin %46,7'si, 65 ve üzeri yaş grubunun ise %33,3'ü yararlanmıştır.

Kapalı Semt Pazarları hizmetinden 18-29 yaş arasındakilerin %41,8'i, 30-43 yaş grubundakilerin %63,8'i, 44-55 yaş grubundakilerin %77,6'sı, 56-64 yaş grubundakilerin %80'i, 65 ve üzeri yaş grubunun ise tamamı yararlanmıştır.

Hipotez Dede Torun Evleri, Yaşlı Bakım Hizmetleri, Dedeler Nineler 2. Bahara Koşuyor, Gıda- Giyim vs. Sosyal Yardımlar, Cenaze ve Defin Hizmetleri ve Kapalı Semt Pazarları için reddedilmiştir.

Tablo 17
Hizmetlerden Yararlanma İle Yaş Arasındaki İlişki

		18-29		30-43		44-55		56-64		65ve üzeri		Ki kare	p
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
Dede Torun Evleri	Hayır	94	95,9%	125	90,6%	44	89,8%	10	66,7%	3	100,0%	14.277	0,006*
	Evet	4	4,1%	13	9,4%	5	10,2%	5	33,3%	0	0,0%		
Nezaket Hanım Evleri	Hayır	63	64,3%	91	65,9%	33	67,3%	12	80,0%	2	66,7%	1.471	0,832
	Evet	35	35,7%	47	34,1%	16	32,7%	3	20,0%	1	33,3%		
Erdemli Gençlik Merkezi	Hayır	83	84,7%	125	90,6%	46	93,9%	13	86,7%	3	100,0%	3.883	0,422
	Evet	15	15,3%	13	9,4%	3	6,1%	2	13,3%	0	0,0%		
Nezaket Okulları	Hayır	91	92,9%	126	91,3%	47	95,9%	12	80,0%	3	100,0%	4.444	0,349
	Evet	7	7,1%	12	8,7%	2	4,1%	3	20,0%	0	0,0%		
Hoş Geldin Küçük Hemşehrim	Hayır	89	90,8%	125	90,6%	42	85,7%	11	73,3%	2	66,7%	6.384	0,172
	Evet	9	9,2%	13	9,4%	7	14,3%	4	26,7%	1	33,3%		
Yaşlı Bakım Hizmetleri	Hayır	95	96,9%	126	91,3%	43	87,8%	12	80,0%	2	66,7%	9.784	0,044*
	Evet	3	3,1%	12	8,7%	6	12,2%	3	20,0%	1	33,3%		
Engelli Hizmet Aracı	Hayır	95	96,9%	132	95,7%	44	89,8%	14	93,3%	3	100,0%	3.974	0,410
	Evet	3	3,1%	6	4,3%	5	10,2%	1	6,7%	0	0,0%		
Dedeler Nineler 2. Bahara Koşuyor	Hayır	94	95,9%	131	94,9%	42	85,7%	10	66,7%	2	66,7%	22.175	0,000*
	Evet	4	4,1%	7	5,1%	7	14,3%	5	33,3%	1	33,3%		
Şehir Kitapları Kütüphanesi	Hayır	85	86,7%	126	91,3%	46	93,9%	13	86,7%	3	100,0%	2.780	0,595
	Evet	13	13,3%	12	8,7%	3	6,1%	2	13,3%	0	0,0%		
Bay –Bayan Spor Merkezleri	Hayır	72	73,5%	104	75,4%	33	67,3%	11	73,3%	3	100,0%	2.284	0,684
	Evet	26	26,5%	34	24,6%	16	32,7%	4	26,7%	0	0,0%		
Meslek Edindirme Kursları	Hayır	78	79,6%	109	79,0%	36	73,5%	12	80,0%	3	100,0%	1.667	0,797
	Evet	20	20,4%	29	21,0%	13	26,5%	3	20,0%	0	0,0%		
Diyet ve Sağlıklı Beslenme Merkezi	Hayır	93	94,9%	127	92,0%	43	87,8%	13	86,7%	3	100,0%	3.185	0,527
	Evet	5	5,1%	11	8,0%	6	12,2%	2	13,3%	0	0,0%		
Tebessüm Yardım Çarşısı	Hayır	94	95,9%	124	89,9%	42	85,7%	14	93,3%	2	66,7%	7.116	0,130
	Evet	4	4,1%	14	10,1%	7	14,3%	1	6,7%	1	33,3%		
Hasta Hizmetleri	Hayır	95	96,9%	127	92,0%	45	91,8%	13	86,7%	2	66,7%	6.817	0,146
	Evet	3	3,1%	11	8,0%	4	8,2%	2	13,3%	1	33,3%		
İşçi Bankası	Hayır	96	98,0%	135	97,8%	49	100,0%	15	100,0%	3	100,0%	1.450	0,836
	Evet	2	2,0%	3	2,2%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%		
Gıda- Giyim vs. Sosyal Yardımlar	Hayır	97	99,0%	127	92,0%	45	91,8%	12	80,0%	2	66,7%	13.410	0,009*
	Evet	1	1,0%	11	8,0%	4	8,2%	3	20,0%	1	33,3%		
Cenaze ve Defın Hizmetleri	Hayır	92	93,9%	118	85,5%	34	69,4%	8	53,3%	2	66,7%	26.066	0,000*
	Evet	6	6,1%	20	14,5%	15	30,6%	7	46,7%	1	33,3%		
Kültür ve Kongre Merkezleri	Hayır	67	68,4%	93	67,4%	32	65,3%	12	80,0%	3	100,0%	2.597	0,627
	Evet	31	31,6%	45	32,6%	17	34,7%	3	20,0%	0	0,0%		
Nikah ve Evlilik Hizmetleri	Hayır	82	83,7%	114	82,6%	36	73,5%	12	80,0%	2	66,7%	2.918	0,572
	Evet	16	16,3%	24	17,4%	13	26,5%	3	20,0%	1	33,3%		
Kapalı Semt Pazarları	Hayır	57	58,2%	50	36,2%	11	22,4%	3	20,0%	0	0,0%	25.090	0,000*
	Evet	41	41,8%	88	63,8%	38	77,6%	12	80,0%	3	100,0%		

*p<0,05

SONUÇ

Küreselleşen Dünya’da son dönemlerde sosyal belediyeçilik anlayışı giderek önem kazanmaktadır. Vatandaşlarının sosyal ve ekonomik seviyelerini durumlarını düzeltmeyi, sosyal risklere karşı korumayı hedefleyen günümüz sosyal devletleri, sosyal belediyeçilik uygulamalarına çok önem vermektedir. Sosyal belediyeçilik uygulamalarının etkin şekilde işleme toplumdaki refah düzeyini artırmakta ve vatandaşların sosyal-ekonomik ve kültürel gelişmesini etkilemektedir.

Yerel yönetimlerde özellikle belediyelerde uygulanmakta olan sosyal belediyeçilik faaliyetleri vatandaşların refah ve mutluluğunu artırmaktadır. Özellikle demokratik seçimlerle iktidara gelen siyasal partilerin iktidarlarını devam ettirebilmeleri ya da muhalefette olan partilerin iktidara gelebilmeleri yerel yönetimlerde, belediyelerde yaptıkları başarılı hizmetlerle doğrudan bağlantılıdır. Alan araştırması sonucundan elde edilen bulgularla vatandaşların yaşam kalitesinin arttığı söylemek mümkündür. Bu ve benzer nitelikte bilimsel araştırma sonuçları belediyelere yol göstererek, belediyelerin sundukları hizmetlerinin kalitesini ve buna bağlı kentlilerin yaşam kalitesini yükselteceği düşünülmektedir. Belediyeler hizmet kalitesi ve halkın memnuniyetine yönelik kurumlar olduğundan dolayı daha kaliteli hizmet üretme çabalarını ortaya koymalıdır. Bu bağlamda siyasi açıdan diğer seçimlerde oy talebinde bulunmayı düşünen belediyeler memnuniyet esaslı çalışmalar yapmak zorundadırlar. Demokrasi bunu gerektirmektedir. Belediyeler belirli aralıklarla vatandaşların memnuniyetini tespit etmek amacıyla çalışmalar düzenlemelidir. Böylelikle sunulan hizmetlerdeki eksik ve hatalar analiz edilerek halkın beklediği hizmeti sunmak daha kolay olacaktır.

Gerek merkezi yönetim gerekse belediyeler vatandaşlarını mutlu etmek için çok büyük harcamalar yaparak farklı alanlarda sosyal hizmetler ifa etmektedir. Peki bütün bu yapılanlardan vatandaş ne kadar haberdardır ne kadar bilgi sahibidir. O belediye sınırlarında yaşayan vatandaşlar bu hizmet ve uygulamalardan haberdar mıdır? Belediyelerin sosyal hizmetlerinden istifade eden insanların memnuniyet durumu nedir? Bu amaçla Pursaklar Belediyesi örneklem olarak seçilmiş ve bir anket çalışması yapılmıştır.

Yapılan bu çalışmaya göre ankete katılanların görüşlerinin daha objektif değerlendirilmesi için öncelikle demografik değerler göz önüne alınmalıdır. Ankete katılanların %69'unun bayan %31'inin erkek olduğu görülmüştür. Katılımcıların %13,2 sinin ilkokul, yüzde 15,8'inin ortaokul, %37'sinin lise, %31'inin lisans, % 3,0 yüksek lisans mezunu oldukları bilinmektedir. Katılımcıların %32,3'ünün 18-29 yaş aralığında, %45,5'inin 30-43 aralığında, %16,2 sinin 44-55 yaş aralığında, %5'inin 56-64 yaş aralığında, %1'lik kısmının 65 ve üzeri yaşlı olanlardan oluşmaktadır. Tüm bu demografik veriler ışığında ankete katılan vatandaşların, çoğunun bayan, en az lise mezunu ve 18-45 yaş aralığında oldukları görülmektedir. Yapılacak değerlendirmeler de bu parametreler göz önünde bulundurulmuştur.

Yapılan çalışmada halkın en çok haberdar olduğu %77 ile kapalı semt pazarlarıdır ve haberdar olanların önemli bir çoğunluğu da bu hizmetten faydalanmaktadır. Semt pazarlarının halkın direk hizmet aldığı ve geleneksel bir alış-veriş merkezi olmaları nedeniyle en bilinen ve yararlanılan hizmet olması doğaldır. Bununla beraber memnuniyetin %84,6 ile en yüksek olduğu hizmet ise Nikâh ve Evlilik hizmetleridir. Bu hizmette halkın tüm kesimlerine ulaşabilecek bir hizmet olmakla beraber yalnızca evlenme çağında ki bireyleri ilgilendirmektedir. Bu nedenle bilinirlik oranı haberdar olma oranı düşük hizmetlerden bir tanesidir.

Semt pazarlarının ardından en çok haberdar olunan ve faydalanılan sosyal hizmetlerin “Nezaket okulları, Nezaket Hanım Evleri ve Meslek Edindirme Kurslarının olması önemli olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kurumlar 0-6 yaş grubu çocuklara kreş hizmetlerinin verildiği ve kadınların çocukları ile vakit geçirebildiği mesleki ve hobi olarak değerlendirilebilecek kursların verildiği kurumlar olarak öne çıkmaktadır. Pursaklar ilçesinde yapılan bu araştırma sonuçları göz önüne alındığında Özellikle Anne- çocuk ilişkisinde hem çocukların iyi yetişmesi hem de kadınların kendilerini geliştirmelerine kaliteli vakit geçirmelerine imkân sağlayan bu tür hizmetlerin toplumumuz için ne kadar önemli olduğu ortaya çıkmaktadır. Hanımlara yönelik bu hizmetler Pursaklar'da yapılan Sosyal belediyeçilik faaliyetleri içerisinde %73,6 ile en başarılı görülenlerden biridir. Buna karşın yararlanma oranlarının daha fazla olabilmesi için bu tür hizmetlerin yaygınlaştırılması ve kapasitenin artırılması talep edilmektedir.

Yine bu konuyu destekler nitelikte olarak Bayanlara yönelik spor merkezlerinin de etkili bir sosyal hizmet olduğu elde edilen anket verileri ile ortaya çıkmaktadır.

Toplumun dezavantajlı kesimlerinden olan yaşlılara yönelik hizmetlerin başarılı kabul edilme oranı %64,6 olarak belirlenmiştir. Bu anlamda dede-torun evleri ve dedelerineler 2. Bahara koşuyor gibi yan etkinlikler ve yaşlı bakım hizmetlerinin toplum tarafından başarılı görüldüğü ve olumlu karşılandığı görülmektedir. Diğer dezavantajlı gruplar olan engelliler ve yoksullara yönelik hizmetler konusunda da belediyenin hizmetleri genel olarak olumlu karşılanmasına rağmen diğer hizmetlere göre daha az başarılı bulunmuştur. Dezavantajlı kesimlere yönelik hizmetler genel olarak olumlu karşılanırsa da halkın önemli kesiminin bu hizmetlerden yeterince bilgi sahibi olmadığı görülmektedir.

Kültürel hizmetler konusunda haberdar olanların, istifade edenlerin dolayısıyla başarılı bulanların oranı diğer hizmetlere bakıldığında çok düşük olarak ortaya çıkmaktadır. Özellikle şehir kütüphanesinden haberdar olanların oranı %27,9 olarak gerçekleşmiştir. Bunun yanında görüşler kısmında en çok talep edilen konulardan biri de şehir kütüphanesinin büyütülmesi, kültür turları ve kongre hizmetlerinin daha etkin şekilde yerine getirilmesidir. Bu anlamda ankete katılanlarda yarı yarıya memnuniyet olmasına karşın bu konuda bilgilendirme ve yaygınlaştırma konusunda eksiklik olduğu ortaya çıkmıştır.

Gençlere yönelik Erdemli gençlik merkezi hizmeti 47,2 oranında başarılı bulunmuştur, bu hizmetten haberdar olanların oranının da 25,9 olarak gerçekleşmesi belediyenin gençlere ulaşma noktasında eksiklikleri olduğunu göstermektedir. Çocuklara yönelik Nezaket okullarına ek olarak gençlere yönelik bu hizmetler ilçenin ve ülkemizin geleceği konusunda önemli bir değer taşımaktadır. Bu alanlarda daha etkin sürdürülecek hizmetler refah toplumuna ulaşmada önceliklidir. Öncelikli hedefi gençler olan meslek edindirme kurslarının etkin şekilde hizmet veriyor olması bu konuda ki olumlu bir uygulama olarak karşımıza çıkmaktadır. Meslek edindirme kursları %70 oranında başarılı olarak değerlendirilmiş olması gençlere yönelik olarak da Belediyenin topluma verimli bireyler kazandırma konusunda çalıştığını göstermektedir. Fakat bu hizmetler kültürel hizmetler ve Erdemli gençlik Merkezleri gibi uygulamaların yaygınlaşması ile daha faydalı olacaktır.

Çalışmanın Hipotezleri,

Hipotez: “Hizmetlerin farkında olma, hizmetlerden haberdar olma ile cinsiyet arasında ilişki yoktur.”

Uygulama ve hizmetlerden haberdar olma durumu ile cinsiyet arasındaki ilişki incelendiğinde; Nezaket Hanım Evleri, Erdemli Gençlik Merkezi, Bay –Bayan Spor Merkezleri, Meslek Edindirme Kursları, Cenaze ve Defin Hizmetleri ve Kapalı Semt Pazarları hizmetlerinden haberdar olma durumu ile cinsiyet arasında anlamlı düzeyde ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$).

Nezaket Hanım Evleri’nden erkeklerin %51,6’sı, kadınların %78,8’i, Erdemli Gençlik Merkezi’nden erkeklerin %35,8’i kadınların %20,7’si, Bay- Bayan Spor Merkezleri’nden erkeklerin %44,2’si, kadınların %64,4’ü, Meslek edindirme kurslarından erkeklerin %52,6’sı kadınların %69,7’si, Cenaze ve Defin Hizmetleri’nden erkeklerin %63,2’si kadınların %40,9’u, Kapalı Semt Pazarlarından ise erkeklerin %87,4’ü, kadınların %72,6’su haberdardır.

Hipotez Nezaket Hanım Evleri, Erdemli Gençlik Merkezi, Bay –Bayan Spor Merkezleri, Meslek Edindirme Kursları, Cenaze ve Defin Hizmetleri ve Kapalı Semt Pazarları için reddedilmiştir.

Hipotez: “Hizmetlerden yararlanma ile yaş arasında ilişki yoktur”

Hizmetlerden yararlanma ile yaş arasındaki ilişki incelendiğinde; Dede Torun Evleri, Yaşlı Bakım Hizmetleri, Dedeler Nineler 2. Bahara Koşuyor, Gıda- Giyim vs. Sosyal Yardımlar, Cenaze ve Defin Hizmetleri ve Kapalı Semt Pazarları hizmetlerinden yararlanma ile yaş arasında anlamlı düzeyde ilişki bulunmaktadır ($p<0,05$).

Hipotez Dede Torun Evleri, Yaşlı Bakım Hizmetleri, Dedeler Nineler 2. Bahara Koşuyor, Gıda- Giyim vs. Sosyal Yardımlar, Cenaze ve Defin Hizmetleri ve Kapalı Semt Pazarları için reddedilmiştir.

Tüm bu veriler incelendiğinde en verimli hizmetlerin kadınlara ve çocuklara yönelik hizmetler olduğu görülmektedir. Özellikle ev hanımlarının çocukları ile birlikte vakit geçirebileceği eğitim alabileceği ve sağlıklı yaşam için spor ve diyet hizmetlerinden

yararlanabileceği uygulamalar hem yaygınlık olarak hem de etkinlik olarak öne çıkan hizmetlerdir.

Bununla beraber meslek eğitim hizmetleri yaşlılar ve yoksullara yönelik hizmetler de muhatabı olan kişilere ulaşabilen ve olumlu sonuçlar yaratan hizmetlere örnek olarak gösterilebilir.

Bunlara karşın kültürel konularda eksiklikler olduğu görülmektedir. Bu konuda halkın talebinin çeşitli ve yüksek olabilmesi bu konuda yüksek tatmin sağlanamamasının sebebi olarak görülebilir. Bu alanlarda da hizmetlerin yaygınlaştırılması ve artırılması ile başarı ve etkinlik oranını artacağı gözlemlenmiştir. Sosyal Belediyecilik konusunda halkın refah toplumuna geçişi ile birlikte taleplerinin arttığının da değerlendirilmesi gerekir. Ülkemizde sosyal belediyecilik genel olarak sosyal ve ekonomik konulara ağırlık vermekte iken kültürel konular daha geri planda kalabilmektedir. Bu durumda insanların ihtiyaçları konusunda sosyal ve ekonomik konuların öncelikli olması nedeniyle doğal bir durumdur. Fakat son yıllarda sosyal ve ekonomik konularda çözümler arttıkça ve halkın refah seviyesi yükseldikçe kültürel konularda belediyelerden beklentilerde artmaktadır. Bu anlamda belediyelerin bu konuda hem bilgilendirme yapması, hem de halkı mümkün olduğunca paydaş yaparak bu hizmetleri artırması gerektiği görülmüştür.

Semt pazarı gibi herkesi ilgilendiren konularda hizmete ulaşanların sayısı ve başarılı bulanların sayısı yüksek çıkarken, evlilik, cenaze, ya da spesifik olarak belirli kesimlere yönelik engelli ve yoksul hizmetleri olması gerektiği gibi bilinirlik olarak düşük fakat başarı olarak yüksek çıkmıştır. Bu veriler ışığında bu hizmetlerin de doğru şekilde yerine getirildiği söylenebilir.

Sonuç olarak değerlendirildiğinde Pursaklar Belediyesi örneğinde, Sosyal belediyecilik anlayışı uygulanmaktadır. Araştırma sonucundan elde edilen verilere göre genel anlamda belediyelerin sunduğu hizmetlerden yararlanan vatandaşların memnun olduğu ve hizmetleri başarılı buldukları görülmektedir. Ancak hizmetlerden yararlanan ve haberdar olan kişilerin çok başarılı buldukları ve memnun oldukları bu hizmetlerin en önemli sorunu halkın yeterince bilgi sahibi olmayışdır. Bu konuda Pursaklar Belediyesinin halkı hizmetleri hakkında daha fazla bilgilendirmesi, daha fazla tanıtım reklam ve halkla ilişkiler çalışması yapması gerektiği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- Aydoğanoglu, Erkan. (2011). “*Dünyada ve Türkiye’de Sendika-Siyasal İlişkisi*”, 2. Basım Kültür-Sanat-Sen 1992, Ankara.
- Alkan, Ayten (2006). “*Belediyeler Kadınlara Da Hizmet Eder!...Kadın Dostu Belediye Hizmetleri:Neden, Nasıl?*” 2. Baskı, Yalçın Matbaacılık, Ankara.
- Bayramoğlu, Sonay. (2015). “*Toplumcu Belediye Nam-ı Diğer Belediye Sosyalizmi*” NotaBere Yayıncılık, Ankara.
- Benevolo, Leonardo,(2006), “*Avrupa Tarihinde Kentler*”, Nur Nirven (Çev.), Literatür Yayıncılık, İstanbul.
- Çiçek, Eda,(2012), “*Türkiye’de Belediyelerin Sosyal Yardım ve Sosyal Hizmet Politikaları: Batı Akdeniz Örneği*”, Türkiye Belediyeler Birliği, Ankara.
- Çukurçayır, Mehmet. Akif, (2009), “*Küreselleşme ve Türkiye’de Yerel Yönetimler*”, Türkiye Belediyeler Birliği, Ankara.
- Çukurçayır, Mehmet. Akif.(2000). “*Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi*”, Yargı Yayınevi, s.31, Ankara.
- Elmacı, Davut (2014). “*Toplumda Engeller: Sorunlar ve Çözüm Önerileri*”, Bilfem Ofset, Amasya.
- Ersöz, Halis Yunus, (2011), “*Sosyal Politika da Yerelleşme*”, İTO Yayınları, İstanbul.
- Eryılmaz, Bilal. (2007). “*Kamu Yönetimi*”, Erkam Matbaası, İstanbul.
- Görmez, Kemal (1997). “*Yerel Demokrasi ve Türkiye*”, Vadi Yayınları, Ankara.
- Karakaş, Ercan(2001), “*AB ve STK ilişkilerinde Uluslararası Tecrübe Aktarımı*”, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul.
- Keleş, Ruşen, (2000), “*Yerinden Yönetim ve Siyaset*”, Cem Yayınevi, İstanbul.
- Keleş, Ruşen, Yavuz, Fehmi (1989), “*Yerel Yönetimler*”, 2. Baskı Turhan Kitapevi, Ankara.
- Kösecik, Muhammet, Özgür, Hüseyin, (2005), “*Yerel Yönetimlerde Reform. Geleneksel Modelin Değişim Süreci*”, Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar-1, Edt.: Hüseyin Özgür ve Muhammet Kösecik, Nobel Yayınevi, Ankara.
- Nadaroğlu, Halil, (1998), “*Mahalli İdareler*”, Beta Yayınları, İstanbul.

- Okday, Tarkan, (2008), “*Belediye Kurumunun Tarihsel Gelişimi*”, Türkiye’de Yerel Yönetimler, Recep Bozlağan ve Yüksel Demirkaya(Ed.), Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Öncel, Yenal. (1992). “*Mahalli İdareler Maliyesi*”, Filiz Kitapevi, s.12, İstanbul.
- Ökmen, Mustafa. (2005). “*Liberal Düşüncenin Yerel Yönetim Kent Pratiği Üzerine Notlar (Ed. Nagehan Talat Ardan) Teoriden Pratiğe Kamu Yönetimi*”, Aktüel Afa Yayınları, İstanbul.
- Ökmen, Mustafa. & Parlak, Bekir.(2012). “*Kuramdan Uygulamaya Yerel Yönetimler İlkeler Yaklaşımlar ve Mevzuatlar*”, Aya Akademi 2. Basım, Bursa.
- Pirrenne, Henri,(2000), “*Ortaçağ Kentleri: Kökenleri ve Ticaretin Canlanması*”, Şadan Karadeniz (Çev.), İletişim Yayınları, İstanbul.
- Toksöz, Fikret, Özgür, Ali Ercan, Uluçay, Öykü, Koç, Levent,Atar, Gülay, Akalın, Nilüfer (2009), “*Yerel Yönetim Sistemleri Türkiye Fransa İspanya İtalya Polonya Çek Cumhuriyeti*”, TESEV Yayınları İstanbul.
- Tortop, Nuri, Aykaç, Burhan, Yayman, Hüseyin, Özer, Mehmet, Akif (2006), “*Mahalli İdareler*”, Eylül 2006, Ankara
- Türkdoğan, Orhan. (1981). “*Endüstri Sosyolojisi, Türkiye'nin Endüstrileşmesi: Dün-Bugün-Yarın*”, Töre Devlet Yayınevi, Ankara.
- Türköne, Mümtazer. (2007). “*Siyaset*”, 7. Baskı, Lotus yayınevi, Ankara.
- Ulusoy, Ahmet, Akdemir, Tekin.(2001). “*Mahalli İdareler*” Seçkin Yayınevi Ankara.
- Ünlü, Halil. (1993). “*Yönetimler Arası İlişkiler*”, ULA- EMME Toplu Konut İdaresi Başkanlığı Ortak Yayını, s 68, İstanbul.
- Yayla, Atilla,(2000), “*Liberal Bakışlar*”, Liberte Yayınları, Ankara.
- Yazıcıoğlu, Yahşi. Erdoğan, Samiye. (2004). “*SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri*”, Detay Yayıncılık, Ankara.

Sürekli Yayınlar

- Akdoğan, Yalçın, (2006), “Sosyal Belediyecilik”, *Yerel Siyaset*, 1(3),s. 44-45.
- Akdoğan, Yalçın. (1999). “Sosyal Belediyecilik”, *İstanbul Dergisi* Mart Sayısı.
- Akyazan, Ahmet Emrah(2005). “Yeni Belediye Kanununun Getirdikleri”, *Ankara Barosu Dergisi* 2005-3, s.121-136.
- Biber, Ahmet. Eemre.(2008). “Değişen Devlet Anlayışı Müdahalecilik ve Piyasa Ekonomi”, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* cilt1, yıl 9, sayı 16, s.60.
- Bilgiç, K. Veysel (1998). Merkezi Yönetim- “Yerel yönetim İlişkileri Üzerine Teoriler”, *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, cilt 7, sayı 2, ss.27-35.
- Coşkun, Bayram. (1996). “Türkiye’de İdari Vesayet Denetimi ve Yerel Yönetimlerin Özerkliği”, *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi* Cilt 5, sayı 3, ss.35-47.
- Çiçek, Yeter (2014). “Geçmişten Günümüze Türkiye’de Yerel Yönetimler”, *KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, Nisan 2014, Cilt 11, sayı 1, sayfa 53-64.
- Çelik, Fikret. & Usta, Sefa. (2010). “Klasik Liberalizmde “Özgürlük” ve Liberalizmin Yerel Yönetimlere Bakışı”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* Sayı 24.
- Çelik, Abdullah. (2014). “Sosyal Belediyecilik Anlayışı: Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi Örneği”, *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 16/1, ss 1-20.
- Çuhadar, Seyran Gürsoy (2017). “Sosyal Politika ile KLiientalizm İlişkisi: Gıda Bankacılığı Üzerinden Bir Değerlendirme”, *Çalışma ve Toplum Dergisi* 2017/2.
- Emin, Filiz Tufan (2009). “Türkiye’de Yerel Yönetimler Reformunun İç ve Dış Dinamikleri”, *Yönetim ve Ekonomi Dergisi* Yıl 2009, cilt 16, sayı 2.
- Ersöz, Yunus. Halis. (2007). “5272 Sayılı Yasa Öncesinde Türkiye’de Belediyelerin Sosyal Politika Alanındaki Deneyimleri, Sosyal Siyaset Konferansları” Kitap ss. 133-153 <http://www.sosyalsiyaset.com/documents/belediye-ss-deneyimleri.htm>.
- Ekmekçi, İdil. Su.(2013). “John Locke’un Liberalizm Kuramı Üzerine”, www.tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2013-106-1273.
- Genç, Yusuf& Barış, İsmail (2015). “Sosyal Hizmetlerin Yeniden Yapılandırılmasında Yerinden Yönetiminin İşlevselliği”, *The Journal of Academic Social Science Studnes, İnternational Journal of Social Science*, Number 32, p 95-117, Winter III2015.
- Geray, Cevat. (1998). “Yerel Yönetimler ve Çevre”, *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, Cilt 7, sayı 3, Temmuz 1998.

- Geymen, Abdurrahim.& Karaş, İsmail Rakıp. (2006). “Yerel Yönetimlere Yönelik e-Belediye Uygulamaları”, 4. *Coğrafya Bilgi sistemleri Bilişim Günleri* 13-16 Aralık 2006/ Fatih Üniversitesi, İstanbul. web.karabuk.edu.tr/İsmail_karas/files/e-belediye_geymen_karas.pdf.
- Güler, Birgül Ayman, (2006). “Sosyal Devlet ve Yerelleşme”, *Memleket Siyaset Yönetim Dergisi*, Sayı 2.
- Henden, H.Burçin. & Henden, Rıfkı. (2005). “Yerel Yönetimlerin Hizmet Sunumlarındaki Değişim ve E-Belediyecilik”, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* C4, S 14, ss 48-66.
- Karagöz, Yıldız. (2002). “Liberal Öğretide Adalet, Hak ve Özgürlük”, *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi* XXVI 1 Aralık, ss267-295.
- Kartal, Çetin. (2016). “Küreselleşme Sürecinin Devlet Yapısı Üzerine Etkileri”, www.ankara.barosu.org.tr/siteler/ankarabarosu/tekmakale/2016-2/8.pdf.
- Karataş, Sultan, Şener, Ülker, Otaran, Nur (2008). “Kadın Sığınma Evleri Klavuzu”, *TC Başbakanlık Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü*, ISBN 978-975-19-4423-8, Aralık 2008.
- Kaypak, Şafak (2012). “Yerel Yönetimlerde Katılımcı/Müzakereci Demokrasi Sürecinde Sivil Toplum Kuruluşlarının Önemi”, *Uluslararası Yönetim İktisadi ve İşletme Dergisi*, cilt 8, sayı 17.
- Mermer, Bilgehan. Sataf, Ceyda. Nergiz, Nilüfer. (2016). “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Anlayışı: Denizli Büyükşehir Örneği”, *Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C 21, S 4, ss 1299-1322.
- Orhan, Hikmet. (2007). “İstatistiklerle Isparta Belediyesinin Sosyal Belediyecilik Anlayışından Bir Kesit”, *Yerel Siyaset Dergisi*, sayı 24, Aralık 2007, ss 58-59.
- Ortaylı, İlber. (1995). “Devraldığımız Miras”, *Yeni Türkiye Yönetiminde Yeniden Yapılanma Özel Sayısı*, yıl 1, sayı 4, ss.552-558.
- Ökmen, Mustafa. Çağatay, Uluç. (2014). “Kamu Hizmeti-Yerel Hizmet İlişkisi ve Açılımları Üzerine Notlar”, *Yerel Politikalar* Temmuz Aralık 2014.
- Önder, Özgür. & Güler, Erdal. (2014). “Türkiye’de Yerel Demokrasi Açısından Kent Konseyleri Üzerine Bir Araştırma: Kütahya Kent Konseyi Örneği”, *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 7(1); 881-902.
- Özden, Kemal.& Zorlu, Melek. (2010). “Yerel yönetimlerde Açılık 1580 sayılı Belediye Kanunu ile 5393 Sayılı Belediye Kanunu Arasındaki Farklar” <http://yerelsiyaset.com/V4/sayfalar.php?goster=ayrinti&ial1102>.
- Özer, Mehmet Akif.(1999). “Batıda Yerel Yönetimlerin Ortaya Çıkışı ve Gelişim Süreci” *Türk İdari Dergisi* yıl 71, sayı 425, s105.

- Özsoy, Bahar, Sipahi, Esra Banu(2016). “Türkiye’de Kadın Dostu Olma İddiasında Bir Kent: Gaziantep”, *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, Cilt 25 sayı3, Temmuz 2016, s 35-36.
- Pektaş, Ethem Kadri.(2010). “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ve Temel Sorunlar”, *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Akademik İncelemeler Dergisi C 5*, sayı 1, ss.5-22.
- Pekküçükşen, Şerife, (2004), “Sosyal Belediyecilik ve Selçuklu Belediyesi Şefkat Evleri Örneği”, *Yerel Yönetimler Kongresi, Bildiriler Kitabı*, Çanakkale.
- Seyyar, Ali, (2008), “Yerel Yönetimin Gelişiminde Sosyal Politikaların Önemi”, *Sosyal Siyaset Dergisi*, sayı 25, Ocak.
- Şen, Mustafa, (2007), “Bütüncül Belediyecilik Yaklaşımı Kültürel Belediyeciliğe Giden Yolda Bir Aşama: Sosyal Belediyecilik”, *Sosyal Politikalar Dergisi*, sayı 2.
- Taşçı, Faruk, (2010), “Yaşlılara Yönelik Sosyal Politikalar: İsveç, Almanya, İngiltere ve İtalya Örnekleri”, *Çalışma ve Toplum Dergisi*, Türk Metal İş Sendikası Yayını.
- Tekeli, İlhan. (1983). “Yerel yönetimlerde Demokrasi ve Türkiye’de Belediyelerin Gelişimi”, *Amme İdaresi Dergisi* cilt 16, sayı 2, ss.3-22.
- TODAİE (1991). “Kamu Yönetimi Araştırması (KAYA)” *Genel Rapor*, Ankara.
- Uçaktürk, Tülay. Uçaktürk, Ahmet. Özkan, Mehmet. (2011). “Yerel Yönetimlerde Sosyal Sorumluluk Bağlamında Sosyal Belediyecilik: Biga Belediyesi Örneği”, www.akademik.personel.kocaeli.edu.tr/ahmet.uçakturk/bildiri/ahmet.uçakturk11.08.2011-04.20.14.bildiri.pdf.
- Uran, Peri (2015). “Anayasaların Başlangıç Kısımları”, *İÜHFİM C. LXXIII. Sayı 1*, s 223-248.
- Usta, Sefa. (2011). “Katılımcı Demokrasi Perspektifinde Kent Konseyleri ve Sivil Toplum Kuruluşları İlişkisi, Sakarya Örneği”, *Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Bursa Kent Konseyi Bilimsel Yayınlar Dizisi 1. Baskı ss.201-218.
- Yelboğa, Nurullah (2017). “Yerel Yönetimlerin Sosyal Belediyecilik Uygulamaları: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Örneği”, *Journal of Current Researches on Social Sciences* 7(3), 413-432.
- Yıldırım, Uğur, Göktürk, İsmail, (2008), “*Toplumsal Sorunların Çözümünde Yeni Belediyecilik Anlayışı: Sosyal Belediyecilik Yaklaşımı*”, 1. Ulusal Yerel Yönetimler Sempozyumu, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Yüksel, Mehmet, (2009), “Mahremiyet Hakkına ve Bireysel Özgürlüklere Felsefi Yaklaşımlar”, *Ankara Üniversitesi. SBF Dergisi*, 64(1).

Tezler

- Demir, İrfan, (2006), “*Yerel Yönetimlerin Sosyal Politika Fonksiyonları, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Örneği*”, Kocaeli Üniversitesi S.B.E.Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli.
- Demir, Oral. (2008). “*Yerel Siyasette Katılımcılık ve Kalkınma (Türkiye’de Yerel Gündem 21 Örneği)*” Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Erkan, Ethem Göksel. (2014). “*Merkezi Yönetim ile Yerel Yönetimler Arasında Görev Paylaşımı Kamu Hizmetlerinin Görülmesinde Etkinlik ve Silifke Belediyesinden Bir Uygulama*”, Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Karaman.
- Gözlükaya, Tülay. (2007). “*Yerel Yönetimler ve Staratejik Planlama: Modeller ve Uygulama Örnekleri*”, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.
- Karaaslan, Mehmet. (2007). “*Türkiye’de Yerel Yönetimler Reform Bağlamında Yerel Yönetimlerin Özerkliği ve Denetimi*”, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku (İdare Hukuku) Anabilim Dalı, Yayımlanmamış Doktora Tezi.
- Karakış, Engin, (2009), “*Küreselleşen Dünya Yönetiminde Yerel Yönetimler Bağlamında Sosyal Politika*”, Cumhuriyet Üniversitesi Ç.E.E.İ., Yüksek Lisans Tezi, Sivas.
- Keleş, Sümeyra. (2008). “*Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ve Ankara Büyükşehir Belediyesi Örneği*”, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Afyon.
- Keskin, Bedrettin. (2008). “*Yoksulluğa Yerel Müdahale Sosyal Belediyecilik Karşılaştırmasında Eminönü ve Beşiktaş Belediyeleri Örnekleri*”, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi SBE İstanbul.
- Oruç, Tülay. (2013). “*Yerel Siyasette Temsil ve Katılım: Kadın Aktörler*”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- Tezgel, Osman. (2010). “*Çağdaş Fabrika sisteminin Doğuşu ve Günümüze Kadar Geçirdiği Evreler*”, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Doktora Programı, Ankara.
- Tileuberdi, Yerbol (2014). “*Türkiye ve Kazakistan Yerel Yönetim Reformlarının Karşılaştırmalı Analizi*”, Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Yönetim Bilimleri Bilim Dalı (Yüksek Lisans Tezi).
- Yiğit, Mehmet. (2008). “*Türkiye’de Yerel Yönetimlerde Katılım Demokrasi ve AB Sürecinin Etkileri*”, Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi ve siyaset Bilimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, s.1-103.

Diğer Yayınlar

<http://www.eyh.aile.gov.tr/kuruluslarimiz/kuruluslarimiz-yasli/diger-huzurevleri/yerel-yonetimlere-ait-huzurevleri> Erişim Tarihi: 18.08.2017

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Liberalizm>, 2016 Erişim Tarihi: 12.11.2016

<https://www.ankara.bel.tr/sosyal-hizmetler/cocuk-hizmetleri/cocuk-kulupleri> Erişim Tarihi: 22.09.2017

www.ibb.İstanbul/site/page/index/102. Erişim Tarihi: 16.10.2017

<http://www.focusdergisi.com.tr>. Erişim Tarihi: 05.02.2017

www.mevzuat.gov.tr.2014. Erişim Tarihi: 12.05.2017

www.ankara.bel.tr.2015. Erişim Tarihi: 25.09.2017

<http://www.focusdergisi.com.tr/bilim-insanlari/1000-yilin-dahileri/00214>. Erişim Tarihi: 10.02.2017

EKLER

Ek 1

İyi Günler,

“Belediyelerin Sosyal Belediyecilik Uygulamalarından Memnuniyet:Ankara-Pursaklar Belediyesi Örneği ” konulu bir Akademik çalışma yürütmekteyiz. Bu çalışmanın amacı, Pursaklar ilçesinde yaşayan vatandaşların Pursaklar Belediyesinin Sosyal Belediyecilik Uygulamalarından ne derece haberdar olduklarını ve yararlandıklarını ortaya koymak, değerlendirmektir. Bu bağlamda sizlerin fikir ve görüşlerine ihtiyaç duymaktayız. Ankette bulunan sorulara vereceğiniz cevaplar tarafımızca saklı tutulacak ve tamamen bilimsel amaçlı olarak kullanılacaktır.

Bu anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm kişisel bilgilerin elde edilmesi amacıyla hazırlanan sorulardan; ikinci bölüm ise Pursaklar Belediyesinin Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ile ilgili görüş ve düşüncelerinizi belirleme amacıyla hazırlanan sorulardan meydana gelmektedir.

Aşağıdaki soruları içten, samimi ve doğru bir şekilde cevaplandırmanız, çalışmamızın güvenilirliğini, kalitesini ve verimliliğini artıracaktır. Lütfen anketlerin üzerine isim belirtmeyiniz.

İlgi ve yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Murat EZER
Sakarya Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrencisi

Prof.Dr. Halil İbrahim AYDINLI
Sakarya Üniversitesi
Öğretim Üyesi

Size uygun olan seçeneği (X) koyarak cevaplandırınız.

BİRİNCİ BÖLÜM

Cinsiyet	Bayan ()	Erkek ()			
Mezuniyet Durumu	Y.Lisans ()	Lisans ()	Lise ()	Ortaokul ()	İlkokul ()
Yaş Aralığı	18-29 ()	30-43 ()	44-55 ()	56 -64 ()	65 ve üzeri ()

İKİNCİ BÖLÜM

Bu bölümde Pursaklar Belediyesinin Sosyal Belediyecilik Uygulamaları hakkındaki görüşlerinizi öğrenmek amacıyla çeşitli sorular verilmiştir. Lütfen bu soruları kendi düşünceleriniz doğrultusunda size uygun seçenek ya da seçenekleri (X) koyarak cevaplandırınız.

Pursaklar Belediyesi'nin aşağıdaki uygulama ve hizmetlerinin hangilerinden haberdarsınız?

Dede Torun Evleri ()	Nezaket Hanım Evleri ()	Erdemli Gençlik Merkezi ()	Nezaket Okulları ()
Hoş Geldin Küçük Hemşehrim ()	Yaşlı Bakım Hizmetleri ()	Engelli Hizmet Aracı ()	Dedeler Nineler 2. Bahara Koşuyor ()
Şehir Kitapları Kütüphanesi ()	Bay –Bayan Spor Merkezleri ()	Meslek Edindirme Kursları ()	Diyet ve Sağlıklı Beslenme Merkezi ()
Tebessüm Yardım Çarşısı ()	Hasta Hizmetleri ()	İşçi Bankası ()	Gıda- Giyim vs. Sosyal Yardımlar ()
Cenaze ve Defin Hizmetleri ()	Kültür ve Kongre Merkezleri ()	Nikah ve Evlilik Hizmetleri ()	Kapalı Semt Pazarları ()

Pursaklar Belediyesi'nin aşağıdaki uygulama ve hizmetlerinin hangilerinden yararlandınız yada istifade ettiniz ?

Dede Torun Evleri ()	Nezaket Hanım Evleri ()	Erdemli Gençlik Merkezi ()	Nezaket Okulları ()
Hoş Geldin Küçük Hemşehrim ()	Yaşlı Bakım Hizmetleri ()	Engelli Hizmet Aracı ()	Dedeler Nineler 2. Bahara Koşuyor ()
Şehir Kitapları Kütüphanesi ()	Bay –Bayan Spor Merkezleri ()	Meslek Edindirme Kursları ()	Diyet ve Sağlıklı Beslenme Merkezi ()
Tebessüm Yardım Çarşısı ()	Hasta Hizmetleri ()	İşçi Bankası ()	Gıda- Giyim vs. Sosyal Yardımlar ()
Cenaze ve Defin Hizmetleri ()	Kültür ve Kongre Merkezleri ()	Nikah ve Evlilik Hizmetleri ()	Kapalı Semt Pazarları ()

Aşağıda Pursaklar Belediyesinin Sosyal Belediyecilik Uygulamalarının başarı ve memnuniyet derecelerinin ölçülmesi amacıyla hazırlanan sorular bulunmaktadır. Bu soruları **5 Çok Başarılı – 4 Başarılı – 3 Başarılı - 2 Başarısız – 1 Çok Başarısız** şeklinde değerlendiriniz. Bu konuda herhangi bir fikriniz yoksa **Fikrim Yok** seçeneğini işaretleyiniz. Size uygun seçeneğinin altına (X) koyarak cevaplandırınız.

SORULAR	5 -Çok Başarılı	4-Başarılı	3- Orta Düzeyde Başarılı	2-Başarısız	1-Çok Başarısız	FİKRİM YOK
Pursaklar Belediyesini Sosyal Belediyecilik alanında başarılı buluyor musunuz?						
Pursaklar Belediyesinin Sosyal Belediyecilik Uygulamalarını yeterli buluyor musunuz?						
Pursaklar'da yaşayan bir vatandaş olarak Pursaklar Belediyesinin Sosyal Belediyecilik alanındaki çalışmaları ve uygulamaları Beklentilerinizi karşılıyor mu?						
Pursaklar Belediyesinin Çocuklara Yönelik Hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?						
Pursaklar Belediyesinin Gençlere Yönelik Hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?						
Pursaklar Belediyesinin Yaşlılara Yönelik Hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?						
Pursaklar Belediyesinin Hanımlara Yönelik Hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?						
Pursaklar Belediyesinin Yoksullara Yönelik Hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?						
Pursaklar Belediyesinin Engellilere Yönelik Hizmetlerini yeterli buluyor musunuz?						
Pursaklar Belediyesinin Yaşlı ve Çocuklar için hizmete sunduğu Dede Torun Evleri 'ni nasıl buluyorsunuz?						

SORULAR	5 -Çok Başarılı	4-Başarılı	3-Orta Düzeyde Başarılı	2-Başarısız	1-Çok Başarısız	FIKRİM YOK
Pursaklar Belediyesinin Gençler ve öğrenciler için hizmete sunduğu Erdemli Gençlik Merkezi 'ni nasıl buluyorsunuz?						
Pursaklar Belediyesinin çocuklar için hizmete sunduğu Nezakat Okulları 'ni nasıl buluyorsunuz?						
Pursaklar Belediyesinin yeni doğan bebeklere ve ailelerine yönelik Hoş Geldin Küçük Hemşehrim uygulamasını nasıl buluyorsunuz?						
Pursaklar Belediyesinin yeni doğan bebeklere ve ailelerine yönelik Hoş Geldin Küçük Hemşehrim uygulamasını nasıl buluyorsunuz?						
Pursaklar Belediyesinin Engelli vatandaşlarımız için hizmete sunduğu Engelli Hizmet Aracı 'ni nasıl buluyorsunuz?						
Pursaklar Belediyesinin yaşlılarımızın spor yaparak sağlıklı kalmalarını teşvik eden Dedeler ve Nineler İkinci Bahara Koşuyor projesini nasıl buluyorsunuz?						
Pursaklar Belediyesinin Şehir Kitapları Kütüphanesi hizmetini nasıl buluyorsunuz?						
Pursaklar Belediyesinin Bay- Bayan Spor Merkezleri hizmetini nasıl buluyorsunuz?						
Pursaklar Belediyesinin Meslek Edindirme Kursları hizmetini nasıl buluyorsunuz?						
Pursaklar Belediyesinin Diyet ve Sağlıklı Beslenme Merkezi hizmetini nasıl buluyorsunuz?						
Pursaklar Belediyesinin Tebessüm Yardım Çarşısı hizmetini nasıl buluyorsunuz?						
Pursaklar Belediyesinin Cenaze ve Defin hizmetlerini nasıl buluyorsunuz?						
Pursaklar Belediyesinin Abdurrahim Karakoç Kültür Merkezi ve Saray Selçuklu Kongre Merkezleri hizmetini nasıl buluyorsunuz?						
Pursaklar Belediyesinin Nikah ve Evlilik hizmetlerini nasıl buluyorsunuz?						
Pursaklar Belediyesinin Kapalı Semt Pazarları hizmetini nasıl buluyorsunuz?						

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bu bölümde Pursaklar Belediyesinin Sosyal Belediyecilik Uygulamaları hakkındaki varsa görüş ve önerilerinizi almak istiyoruz. Lütfen alttaki boşluğa varsa görüş ve önerilerinizi yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

İlgi ve desteğiniz için teşekkürler...

ÖZGEÇMİŞ

1976 yılında Çankırı Ilgaz da doğan Murat EZER. İlk ve orta öğrenimini Ilgaz ve Çankırı'da tamamladıktan sonra 1997 yılında Selçuk Üniversitesi İİBF Kamu yönetimi bölümünden mezun olmuştur. Gıda, inşaat ve otomotiv sektörlerindeki çeşitli firmalarda yöneticilik yapmıştır. Kurucusu olduğu eğitim kurumları ile ticari hayatına devam etmektedir. Evli ve iki çocuk babasıdır.

